BONDIA® ARUBA

Diasabra 21 di Maart 2026 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

E

Protesta sindical ta…
Conocido 'mosterd na'…

Pagina 5

Recuperacion fuerte di Alexander Flores ta trece gran alivio pa comunidad

Pagina 2

- **CUA ta cuestiona legalidad y impacto di propuesta di gobierno** Pagina 3
- **ARA: Cambio den presupuesto 2020 a afecta transparencia y control financiero** Pagina 4
- **Inseguridad alimentario: Un menasa yegando cerca di Aruba** Pagina 2

Fraccion di MEP: Veld social na Aruba tin urgencia di sosten financiero

Pagina 6

Corsou ta keda atras den accion riba medidanan contra pobresa

Pagina 8

Delcy Rodriguez ta nombra lidernan nobo y reorganisa liderato militar Venezolano

Pagina 10

$5,000 in Total Prizes

Every Thursday & Saturday starting February 21st at 7:00 PM
Buy-in: $50. Buy 2 Bingo Cards, get the 3rd free.

THE CASINO AT
ST REGIS
ARUBA

BONDIA ARUBA

Inseguridad alimentario: Un menasa yegando cerca di Aruba

Ayera via otro medio di comunicacion Sr. Hubert Dirks di Compra LTD a bati alarma pa un situacion preocupante pa Aruba, unda el a bisa cu productonan fresco manera berdura y fruta lo mira un aumento di prijs. Tambe el a cuestiona si Aruba lo mira un scarsedad di producto, enfatisando e posicion di Aruba memey di e guera andando den Medio Oriente.

Segun Dirks ta splica, pa via di e guera di Merca y Israel cu Iran, barconan di carga ya ta mirando un aumento den prijs di combustible, cual Dirks a subraya ta importante pa nan transporta productonan rond mundo. Dirks ta splica cu pasobra companianan di carga lo mester paga mas pa combustible, Aruba na su turno lo mester paga mas pa importacion aumentonan cu consumidornan lo mira back den prijs di producto na supermercado.

Di e productonan cu lo mira un aumento den prijs, Dirks ta menciona fruta y berdura cu ta yega Aruba for di Miami tur siman. Manera e ta splica, e productonan aki ta ser transporta di California te Miami un biahe di al menos dos dia, pues ta rekeri combustible pa trucknan di carga. Ademas mester pensa riba e biahe maritimo di Miami Aruba. Productonan cu ta bin di paisnan mas leu manera Brasil, e prijs lo ta aun mas halto. Dirks ta adverti cu lo mester tene cuenta cu inflacion na Aruba, cual e isla ta absorbe di otro paisnan cu tambe a ser afecta pa e guera den Medio Oriente.

Un otro punto cu Dirks ta trece dilanti ta un posible scarsedad den productonan. Segun e ta bisa, door cu Aruba ta importa hopi menos compara cu paisnan grandi, e lo mester paga hopi mas pa nos por tin tur producto cu ta custuma di tin. Y esaki ta señala e preocupacion di inseguridad alimentarioalgo cu Dirks a bisa gobierno mester tuma hopi mas atencion riba dje, y algo cu Bon Dia Aruba mes a trece dilanti varios biaha den e ultimo añanan.

Produccion domestico di cuminda na Aruba ta minimo, y ta conoci cu mayoria cuminda riba e isla ta danki na e mecanismo di importacion. E dependencia aki pa hopi tempo a ser sosteni pa un economia fuerte impulsa pa turismo, cu ta genera e divisa necesario pa cumpra cuminda den exterior. Sinembargo, crisisnan mundial recien a expone e fragilidad di e modelo aki. E pandemia di COVID-19 a demostra con lihe entradanan di turismo por cay, strobando e mecanismo mes cu ta permiti importacion di cuminda. Guera, restriccion di comercio y interupcionnan relaciona cu clima ta remarca mas ainda e riesgonan di depende casi completamente riba mercadonan externo pa necesidadnan basico.

Den contexto di guera y instabilidad politico, Bon Dia Aruba a mencion algun luna atras caba e consecuencianan cu nos ta enfrenta pa via di e politica di presidente Mericano Donald Trump. Prome tabatin e tarifanan di importacion contra varios pais na mundo y awor un guera lansa pa Merca y Israel contra Iran ta poniendo presion riba transportacion di producto y prijs di combustible.

Nos a indica caba cu nos lo mester alternativa anto y no lo mester warda te na ultimo pa busca nan. Sinembargo, nos ta mirando un tendencia di e gabinete aki pa keda keto tocante situacionnan cu por trece efectonan significativo pa pueblo di Aruba.

Sr. Dirks a menciona cu el a trece e tema varios biaha cerca gobierno, pero su preocupacionnan no ta hayando oido.

Esaki no ta prome biaha cu gobierno ta kedando keto tocante posible desaroyonan negativo pa Aruba. E silencio di parti esnan encarga cu gobernacion di Aruba ta sigui trece duda den comunidad, unda varios ta cuestiona si gobierno ta prepara mes.

Nos ta reconoce cu seguridad alimentario no ta responsabilidad di un solo ministerio of sector. Agricultura, comercio, salud, educacion, politica di clima y proteccion social tambe ta hunga un rol importante pa mitiga consecuencianan negativo. Sinembargo, si gobierno no bin cu medidanan importante y rapidamente, Aruba por bira aun mas vulnerable pa crisis rond mundo cu ta menasa nos seguridad alimentario.

Recuperacion fuerte di Alexander Flores ta trece gran alivio pa comunidad

E siman aki atrobe a sali un actualisacion tocante e recuperacion di e criatura Alexander Flores, ken actualmente ta na Colombia hayando tratamento despues cu el a ser haya inconsciente den e van di e crèche cu e tabata bishita, despues di keda den e van cera pa cinco ora. Bon Dia Aruba, como otro medionan di comunicacion, ta siguiendo Alexander su progreso y ta contento pa por reporta cu ta mirando un recuperacion fuerte.

E caso di Alexander Flores tabata uno cu a sacudi pueblo di Aruba. Fin di februari, comunidad a keda den shock pa e noticia cu un mucha homber di 5 aña a keda cera den un vehiculo di e crèche cu e ta bishita cu consecuencia cu el a stop di reacciona y su curason a para. No a warda pa translad'e pa Colombia urgentemente, unda awor e tin tres siman den hospital y ta mustrando señal fuerte di recuperacion.

E prome dianan di su recuperacion a encontra varios incertidumbre, unda na un punto a encontra un complicacion na momento cu algun di su organonan cu inicialmente no tabata mustra daño a cuminsa debilita, y su temperatura a subi varios biaha. Dokternan a sigui haci test y cambia tratamentonan pa trata di combati e complicacionnan.

Alex al fin a logra habri su wowo y a cuminsa move su curpa poco poco. Apenas un siman pasa, el a logra sali di ICU y actualmente ta hayando terapia fisico.

Den un video comparti riba red social, por mira Alex y su mayornan den tratamento, unda Alexander ta train su funcion cognitivo y motorico cu exito. Tur esaki ta duna un indicacion prometedor cu Alexander ta recuperando fuertemente, treciendo alivio na su mayornan y demas famia, como tambe comunidad di Aruba.

Den comentario riba red social, hende ta sigui duna Alexander nan sosten y oracion, gradiciendo Dios cu e criatura ta recuperando bon. Alexander falta mas pa recupera completamente; e proximo fase di su tratamento lo

consisti di siña papia atrobe. Sinembargo, e criatura ta sorprendiendo tur hende cu con rapido e ta recuperando, mustrando con fuerte e y su mayornan ta den e proceso dificil aki.

Imagennan ta saca for di video comparti pa mayornan di Alex riba red social.

CUA ta cuestiona legalidad y impacto di propuesta di gobierno pa cera beach

Recientemente, Comerciantenan Uni Aruba (CUA) a tene un conferencia di prensa durante cual Frans Ponson, presidente di CUA, a reacciona riba e anuncio recien di minister di Turismo, Transporte y Labor, Wendrick Cicilia (AVP), proponiendo pa cera beachnan di Aruba un biaha pa luna cu e meta di duna un descanso na e sistema marino.

E anuncio a crea preocupacion grandi den e comunidad comercial y Ponson a trece dilanti varios punto critico tocante e rasonamento tras di e proposicion y tambe su posible consecuencia pa economia, gobernacion y reputacion internacional di e pais.

Ponson a enfatisa den su declaracion cu den centro di e discusion ta e hecho cu e mandatario mes a reconoce cu beach y sistema marino ta e recurso economico mas importante cu Aruba tin. Esaki no ta algo nobo, pero e ta haya mas peso ora cu e ta declara explicitamente den e contexto di e posbilidad cu lo cera e beachnan un biaha pa luna.

Ora gobierno bisa cu e sistema marino ta e activo mas valioso di e pais, e ta confirma loke tanto sector publico como priva sa pa hopi tempo caba. Turismo, cu ta basa mayormente riba e atractividad di e beachnan, ta e pilar principal di economia.

Ponson a subraya cu CUA ta di acuerdo cu proteccion di e sistema marino ta esencial. El a enfatisa cu no tin ningun desacuerdo tocante e importancia di conservacion. Cuida beach, rif di coral y biodiversidad costero ta crucial no solamente pa medio ambiente, pero tambe pa e sostenibilidad a largo plaso di turismo.

Sinembargo, CUA su preocupacion ta surgi for di un contradiccion pasobra e mesun gobierno cu aworaki kier duna e sistema marino un descanso, durante añanan a duna permiso pa construccion extensivo di hotel riba e mesun beachnan ey. Esaki ta lanta pregunta tocante consistencia y planificacion a largo plazo.

Ponson a remarca cu pa decadas, diferente gobierno a papia di e necesidad pa diversifica economia di Aruba. A pesar di e declaracionnan repetitivo, turismo ta sigui domina y no a logra ningun diversificacion real. E situacion actual ta pone esey mas cla. Cu turismo asina profundamente estableci como e motor principal di economia, cualkier decision cu afecta acceso na beach mester ser evalua cu hopi cuidao mirando su posibel impacto economico.

E propuesta pa cera beach, aunke temporal, ta ser mira pa CUA como posiblemente mas simbolico cu efectivo. Ponson ta cuestiona si un medida asina lo por trece beneficio ambiental real, specialmente mirando cu tin investigacionnan internacional cu ta demostra cu un dia no ta duna ningun resultado efectivo. CUA ta preocupa cu accion simbolico, aunke cu bon intencion, por tin consecuencia negativo desproporcional pa empresa, trahadornan y sector turistico en general.

Un punto importante cu Ponson a trece dilanti ta e necesidad pa maneha turismo enbes di aplica un medida drastico. El a splica cu Aruba a mira un crecemento constante den cantidad di bishitantenan. Un tempo e meta tabata pa yega un miyon turista pa aña. Awe, e isla ta acerca di dos miyon bishitante pa aña, y proyeccionnan ta indica cu esaki por sigui subi si no tin control. El a sigui splica cu cada siman, tin miles di turista riba e isla, loke ta pone presion riba infrastructura y recurso natural.

For di e perspectiva aki, CUA ta propone un acercamento mas responsabel: pone un limite cla riba crecemento di turismo. Esaki por inclui limite riba cantidad di bishitante, pasahero di crucero of vuelo cu por drenta Aruba. Ponson a enfatisa cu medidanan asina ta rekeri coordinacion entre actornan clave manera Aruba Tourism Authority, Aruba Ports Authority y aeropuerto. Un strategia conhuntamente y basa riba dato lo yuda logra un balans entre beneficio economico y sostenibilidad ambiental.
E posible impacto di un ciere di beach riba e imagen di Aruba como destinacion di luho tambe ta un preocupacion grandi. CUA a indica cu gobierno kier posiciona Aruba como un destinacion cinco strea, atrayendo turista cu ta dispuesto pa paga prijs halto pa hotel y experiencia. E tipo di bishitante aki ta spera acceso liber na beachnan cu ta defini Aruba. Si un turista paga miles di dollar pa keda aki y despues no por usa e beach, esaki por afecta gravemente satisfaccion y reputacion di e destino.

Ademas, Ponson a agrega, tin implicacionnan mas amplio pa con Aruba ta ser percibi internacionalmente. Un ciere repentino of mal comunica por crea confusion entre bishitantenan potencial y socio di industria. Por surgi duda tocante confiabilidad di Aruba como destino, specialmente si medidanan asina ta ser mira como impredecible of sin base legal cla. Esaki por tin consecuencia a largo plaso pa demanda turistico.

Mas aleu di economia, CUA ta cuestiona e legalidad y gobernacion. Un di e pregunta principal ta si un minister tin autoridad pa unilateralmente cera espacionan publico manera beach. Ponson a recorda cu den pasado, ciere di lugarnan publico, y di e isla, a ser implementa bou di ley di emergencia durante situacion extraordinario manera pandemia di COVID-19. Den e caso ey tabatin base legal cla.

Aworaki, Ponson a enfatisa, sin ningun estado di emergencia declara, e base legal pa un decision asina ta ser cuestiona. El a splica cu si un minister por cera espacionan publico sin un marco legal cla, esaki por crea un precedente peligroso. E posibilidad cu decisionnan similar por ser tuma den futuro sin suficiente control ta un preocupacion grandi pa CUA.

Ponson a remarca cu e tema aki ta toca e principio mas amplio di gobernacion. Permiti minister individual tuma decisionnan unilateral cu ta afecta henter pais por crea inconsistencia y incertidumbre. El indica cu por ehempel, si un minister por cera e beachnan, otro por dicidi limita vuelo of impone otro restriccion sin coordinacion nacional. Falta di cohesion asina por mina confiansa den decisionnan di gobierno.

E impacto riba empresanan, specialmente esnan cu ta depende di lama y beach, ta otro punto critico. Companianan cu ta traha cu actividad marino, deporte acuatico, tour y hotelnan por ser afecta severamente. E efecto cadena lo ser sinti den henter economia.

CUA ta enfatisa importancia di dialogo y colaboracion. Decisionnan di e magnitud aki mester inclui stakeholdernan relevante y basa riba analisis profundo. Involucra experto, investigadornan ambiental y sector priva por yuda sigura cu politica ta efectivo y practico. Un acercamento conhunto lo crea mas apoyo y reduci consecuencia no deseable.

Ponson a splica cu nan tin duda tambe tocante efectividad di e medida proponi. Investigacion no a mustra claramente cu cera beach un dia pa luna ta trece beneficio significativo den contexto manera Aruba. Sin evidencia solido, implementa un medida asina por ser mira como desproporcional. Politica mester ser guia pa dato y planificacion a largo plazo, no pa accion simbolico.

Finalmente, e discusion aki ta mustra necesidad pa un vision mas amplio y strategico tocante maneho di turismo y recurso natural di Aruba. Ponson a enfatisa cu proteha e sistema marino ta esencial, pero mester ser haci den un manera cu ta harmonisa cu realidad economico y marco legal di e pais. Esaki ta rekeri planificacion serio, colaboracion y compromiso cu decisionnan basa riba evidencia.

Posicion di CUA ta refleha un preocupacion mas grandi tocante direccion di politica y gobernacion den Aruba. Nan ta pidi liderazgo responsabel cu ta balansa sostenibilidad cu stabilidad economico. En bes di accion separa, tin necesidad pa un vision a largo plaso cu ta enfrenta e retonan di e isla.

Mientras cu Aruba ta sigui enfrenta e desafio di crecemento turistico y proteccion ambiental, e decisionnan cu ta ser tuma awe lo tin impacto pa futuro. Logra un balance corecto entre e dos prioridadnan aki ta esencial pa sigura cu Aruba ta keda un destinacion fuerte y un hogar sostenible pa generacionnan cu ta bin.

BONDIA ARUBA

Cambio den presupuesto 2020 a afecta transparencia y control financiero, segun investigacion di ARA

E rapport di auditoria riba e cuentanan anual di Aruba di aña 2020, recientemente publica pa Algemene Rekenkamer Aruba (ARA), a identifica cambionan structural significante den e sistema di presupuesto y reportahe di e pais, mientras cu ta lanta preocupacionnan tocante transparencia reduci, reportahe financiero inconsistente, y debilidadnan den practicanan administrativo.

E resultadonan, publica pa ARA, ta enfoca riba desaroyonan den tanto e presupuesto nacional como e estadonan financiero anual di 2020. E rapport ta analisa con e reformanan introduci durante e aña ey a afecta e claridad, responsabilidad y confiabilidad di finanzas di gobierno.

Den centro di e analisis tin un cambio grandi den con e presupuesto nacional a ser structura. Cuminsando na 2020, e presupuesto di Aruba a ser presenta na un nivel mas halto di agregacion, agrupando gasto y entradanan den categorianan mas amplio pa ministerio. Mientras cu gobierno a mira e cambio aki como un paso pa eficiencia y modernisacion, ARA a conclui cu e tabatin un costo.

Di acuerdo cu e rapport, e formato nobo a reduci e nivel di detaye disponibel pa esunnan cu ta traha politica y e publico, haciendo mas dificil pa compronde con fondonan a ser aloca den areanan di politica specifico. Anteriormente, e presupuesto tabata inclui un desglose funcional cu ta conecta gastonan directamente na terenonan di politica defini. E conexion ey a ser kita pa gran parti na 2020, debilitando e vinculo entre obhetivonan di politica y cifranan financiero.

ARA a señala cu e cambio aki tambe a amplia e flexibilidad di e ministernan pa realoca fondonan dentro di nan cartera sin mester di aprobacion previo di Parlamento. Bao di e structura aki, recursonan por ser movi entre areanan di politica dentro di un ministerio sin supervision cla, potencialmente limitando e habilidad di Parlamento pa eherce su control presupuestario.

E rapport ta subraya cu aunke Parlamento a ser informa di e cambionan aki pa medio di discusionnan di comision, no tabatin un proceso formal di aprobacion pa e structura revisa. Feedback di fraccionnan parlamentario a indica preocupacionnan tocante informacion cu falta y un reduccion percibi den nan rol di supervision.

Banda di e cambionan structural, e rapport ta mustra riba e ausencia di datonan comparativo clave den e presupuesto 2020. Contrario na añanan anterior, e presupuesto no a inclui cifranan di realisacion preliminar di e aña anterior, cu tipicamente ta sirbi como un punto di referencia pa evalua proyeccionnan nobo. ARA a describi e omision aki manera un limitacion riba transparencia, ya cu e ta reduci e habilidad pa evalua tendencia y desviacionnan.

Gobierno a argumenta cu e reformanan tabata necesario pa eficiencia di e proceso di presupuesto y mehora e oportunidad. Directie Financiën a indica cu e nivel di detaye di e sistema anterior a crea peso administrativo y a stroba tumamento di decision. E cambionan a ser influencia tambe pa recomendacionnan di organisacionnan internacional y instancianan di conseho, entre otro Fondo Monetario Internacional y CAft.

E obhetivo a largo plaso di e reformanan aki tabata pa bay den direccion di un sistema di presupuesto basa riba politica, den cual gastonan ta mas directamente mara na resultadonan di politica. Sinembargo, ARA ta enfatisa cu e transicion aki ta incompleto ainda. Mientras cu prioridadnan di politica ta ser menciona den documentonan acompañante, nan no ta claramente mara ainda na alocacionnan financiero specifico, limitando nan utilidad pa responsabilidad.

Banda di e cambionan den e presupuesto, e estadonan financiero anual di 2020 tambe a conoce modificacionnan significativo. E structura di e cuentanan di fin di aña tabata alinia cu e formato nobo di presupuesto agrega, loke a resulta den un presentacion mas condensa di datonan financiero. Mientras cu e acercamento aki a simplifica e diseño general, el a reduci e profundidad di informacion disponibel den areanan clave.

E rapport ta reconoce cu a haci esfuersonan pa mehora e proceso di compila e cuentanan anual, particularmente segun cu gobierno ta traha pa atende un atraso di rapportnan financiero. Sinembargo, e calidad di e cuentanan di 2020 ta ser describi como cu ainda ta cay bao di e normanan necesario.

Un di e preocupacionnan principal ta relaciona cu e finalizacion y exactitud di e splicacionnan cu ta compaña e cifranan financiero. E rapport ta indica cu mientras cu e cuentanan ta inclui e componentenan legalmente rekeri, nan no ta cumpli completamente cu tur e rekisitonan statutario. En particular, e notanan di splicacion hopi biaha tabata incompleto, inconsistente, of no tabatin suficiente detaye pa compronde e datonan financiero profundo.

Ehempelnan menciona ta inclui splicacionnan cu falta pa sobrepaso di presupuesto, discrepancianan entre cifranan y nan anotacionnan corespondiente, y referencianan na anexonan cu no tabata inclui den e documento. Den algun caso, cifranan comparativo di 2019 a ser presenta incorectamente, loke a complica e interpretacion di e datonan mas ainda.

ARA ta enfatisa cu splicacionnan cla y detaya ta esencial pa garantisa transparencia y permiti supervision efectivo. Sin nan, usuarionan di e estadonan financiero—incluso Parlamento, ciudadano y institutonan financiero—no por evalua completamente con fondonan publico a ser usa.

Un otro asunto clave identifica den e rapport ta e ciere retrasa di e administracion financiero di gobierno. E cuentanan pa 2020 no a ser finalisa na tempo, loke a conduci na situacionnan caminda transaccionnan a ser registra retroactivo a base di informacion cu a bira disponibel den añanan despues.

Varios ehempel ta ilustra e problema aki. Den un caso, un provision financiero relaciona cu un entidad estatal a ser ahusta na 2020 a base di decisionnan tuma añanan despues. Den otro, pagonan di interes di castigo cu ta cubri un periodo di 2014 pa 2020 a keda registra den e cuentanan di 2020 despues di corespondencia ricibi na 2024.

Aunke algun di e ahustenan aki ta encera sumanan relativamente chikito, ARA ta nota cu nan ta refleha debilidadnan mas amplio den maneho financiero. Registracion di transaccionnan despues di e hecho ta mina e confiabilidad di e cuentanan y ta haci'e mas dificil pa presenta un imagen exacto di e posicion financiero di gobierno na un dado momento.

E rapport tambe ta mustra riba esfuersonan continuo pa limpia y drecha problemanan di contabilidad di pasado. Despues di un ehercicio di limpiesa inicial na 2019, a haci mas ahuste na 2020, particularmente den areanan manera activo fiho. E coreccionnan aki a contribui na cambionan significante den cifranan raporta, incluyendo un aumento notabel den gastonan relaciona cu añanan anterior.

Mientras cu e esfuersonan aki ta ser mira como necesario, ARA ta adverti cu nan ta subraya tambe e escala di e retonan profundo. Un sistema di contabilidad confiabel ta rekeri procesamento consistente y na tempo di transaccionnan, y tambe reglanan cla pa reportahe financiero—condicionnan cu no ta completamente na vigor ainda.

A pesar di e deficiencianan aki, e rapport ta señala cu a logra cierto progreso. E introduccion di elementonan nobo den e cuentanan anual, manera indicadornan di rindimento y rapport di politica di ministerio, ta representa un paso pa un rapport financiero mas amplio. Sinembargo, e adicionnan aki no ta completamente desaroya ainda y hopi biaha falta suficiente splicacion.

E conclusion mas amplio di e auditoria ta cu e cuadro di reportahe financiero di Aruba ta den un fase transitorio. Esfuersonan pa modernisa e presupuesto y mehora e produccion di cuentanan anual ta andando, pero e sistema actual ta enfrenta limitacionnan significante ainda.

ARA ta enfatisa cu pa logra un sistema financiero transparente y confiabel lo rekeri mas reforma, incluyendo lasonan mas cla entre politica y presupuesto, mehoracion di calidad di splicacionnan financiero, y controlnan interno mas fuerte. Nan ta subraya tambe e importancia di administracion financiero na tempo pa garantisa cu cuentanan ta refleha e aña fiscal relevante cu exactitud.

E resultadonan ta particularmente relevante na momento cu Aruba ta continua cu su esfuersonan pa produci estadonan financiero completamente auditable den e proximo añanan. Gobierno a pone un meta pa logra un cuenta anual controlabel y verificabel pa 2026, pero e rapport ta sugeri cu falta di trabao substancial pa cumpli cu e meta ey.

Mientras tanto, e auditoria di 2020 ta duna un bista detaya di e retonan cu e sistema di maneho financiero publico di e pais ta enfrenta, subrayando e necesidad pa mehoracionnan continuo den transparencia, responsabilidad y disciplina administrativo.

BONDIA ARUBA

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Protesta sindical ta… Conocido 'mosterd na'…

E reunion parlamentario pa scucha preocupacion di sindicatonan tabata na manera e dicho Hulandes “mosterd na de maaltijd”. Esey ta parce tambe e intencion di presidente di parlamento, pasobra e peticion pa reunion di e sindicatonan a ser haci na october aña pasa... Bon gobernacion como concepto general ta conta tambe pa parlamento, no solamente pa gobierno ehecutivo. Sin embargo, e reunion no tabata 'mosterd na de maaltijd' solamente pa via di e momento pa accede na e peticion. E asunto a keda trata caba den Conseho di Ministro di Reino y a pasa pa man di Raad van State pa nan conseho, riba caminda pa tratamento den parlamento Hulandes. E ta tambe sumamente laat pasobra loke e sindicatonan a trece dilanti no ta razon di peso pa para e proceso, ni tampoco nos a scucha argumento relevante pa cambio esencial den e ley local cu lo acompaña e ley di Reino. E precupacion sindical ta mas bien e sentimento, genuino pero no basa completamente riba hecho, cu e ley di Reino ta kita nos autonomia. Un biaha mas, e autonomia a keda limita na 2014 y definitivamente na 2015, cu e ley local cu no a pone supervision den man di nos parlamento, sino den man di gobierno di Reino; un hecho cu opositornan di un ley di Reino semper ta evadi.... Consecuencia ta cu tin un cuadro di supervision di antemano y despues di tratamento y aprobacion den parlamento di Aruba di cualkier ley cu ta concerni presupuesto di Pais Aruba.E propuesta actual, di dos ley simultaneo, ta un modelo yama 'hibrido' pero basicamente ta un construccion artificial di poco sentido, unda e ley local no ta añadi tanto na e parti fuerte cu ta incorpora den e ley di Reino. Esnan cu ta culpa e Bestuurlijk Akkoord pa e forma acorda aki, por haci esey pero mester corda cu ta gobierno di loke awe ta oposicion a acorda esaki. Basicamente e forma 'hibrido' di e Bestuurlijk Akkoord ta pa suaviza e apariencia di e supervision, pero no ta hacie menos decisivo y definitivo. Loke cada vez e opositornan di e ley di Reino ta 'lubida' di trece dilanti ta cu e ley local a limita autonomia financiero di Aruba di e mesun manera cu e ley di Reino lo haci esaki: respetando derecho di stipula presupuesto den parlamento na Aruba, dentro di e cuadro indica pa gobierno di Reino; esey ta e realidad cu ningun hende por ignora, pa mas di 10 aña caba!

Pero ta importante tambe ilustra kico ta e motibonan pa Hulanda insisti den un ley di Reino. Esey ta na promer lugar e tendencia di maneho general di tin tur teritorio den Caribe bao di un cuadro legal y di administracion mas uniforme posible. E momento cu a desvia di e maneho general aki ta na 2015, na momento cu e delegacion Hulandes,durante e reunion unda a dicidi imposicion di supervision, a bay di acuerdo cu e cuadro di supervision den un ley local. Loke ta sucediendo awor ta un 'coreccion' den direccion di reestablecimento di dicho uniformidad, pero cu un argumento cu e mesun oposicion di awe a duna Hulanda riba un teblachi: e 'plan di asalto' na 2019 pa saca gobierno di Reino for di e ley di supervision via un cambio di ley. E cambio a keda aproba pero nunca a yega na vigor, pasobra Hulanda a usa otro mecanismo di poder pa para tal vigencia. Desde e momento ey na Hulanda a cay e decision cu no ta bay tolera mas wega di e indole aki y a cuminza insisti den incorporacion di e supervision den un ley di Reino.

Tur esaki ta mero hecho, pero no ta absolve nos di contesta e pregunta: e ley local no ta suficiente pa continua e supervision? Segun nos opinion esey ta(bata) posible, siempre y cuando nos ta keda libra di e tipo di 'asalto legislativo' den Staten di Aruba riba contenido acorda den e ley di supervision, manera a sucede na 2019. Asina mes, bon mira, gobierno di Reino ta keda semper cu e poder di bloquea cualkier (cambio di) ley local cu no ta di nan agrado, pero nan ta desea un forma cu no ta conduci na e medida extremo di un Gobernador cu ta nenga di firma y henter e proceso cu ta bin su tras.E ley di Reino practicamente ta haci e proceso di supervision 'Aruba-proof' den sentido cu parlamento di Aruba no por mishi cu e cuadro di supervision mas. Por critica Hulanda pa esaki, ya cu nan semper ta keda cu otro alternativa di poder pa para cambio indesea, manera splica caba. Pero ta di comprende cu nan no tin mucho gana den e tipo di maniobra aki, cu ta causa disgusto y un perdida di tempo di ambos banda. Ademas, e argumento cu mester a bin ful dilanti: supervision financiero den e forma aki ta un asunto di Reino; no ta pornada a hinca e supervision di e dos otro islanan den un ley di Reino desde inicio.

Algo iritante den e reunion cu e sindicatonan cu a capta nos atencion: e uso eroneo di e concepto di 'consenso'. Aprobacion di un propuesta di ley di Reino di 'consenso' no ta requeri un consenso general den parlamento di un pais autonomo. Ta gobierno di e teritorio concerni, a base di e mayoria parlamentario cu ta sosten'e, ta bay di acuerdo cu e texto di propuesta di ley. Ta e 'delay tactics' di gobierno anterior mes a conduci na e situacion actual.

BONDIA ARUBA

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 100.000,-
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
HUNGA AWO

Fraccion di MEP:

Veld social na Aruba tin urgencia di sosten financiero

Durante un reunion cu organisacionnan di centro di bario y cu CEDE Aruba, a sali na cla cu e veld social na Aruba ta enfrenta un situacion preocupante. Segun CEDE Aruba, despues di 2018 tabatin hopi fondo disponibel pa reforsa e sector social. E inversionnan ey a yuda pa lanta y fortalece diferente iniciativa y programa pa sostene nos comunidad.

Sinembargo, CEDE Aruba a indica cu actualmente e fondonan ey a caba. Consecuencia di esaki ta cu hopi organisacion y iniciativa social a bolbe practicamente na "square one", sin e base financiero necesario pa continua cu nan trabao importante den nos comunidad.

E realidad ey ta mustra cu e necesidad pa mas fondo den e campo social ta urgente. Tin un demanda creciente pa sosten pa programa social, pa guia hubentud, pa yuda famianan vulnerabel y pa mantene iniciativa comunitario den barionan.

Na mes momento, e gobierno actual a reserva 70 miyon florin pa un fondo di inversion. Te ainda, sinembargo, no a presenta plan concreto tocante con e fondo ey lo wordo utilisa. Mientras tanto, e veld social, cu ta traha tur dia directamente cu nos comunidad, ta sinti falta di sosten.

Lamentablemente, na mes momento e gobierno di AVP y Futuro a dicidi riba nan prome dia di trabou, pa corta 6.2 miyon florin for di fondo destina pa e sector social. E decision aki ta manda un señal ekiboca den un momento caminda e necesidad ta mas grandi cu nunca.

Nos ta kere firmemente cu inversion den e veld social no ta un gasto, pero un inversion den stabilidad social, prevencion y bienestar di nos comunidad. Organisacionnan social ta e prome linea di sosten pa hopi ciudadano y famia.

P'esey nos ta urgi e gobierno di AVP y Futuro pa pone prioridad real na e veld social. E necesidadnan ta cla, e organisacionnan ta haci trabao valioso, y nos comunidad ta depende di nan.
Aruba mester di un gobierno cu ta comprende cu fortalecemento di e veld social ta fundamental pa un sociedad fuerte y balansa.

Nota di redaccion: E articulo aki ta opinion di e autor y no ta representa opinion di Bon Dia Aruba.

Apertura oficial di edificio monumental Zoutmanstraat 1

Minister Sra. drs. Wyatt Ras, Minister Sra. mr. Croes y directora di Directie Ouderenzaken, Sra. Desiree Helder a haci apertura oficial di e edificio monumental Zoutmanstraat 1.

Historia ta conta cu e prome piedra na Zoutmanstraat 1 a ser poni na aña 1910, construccion a sigui y a finalisa na aña 1911. E edificio aki a fungi como cas di diferente departamento gubernamental. Desde 2024, Zoutmanstraat 1 a bira cas di Departamento di Asuntonan di Adulto Mayor y desde awe ta duna un bon bini oficial na Ban Studia y Education USA bao guia di Sra. Rebecca Nadal y Sra. Sylvienne Valdez. Ban Studia y Education USA ta dos iniciativa di Ministerio di Educacion.

E edificio aki recientemente a keda restaura bao guia di Monumentenbureau pa sigura cu caracteristicanan autentico di e edificio keda preserva y no bay perdi.

Actualmente e edificio aki ta un simbolo di e historia di Aruba den cual adultonan mayor y como tambe hobennan por haya guia y sosten.

Asina bon — Nos Papiamento ta...?

Kico ta un 'Indjan cohoro'...?

Den e edicion aki nos ta relata di nos busqueda den pasado di nos Papiamento, unda nos a bin topa, cu colaboracion di hende di cierto edad, cu un palabra cu no ta den uso mas. Den añanan cincuenta di siglo pasa nos hendenan tabata conoce e concepto 'Indjan cohoro' pa indica un comportamento bruto y agresivo. Por ehemplo, un mama tabata yama algun di su yiunan cu no ta scucha mucho bon, 'Indjan cohoro' si nan ta haci exactamente loke e no kier y riba dje tin boca grandi tambe. E concepto tabata den uso tambe pa hende cu ta gusta bringa. Por ehemplo: un tata ta rabia y ta bay busca pa sa ta "ken ta e Indjan cohoronan ey cu a bringa cu mi yiu".
Un busqueda den nos Vocabulario oficial ta keda sin resultado, pero esey no ta stroba nos investigacion. Segun nos opinion, nos mester busca e origen den direccion di e ultimo frase cu nos a describi: e termino lo ta referi na un grupo di hende 'salvahe' cu ta biba di agresion y violencia. No cu e poblacion original di nos continente ta conoci pa salvahe y violento, pero sigur den e tempo ey, mas di 70 aña pasa, industria cinematografico Mericano tabata pinta e poblacion indigena asina. Esey no ta splica ainda di unda e 'cohoro' ta bin. Segun nos - humilde – opinion, nos ta dispuesto pa cambi'e pa un mihor, e por tin su origen den e 'cohort' cu ta bin di Latin, specificamente den organizacion militar Romano unda un 'cohort' tabata un subdivision di un 'legion'. Un legion oficialmente por tabatin 6.000 integrante, y pa maneha esaki mihor tabata dividi e legion den 10 'cohort'. E cohort tabata keda dividi den 'centuria', cu manera e palabra ta sugeri tabata unidad di 100 soldad. Si esey ta e origen, ainda nos no a contesta e pregunta con e expresion a yega cerca nos. Lamentablemente nos no a topa cu algun referencia den otro idioma di e 'cohorte' refiriendo na hende indigena. Loke si por constata ta e existencia di e termino 'cohorte' den idioma Spaño, unda e ta referi por ehemplo na un persona, cu ta anda rondona pa su seguidor o protectornan, den cual caso ta papia di 'tal persona con sus cohortes'.
Posiblemente e desaparicion di e 'Indjan cohoro' for di nos Papiamento di tur dia ta relaciona cu e hecho cu mundo a cambia, awendia no ta normal pa pinta un persona indigena como 'salvahe, sin educacion ni civilizacion', etc. Al contrario, nos ta bibando den un tempo unda tin hopi atencion y interes positivo pa situacion y posicion socio-economico di e pueblonan original di nos continente. Ademas, nos mes pa un parti considerable tin den nos sanger e herencia genetico di nos antepasadonan indigena, cu nunca lo desaparece.
Uso actual di 'cohort'
Actualmente e palabra 'cohort' a haya uso tambe den nos Papiamento, pero for di un angulo totalmente diferente. E termino 'cohort' ta ser comparti pa un gran cantidad di idioma pa indica, por ehemplo den investigacion demografico o sociologico, un grupo di cierto caracteristica comparti. Ehemplo di esaki ta e 'cohortnan' di edad cu Oficina Central di Estadistica (CBS) ta usa den nan estadisticanan: di 0-4 aña, 5-9 aña, etc. Por cierto e palabra 'cohort' no ta conoci – ainda – den nos Vocabulario oficial, otro señal cu ta bira tempo pa actualiza esaki. Mas en general nos por imagina cu riba cada tereno profesional y cientifico tin un gran cantidad di palabra cu ta den uso entre e profesionalnan di e ramo. Sin embargo, ora via publicacion e terminonan tecnico cuminza haya divulagcion mas amplio, ta bira tempo pa incorpora nan oficialmente den nos idioma. Por ehemplo, pa keda riba tereno di estadistica: nos tin un palabra pa un forma grafico di presenta cifra, loke na Hulandes yama un 'histogram'? No, pero no ta exactamente esey nos ta bisa? Anto asina e ta bira Papiamento di mes...

India ta prepara pa combati obesidad global cu inyeccionnan barata pa baha peso

(AFP)—Un avalancha di medicamentonan pa baha peso ta cerca pa transforma e lucha global contra obesidad mientras India ta prepara pa lansa versionnan generico barata di inyeccionnan manera Ozempic despues cu un patente clave a vence diabierna.

E movemento lo amplia acceso drasticamente na tratamentonan cu pa hopi tempo a ser considera un luho, specialmente den paisnan di ingreso medio, unda demanda halto a topa cu prijsnan halto. Na clinicanan rond Mumbai, dokternan ta bisa cu ya nan ta prepara pa un aumento di pashentnan.

Mas cu 50 persona ta bishita oficina di endocrinologo Nadeem Rais tur siman buscando inyeccionnan pa baha peso.

“Nos tin mas o menos 70 te 80 pashent den tratamento activo awor,” el a bisa AFP.

“Ora (medicamentonan) generico sali y prijs baha, esaki por subi facilmente te 200.”
Su colega Sunera Ghai ta di acuerdo, bisando cu demanda ta “hopi halto” pero hopi hende “probablemente no ta tuma esaki pasobra actualmente e ta un luho real.”
E avance ta bin ora patente di semaglutide e ingrediente activo den medicamentonan manera Ozempic y Wegovy a vence diabierna na India, e proveedor mas grandi di medicamentonan generico di mundo.

Pa fin di 2026, e patente principal di semaglutide lo vence den 10 pais cu ta representa 48 porciento di e carga global di obesidad, segun un estudio publica e luna aki.
Esakinan ta inclui Brasil, China, Sur Africa, Turkia y Canada, e estudio a bisa.

Lansamento pronto
Pa gigantenan farmaceutico di India, esaki ta marca e comienso di un competencia nobo agresivo. Por lo menos cuatro compania grandi ya a prepara inyeccionnan generico di semaglutide, segun documentonan regulatorio revisa pa AFP.

Algun, incluyendo Zydus Lifesciences, ya a anuncia lansamento “Day 1”, sugeriendo cu versionnan generico por bira disponible cuminsando fin di siman aki na India.

Firma di investigacion Pharmarack ta calcula cu mercado Indio pronto lo ta yen di opcion.

“Loke nos ta compronde ta cu lo tin mas cu 50 marca cu lo ser lansa den mercado y mas cu 40 compania cu lo introduci e medicamentonan aki,” vice-presidente Sheetal Sapale a bisa.

E momento ta alinea cu e cambio den panorama di salud di India.
Mientras e pais ainda ta representa un tercer parti di desnutricion global segun e Organisacion Mundial di Salud (WHO), ingreso mas halto y estilo di bida urbano a causa obesidad pa crece rapidamente.

Dato di gobierno publica na maart aña pasa ta mustra cu 24 porciento di muhernan y 23 porciento di hombernan ta sobrepeso of obeso na India. “Ora un persona cuminsa gana placa, e ta bira mas sedentario,” ciruhano bariatrico Sanjay Borude a bisa. “Mientras den paisnan desaroya, mas placa nan tin, mas activo nan ta bira … na India esaki ta pa robes.”

E realidad economico aki a beneficia companianan farmaceutico manera Eli Lilly y Novo Nordisk, cu ta gana hopi den mercado. Benta di medicamentonan pa baha peso na India a crece dies biaha den cinco aña te $153 miyon na 2026, y ta proyecta pa pasa mitar biyon dollar pa 2030.

Pero uso di e medicamentonan por causa efecto secundario manera nausea y problema gastrointestinal.

Kibrando barera di prijs
Medicamento Mounjaro di Eli Lilly a bira e medicamento mas bendi den e pais aña pasa segun balor, superando hasta antibioticonan comun. Sinembargo, prijsnan halto entre 15.000 y 22.000 rupia ($161–$236) pa luna ta limita acceso, segun Swati Pradhan, ken ta maneha un clinica pa baha peso na Mumbai.

E ta spera cu e cantidad di pashent lo subi ora medicamento generico baha costo di tratamento pa cerca 5.000 rupia ($60) pa luna.

Impacto global por ta aun mas grandi
India ta suministra mas cu mitar di medicamentonan generico na Africa, y semaglutide mas barata por bira un solucion vital pa paisnan unda obesidad ta creciendo rapidamento pero tratamento no ta accesible. “Semaglutide mas barata por amplia acceso significativamente, specialmente den paisnan di ingreso medio unda prijs ta e barera mas grandi,” presidente di World Obesity Federation, Simon Barquera, a bisa AFP.

“Pero medicamento so no lo reverti aumento global di obesidad. Obesidad ta un enfermedad compleho y cronico,” el a bisa, enfatisando importancia di prevencion y ambiente mas saludable.

Companianan Indio lo hunga un rol clave, cu Dr Reddy’s Laboratories apunta pa lansa su version di semaglutide na Canada pa mei 2026.

Pa pashentnan manera Sukant Mangal di 46 aña, kende a perde casi 60 kilogram den ocho luna, acceso mas amplio no por yega mas lihe.

Hopi hende cu e conoce a stop tratamento na mitar caminda ora nan a realisa cu nan mester gasta 20.000 rupia ($214) pa luna pa siete te ocho luna. “Si esaki tabata mas barata, lo tabata hopi mas facil pa hay’e.”

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5 Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS**. MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO DESDE 1 DI MAART TE CU 31 DI MAART
www.lottoaruba.com
LOTTO Cambiando bida...

Corsou lo modernisa su politica di admision cuminsando 1 di april 2026

(Curaçaochronicle) - Gobierno di Corsou a anuncia un modernisacion grandi di su politica di admision, cu lo drenta na vigor riba 1 di april 2026. E enfoke nobo ta destina pa crea un sistema di migracion mas eficiente, transparente, y prepara pa futuro.

Un politica di admision cu ta funciona bon ta considera un componente clave di maneho responsable di migracion. Esaki ta rekeri regulacionnan cla, implementacion practico, y un balansa entre interesnan di pais y esnan di solicitantenan. Cu e reforma aki, Corsou ta tuma un paso significativo pa profesionalisa mas su sistema di migracion.

Mas flexibilidad y reduccion di carga administrativo

Un di e cambionan mas notable ta cu, depende di e proposito di estadia, solicitantenan lo por pidi un permiso di residencia temporal pa te tres aña. E extension aki ta spera pa duna mas certesa legal y stabilidad pa personanan cu kier biba y traha legalmente na Corsou. Na mesun momento, e cambio lo reduci e carga administrativo, pasobra lo tin menos necesidad pa renoba permiso frecuentemente.

Minister di Husticia, Shalten Hato, a enfatisa e importancia di e reforma, declarando cu e modernisacion lo haci e sistema di admision no solamente mas eficiente, sino tambe mas husto y predecibel.

El a agrega cu esaki ta ofrece mas claridad y stabilidad pa personanan cu kier contribui legalmente na sociedad, mientras tambe ta mehora implementacion pa institucionnan di gobierno.

Enfoke riba aplicacionnan completo y corecto

Ademas di e duracion extendi di permiso, e politica nobo ta pone mas enfasis riba calidad di aplicacionnan entrega. Lo haci cumpli rekisito minimo cla, incluyendo un documento di biahe valido, un formulario di aplicacion yena completo y corecto, y pago na tempo di e tarifanan aplicabel.

Cu documentacion completo y corecto, Servicio di Admision lo por procesa aplicacionnan mas rapido y eficiente, resultando den tempo di proceso mas corto y mas transparencia.

Segun Minister Hato, un sistema eficiente ta cuminsa cu aplicacionnan completo y corecto, loke ta permiti autoridadnan tuma decisionnan mas lihe y ofrece un servicio miho na esnan cu ta depende di e proceso.

Actualisacion di politica basa riba experiencia practico
E politica nobo ta reemplasa e marco di admision introduci na 2019. E actualisacion ta sigui monitoreo continuo, evaluacion, y experiencia

practico, cu a mustra areanan cu mester mehoracion.

E meta di e modernisacion ta pa establece un sistema cu ta ofrece certesa legal, mehora eficiencia administrativo, y ta alinea cu desaroyonan social y economico actual di Corsou.

Balansa entre desaroyo y cumplimento

Politica di migracion ta rekeri un balansa cuida entre facilita migracion legal y proteha orden publico. Corsou ta keda comprometi na un sistema cu ta sostene desaroyo economico y mobilidad internacional, mientras ta mantene regulacionnan cla y cumplimento efectivo.

Minister Hato a enfatisa cu politica di migracion finalmente ta trata di balansa, sigurando regulacionnan cla, implementacion mas fuerte, y un sistema cu ta evoluciona hunto cu e pais.

El a nota cu e reforma ta destina pa fortalece tanto economia como seguridad legal riba e isla.

Corsou ta keda atras mientras otro teritorionan di Reino ta actua riba medidanan contra pobresa

(Curacaochronicle) - Corsou ta core riesgo di keda atras compara cu otro partinan di Reino den combate contra pobresa, ya cu ainda no a implementa recomendacionnan cu a haci algun aña pasa, mientras logra progreso na otro luga.

Ombudsman a destaca cu mientras Corsou ainda no a actua riba propuestanan presenta na 2022, otro teritorionan den Reino ya a tuma pasonan concreto. Riba islanan BES, por ehempel, a establece un oficina di asistencia legal pa sostene ciudadanonan cu acceso na husticia y trato igual.

E contraste aki a bira un punto central di preocupacion den e ultimo comunicacion di Ombudsman na gobierno. E propuestanan en cuestion ta bini for di un conferencia di Reino tocante pobresa, unda Corsou a participa hunto cu otro teritorionan.

Entre e medidanan recomenda tabata creacion di programanan di asistencia pa debe, fortalecemento di e red di seguridad social, y mehoracion di acceso na educacion y cuido di salud pa

gruponan vulnerabel. E iniciativanan aki tabata destina pa atende pobresa structural den e region.

A pesar di e punto di salida comparti, implementacion a diferencia significativamente. Mientras e islanan BES a move dilanti cu iniciativanan tangible, Corsou ainda no a duna un reaccion formal riba e propuestanan.

Ombudsman a enfatisa cu pobresa riba e isla ta afecta un gran parti di e poblacion y ta rekeri accion urgente y coordina. E retraso continuo ta crea preocupacion no solamente tocante ehecucion di politica, sino tambe tocante posicion di Corsou den esfuersonan mas amplio di Reino pa enfrenta desigualdad social.

Ta spera cu e asunto lo haya mas atencion politico, mientras presion ta aumenta riba gobierno pa splica e falta di progreso y presenta un caminda claro pa dilanti.

Ondercuratele stelling

Bij beschikking van 9 maart 2026 behorende bij AUA 202600031 EJ van het Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, is onder curatele gesteld dhr. Jacob Udema Brison, geboren op 16 maart 1994 in Aruba.
Benoemd als curator is zijn moeder, mw. Senaida Beatrix Brison, geboren op 7 mei 1968 en wonende in Aruba.

De curator,
mw. Senaida Beatrix Brison

Candela grandi a surgi na warehouse di scooter electrico di Amsterdam

(NLTimes) - Un candela extraordinariamente grandi a surgi na un sitio industrial canto di e parti mas west di Amsterdam cu a manda nubianan sumamente denso di huma preto riba e ciudad. No tabatin herido raporta, pero e cantidad grandi di huma produci pa e candela a lanta un NL-Alert advertiendo hendenan den e area.

E candela a cuminsa poco despues di 3or di atardi ayera riba Nieuwe Hemweg den e districto di Westpoort di Amsterdam. E causa di e candela no a ser specifica mesora. Inicialmente, varios scooter electrico tabata na candela pafo di e localidad, pero e vlamnan a intensifica lihe.

“E candela a plama pa e facilidad di warehouse banda di e scooternan electrico. Departamento di bombero a rindi riba e edificio aki y ta permitiendo pa e kima na

un manera controla,” e oficina regional di servicionan di emergencia di Amsterdam-Amstelland a bisa.

Bomberonan a bati alarma dos biaha rapidamente, prome cu a declara e incidente como un candela grandi pa 3:28 p.m. Varios ambulance a ser despacha pa e sitio hunto cu un team di trauma medico biahando cu helicopter. Esaki tabata estrictamente como precaucion, un vocero a bisa ANP.

Un emergencia regional di Grip 1 a keda declara pa 3:45 p.m., haciendo mas ekipo y personal disponibel pa e contesta. E protocol tambe ta pidi pa tur trahador di emergencia cu ta responde pa organisa bao di un solo comandante di incidente.

Hendenan den un area di 40 kilometer cuadra, principalmente parti zuid di e candela, probablemente a ricibi un NL-Alert manda pa autoridadnan pa telefonnan celular.

E advertencia a pidi residente y bishitantenan afecta pa tuma precaucion.

“Keda leu for di e huma! Cera bentana y porta. Paga sistemanan di ventilacion,” e mensahe a bisa. E huma tabata cuminsa baha un poco pa 4:45 p.m., e oficina di emergencia a bisa.

E advertencia a ser manda pa personanan den un area cu ta frontera cu Parke Spaarnwoude den noordwest, te na Amstelveen den zuidoost.

E ta cubri hende den e distritonan Nieuw-West, West, Centrum y Zuid di Amsterdam, y tambe partinan grandi di Schiphol Airport, Badhoevedorp, Zwanenburg, Halfweg, y posiblemente porcionnan di Haarlemmermeer, Aalsmeer, y Ouderkerk aan de Amstel.

Gobierno Hulandes ta test un app di mensahe Europeo pa reduci dependencia riba WhatsApp

(NLTimes) - Secretario di Estado Willemijn Aerdts, responsabel pa Economia Digital y Soberania pa D66, ta adverti cu dependencia riba aplicacionnan di mensahe stranhero manera WhatsApp y Signal ta forma un riesgo pa gobierno. Su ministerio a lansa un proyecto piloto cu un alternativa Europeo como prome paso, cu e meta a largo plaso di adopta un plataforma di mensahe completamente controla pa gobierno Hulandes.

Durante henter e fase piloto, e Secretario di Estado y un grupo selecta di oficialnan lo usa e plataforma di mensahe alternativo pa comunica. Su vocero a nenga di divulga cual app Europeo ta envolvi, señalando cu e proyecto ta den su fase inicial ainda.

“Actualmente, gran parti di nos comunicacion ta depende di plataformanan fuera di nos control. Den un mundo caminda tecnologia ta ser usa mas y mas como un instrumento di poder, esey ta forma un riesgo,” e Secretario di Estado a bisa.

Informenan e siman aki a revela cu funcionarionan publico di Belgica lo ser prohibi di usa WhatsApp y Messenger entrante otro siman. De Standaard ta informa cu ta spera cu nan lo haci transicion pa e app desaroya pa gobierno Beam, cu ya a ser adopta siman pasa pa e instancianan militar y di inteligencia di e pais.

Mientras cu e vocero ta keda sin papia, fuentenan di sector di ICT a sugeri den pasado cu e protocol di Matrix, frecuentemente usa a traves di e app Element, ta ser usa. E norma habri aki tambe ta ser adopta pa e gobiernonan Aleman y Frances, caminda e ta opera bao di e nomber Tchap.

Un motibo clave pa desaroya un sistema interno ta archivo. Recupera mensahenan di WhatsApp bao di e Ley di Gobierno Habri (Woo) a resulta di ta un reto, cu anteriormente a lanta controversia politico, manera den caso di e ‘telefonnan Nokia’ di Mark Rutte. Un app di gobierno dedica por warda metadata y combersacionnan relevante automaticamente pa propositonan di archivo.

Na 2023, e abogado di gobierno ya a adverti cu WhatsApp no ta adecua pa tumamento di decision oficial di gobierno, citando preocupacionnan di privacidad bao di e GDPR y e potencial pa autoridadnan Mericano pa haya acceso na dato di companianan Mericano a traves di e Cloud Act.

INSTITUTO MEDICO SAN NICOLAS ImSan
Where people meet care.

VACATURE MELDING

Instituto Medico San Nicolas (ImSan) heeft als doelstelling het aanbieden en bevorderen van optimale medische zorg van klinische, poliklinische en ambulante aard en de toegankelijkheid daarvan voor alle burgers.

Op de Dialyse afdeling van het ImSan is er een plaatsingsmogelijkheid voor een enthousiaste Verpleegkundige die bereid is om de vervolgopleiding tot Dialyse Verpleegkundige te volgen:

Verpleegkundige Dialyse M/V (in Opleiding)

Deze functie is bedoeld voor verpleegkundigen die zich willen specialiseren in dialysezorg en bereid zijn de benodigde opleiding en training te volgen.

Functie-inhoud:
- Het verlenen van gespecialiseerde verpleegkundige zorg aan dialysepatiënten;
- Voorlichten en begeleiden van patiënten in hun dialysetraject;
- Je ontwikkelt technische vaardigheden en inzichten met betrekking tot specifieke dialyse apparatuur;
- In de opleiding leer je de verschillende behandelmethoden kennen, de handelingen zelfstandig uitvoeren en met de benodigde machines en apparatuur omgaan.

Functie eisen:

- Opleiding tot verpleegkundige op MBO/HBO niveau (diploma);
- Bij voorkeur minimaal 1 jaar werkervaring op een van de klinische afdelingen van een ziekenhuis;
- Je toont verantwoordelijkheid voor je leerproces en benut je voorkennis;
- Je staat open voor coaching en begeleiding;
- Je bent geïnteresseerd in zowel de zorg voor de chronische patiënt als het adequaat handelen in acute situaties;
- Je kan goed met mensen omgaan, hebt aandacht voor de patiënt en bent empathisch;
- Je kan zelfstandig werken, proactief, je hebt overzicht over jouw werkzaamheden en je kunt omgaan met wisselende werkdruk;
- Je bent stressbestendig, tactvol en handelt snel in noodgevallen;
- Je bent flexibel in werktijden;
- Goede uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands, Engels, Spaans en Papiamento.

Gaarne uw verzoekschrift + C.V. voor 31 maart 2026 te richten mevrouw E. Campbell-Duijm, Pastoor Hendrikstraat 10, San Nicolas, Aruba. E-mail: hr@imsan.aw onder vermelding van “Verpleegkundige Dialyse (in Opleiding)”.

redefining patient care

BONDIA ARUBA

Delcy Rodriguez a nombra lidernan nobo y a reorganisa liderato militar Venezolano

(Infobae) - E presidente encarga di e pais a destitui e hefe di e Comando Strategico Operacional di e ForsaArma Nacional Bolivariana (FANB), Domingo Hernandez Larez, cu a ser sanciona pa Merca, y a nombra Rafael Prieto martinez y otro comandantenan militar di rango halto.

Gobierno di Venezuela a nombra Royman Hernandez Briceño como comandante nobo general di Aviacion Militar, Jorge Agüero Montes como hefe di Armada, y Nayade Lockiby Belmonte como lider di Milicia, segun a ser reporta via canal di Fuerza Armada TVFANB, den marco di un renobacion di mando militar halto.

Hernandez Briceño ta reemplasa Lenin Ramirez Villasmil, cu tabata ocupa e cargo desde 2024. E oficial a sirbi anteriormente como hefe di e Region Strategico Integral di Defensa Los Llanos (REDI), un zona militar cu ta cubri varios estado. Den un mensahe anterior, el a rechasa accionnan di Merca riba teritorio Venezolano.

Na mesun momento, Almirante Jorge Agüero Montes a asumi posicion como hefe di

Arma, reemplasando Ashraf Andel Hadi Suleiman Gutierez, kende tabata den e cargo desde 2024. Agüero Montes a sirbi anteriormente como hefe di un zona di defensa den estado insular Nueva Esparta.

Pa su parti, Mayor General Nayade Lockiby Belmonte a asumi liderato di Milicia, reemplasando Orlando Romero Bolivar. E lider nobo tabata previamente nombra como autoridad unico pa varios comunidad entre Caracas y La Guaira.

E cambionan den e tres componente militar a ser anuncia un dia despues cu presidente encarga, Delcy Rodriguez, a informa riba varios nombramentonan nobo den gobierno, incluyendo designacion di Gustavo Gonzalez Lopez como Minister di Defensa, reemplasando Vladimir Padrino Lopez, kende tabata den e cargo desde 2014.

Rodriguez tambe a ordena modificacion den e comandantenan general di ehercito, Aviacion Militar, Armada, Guardia Nacional Bolivariana y Milicia, como parti di un reorganisacion mas amplio di mando militar.

Den un mensahe publica, e presidente a declara cu e alto mando militar nobo lo traha cu "compromiso firme y lealtad patriotico" pa garantisa soberania, pas, stabilidad y integridad teritorial di republica.

Den e mesun comunicacion, Rodriguez a indica cu e a instrui e autoridadnan nobo pa "traha sin descanso" pa logra un Venezuela soberano, husto y solidario, y pa construi un pais di husticia social y felicidad pa tur ciudadano.

Gustavo Gonzalez Lopez, di 65 aña, a asumi su cargo den compleho militar principal di Caracas. Su nombramento a pasa poco despues di su designacion como comandante di Guardia di Honor Presidencial y hefe di contra inteligencia militar.

E nobo Minister di Defensa a lidera anteriormente e Servicio Bolivariano di Inteligencia (SEBIN) den dos periodo: entre 2014–2018 y 2019–2024, ambos bao di mandato di Nicolas Maduro.

Tanto e DGCIM como SEBIN a ser identifica pa organisacionnan no gubernamental y pa un mision internacional independiente di ONU como responsable pa violacionnan di derechonan humano, segun reportenan di e entidadnan.

Rapport di Democracia 2026 ta nombra Republica Dominicana como ehempel global di democracia

(Infobae) - Republica Dominicana, bao di presidencia di Luis Abinader, ta posiciona entre e poconan pais cu a fortalece su democracia, segun un Rapport internacional prominente.

Presidente Luis Abinader a coloca Republica Dominicana entre e principal referencianan di progreso democratico mundial, segun e reconoci Rapport di Democracia 2026 prepara pa e Instituto V-Dem y cita riba e website di presidencia dominicano. E documento a identifica e pais caribeño como un di e poco nacionnan cu ta profundisa su institucionnan democratico den un ambiente global domina pa deterioro di democracia.

E Instituto V-Dem a adverti cu democracia global a regresa na nivel di 1978, cu mas autocracia cu democracia y mas o menos 74% di poblacion mundial bao di regimennan no-democratico. Solamente ocho proceso independiente di democratisacion ta activo, tur den paisnan cu tabata ya democratico anteriormente. Republica Dominicana, hunto cu Sri Lanka y e Islanan Solomon, ta entre e tres experencianan cu a consolida profundisacion democratico, reforsando structuranan institucional cu ya tabata presenta stabilidad. E Rapport a destaca cu, di e ocho proceso, cinco pais a completa e transicion for di regimennan autocratico pa democracia te na 2025. E analisis a coloca e pais caribeño como un excepcion den e tendencia global, pasobra el a fortalece calidad di su sistema politico frente na stagnacion democratico internacional. Segun su website oficial, e Instituto V-Dem ta un centro di investigacion independiente basa na Universidad di Gothenburg, na Suecia, y un lider mundial den analisis di democracia. E instituto ta produci un di e base di datonan mas completo riba democracia, evaluando indicadornan den mas cu 200 pais for di 1789 te awe.

Solamente tres nacion na mundo a profundisa su democracia desde 2025

E Rapport di Democracia 2026 a nota cu democratisacion global a keda stanca pa mas cu 15 aña: solamente 18 pais ta den proceso di progreso, mientras 44 ta experencia autocratisacion. E diferencia aki ta mustra e magnitud di e crisis actual y ta pone e logro institucional dominicano den perspectiva. E Rapport a destaca cu Republica Dominicana ta sobresali como un di e casonan mas solido di stabilidad institucional y progreso na Latino America, un region caracterisa pa señalnan mescla den materia di democracia. Riba e scenario politico di 2026, Republica Dominicana ta representa un modelo di fortalecemento institucional y compromiso cu estado di derecho.

Segun e estudio, e nacion a establece su mes entre e poco paisnan cu a perfecciona su sistema institucional, mientras mayoria ta enfrenta erosion di su structuranan democratico. E calidad di e progreso aki ta haci cu e pais ta bira no solamente un referencia regional, sino tambe global den gobernacion democratico. Mas cu 74% di poblacion mundial ta biba bao di regimennan no-democratico. E Rapport di Instituto V-Dem a documenta cu mas o menos 74% di poblacion mundial ta keda den ambiente autoritario of cu poco pluralismo politico, accentuando e caracter excepcional di e caso dominicano.

Na 2026, solamente tres nacion a logra fortalece su democracia basa riba sistemanan politico cu ya tabata stabiel: Republica Dominicana, e Islanan Solomon y Sri Lanka. E lista limita aki ta destaca e dificultad di mantene progreso democratico den e scenario internacional actual.

E Rapport di Democracia 2026 tambe a destaca cu, di e ocho proceso independiente di democratisacion identifica den e estudio, cinco ta coresponde cu paisnan cu a transiciona for di autocracia pa democracia te na 2025.

Presidente di Mexico ta condena morto di migrantenan den custodia di Merca

(AFP) - Presidente di Mexico, Claudia Sheinbaum, a condena e morto di tres ciudadano Mexicano despues cu nan a ser tuma den detencion pa autoridadnan di inmigracion Mericano e aña aki.

"Esaki no por ta pasando," Sheinbaum a bisa periodistanan, referiendo na e morto di un hoben di 19 aña den un centro di detencion na Florida dialuna y dos otro cu a fayece na comienso di e aña

aki.

"E informe ta bisa cu e hoben a mata su mes", Sheinbaum a bisa. "Sinembargo, nos kier un investigacion completo."

Royer Perez Jimenez a ser raporta morto pa US Immigration and Customs (ICE) na e Centro di Detencion di Glades County na Florida. E causa di morto tabata "presunto suicidio" pero ta keda bao di investigacion, ICE a bisa.

Otro Mexicanonan cu a muri mientras nan a ser gara den e represion di presidente Donald Trump contra inmigracion ilegal a inclui un hombre di 48 aña na California na maart y un di 34 aña na Georgia na januari.

Gobierno Mexicano a bisa cu "e mortonan aki ta birando inaceptabel" y cu oficialnan "lo no tene nan mes atras den usa hermentnan legal y diplomatico disponibel pa defende e derechonan" di e Mexicanonan den exterior.

"Nos ta bay usa tur medida pa haci nos protestanan y apoya e famia den tur loke nan mester", Sheinbaum a bisa.

Por lo menos 30 migrante a muri den centronan di detencion di Merca aña pasa, e cantidad mas halto desde 2004, un aña despues di e creacion di ICE.

Trump a priminti e programa di deportacion mas extenso pa migrantenan indocumenta den historia di Merca y ICE tabata na vanguardia di incursionnan hopi biaha violento den ciudadnan di Merca.

Puerto Rico: Wanda Vázquez Garced suspendi di practica abogacia pa un tempo indefini

(ElNuevoDia) - Corte Supremo di Puerto Rico a suspende ex gobernador Wanda Vázquez Garced di eherce como abogado y servicio di notario publico pa tempo indefini, despues di su condena federal pa un delito relaciona cu financiamento di su campaña pa gobernador na 2020.

"Consecuentemente, e Mariscal di e Corte aki ta haya orden pa tuma beslag riba e obranan notario den custodia di Sra. Vázquez Garced, y tambe su seyo notario, y entrega nan na e Director di e Oficina di Inspeccion Notario pa e examinacion y rapport corespondiente," ta bisa e sentencia firma pa Hues Asocia Roberto Feint Cint.

Ademas, e decision ta ordena e ex gobernador, un miembro di e Partido Progresista Nobo (PNP), pa notifica e corte y su clientenan di e decision di Corte Supremo y debolbe cualkier archivo y/of gasto "pa trabou cu no a ser haci."

"Si e no haci esaki, e por resulta den e no ser reinstala na e practica di abogado si e pidi esaki den futuro," e sentencia ta adverti.

Na februari, Corte Supremo a otorga Vázquez Garced 10 dia pa argumenta dicon e no mester ser "disciplina" pa e corte mas halto despues di a declara su mes culpabel—na augustus—pa un crimen relaciona cu eleccion den Corte Federal di Puerto Rico.

A pesar di varios yamada y mensahe di texto, no tabata posibel pa yega na e abogadonan cu ta representa Vázquez Garced den e asunto aki, José Andréu Fuentes y Edgardo Rivera García.

Den e sentencia, Hues Asocia Feliberti Cintrón a splica cu, den determina ki medida disciplinario pa impone riba Vázquez Garced, el a considera varios factor, incluyendo cu e tabata constitui su prome ofensa den 39 aña di carera, cu e sucesonan no tabata relaciona cu e practica di ley, pero cu e tabatin posicionnan prominente di gobierno como un fiscal di Departamento di Miel pa Hende Muhe, abogado, Secretario di Husticia, y Gobernador, un posicion cu el a ocupa ora el a comete e crimen.

"Nos no por ignora e hecho cu, mirando su experiencia amplio como abogado, fiscal, Secretario di Husticia, y funcionario publico, Sra. Vázquez Garced mester tabata completamente na altura di e consecuencianan di su accionnan den comete un crimen manera esun envolvi aki den violacion di e ley. Mas aleu, na momento di e hecho den cuestion, Sra. Vázquez Garced tabata ocupa e funcion di mas halto den Gobierno di Puerto Rico, sirbiendo como Gobernador," e sentencia di hues ta bisa.

E Ley riba Fraude, Abuso, Suspension Temporal, Compra di Asuntonan Litigioso, y Practica Ilegal den e Profesion Huridico na Puerto Rico ta bisa: "Un abogado culpabel di engaño, mal practica, un delito, of un delito menor en conexion cu e practica di ley, of culpabel di cualkier crimen cu ta involucra corupcion moral, por ser suspendi door di Corte Supremo di Puerto Rico."

Na augustus, Vázquez Garced a admiti dilanti di Hues di Distrito Silvia L. Carreño Coll—como parti di un acuerdo cu e oficina di fiscal federal—cu el a comete un crimen door di acepta un promesa di contribucionnan politico di e bankero Julio Herrera Velutini na 2020. E Ley di Campaña di Eleccion Federal (FECA) ta prohibi contribucionnan di actornan stranhero den procesonan electoral.

Despues, el a ricibi un indulto incondicional – cu el a acepta – di e Presidente di Merca, Donald Trump.

INSTITUTO MEDICO SAN NICOLAS ImSan
Where people meet care.

VACATURE MELDING

Instituto Medico San Nicolas (ImSan) heeft als doelstelling het aanbieden en bevorderen van optimale medische zorg van klinische, poliklinische en ambulante aard en de toegankelijkheid daarvan voor alle burgers.

ImSan is op zoek naar drie betrouwbare collega's, op fulltime basis.

Beveiliging Medewerker (M):

Functie-inhoud:

- Zorg voor de beveiliging en bewaking op de verschillende locaties en terreinen van ImSan.
- Controleert of bezoekers en personeel aan de toelatingseisen voldoen, respectievelijk aan de eisen om het pand te mogen verlaten en spreekt hen aan.
- Herkent ongeoorloofde voorwerpen en handelt volgens, in overeenstemming met wettelijke kaders/huisregels.
- Loopt controlerondes, bewaakt de toegang(en) en assisteert bezoekers zo nodig met rolstoel of uit de wagen te komen.
- Treedt op bij incidenten zoals brand, ongevallen en veelvoorkomende criminaliteit en bij calamiteiten.

Functie eisen:

- EPB/M.A.V.O. diploma met relevante werk en denkniveau;
- Goede communicatieve vaardigheden (Papiamento, Nederlands, Engels, Spaans) zowel schriftelijk als mondeling;
- Bereid om voor de dienst belangrijke trainingen/cursussen te volgen;
- Discreet en met een professionele en representatief houding;
- Flexibele instelling (shift diensten);
- Zelfstandig en in teamverband kunnen werken;
- Stressbestendig en alert;

Gaarne uw verzoekschrift + C.V. voor 31 maart 2026 te richten aan mevrouw E. Campbell-Duijm, Pastoor Hendrikstraat 10, San Nicolas, Aruba. E-mail: hr@imsan.aw onder vermelding van "vacature Beveiliging Medewerker".

redefining patient care

Chuck Norris, strea di accion y experto di arte marcial, a fayece cu 86 aña

(AFP)—Chuck Norris, e artista marcial Mericano y strea di Hollywood conoci principalmente pa su rol den serie di television "Walker, Texas Ranger," a fayece, su famia a anuncia diabierna. E tabatin 86 aña.

Norris a muri diahuebs mainta, segun su famia a bisa riba Instagram, despues di reportahenan di media cu e tabata hospitalisa pa un condicion cu no a ser revela mientras e tabata na e isla Kauai na Hawaii.

"Pa mundo, e tabata un artista marcial, actor y un simbolo di fortalesa," e declaracion a bisa. "Pa nos, e tabata un esposo dedica, un tata y welo amoroso, un ruman increible y e curason di nos famia."

Famia a bisa cu nan kier mantene detayenan di su morto priva, agregando: "por fabor sa cu e tabata rondona pa su famia y tabata na pas."

Homenahenan rapidamente a cuminsa drenta "Henter Texas ta lamenta e morto di Chuck Norris. E no tabata solamente un campeon di arte marcial, icono di accion, y e unico Walker, Texas Ranger," gobernador di Texas Greg Abbott a bisa.

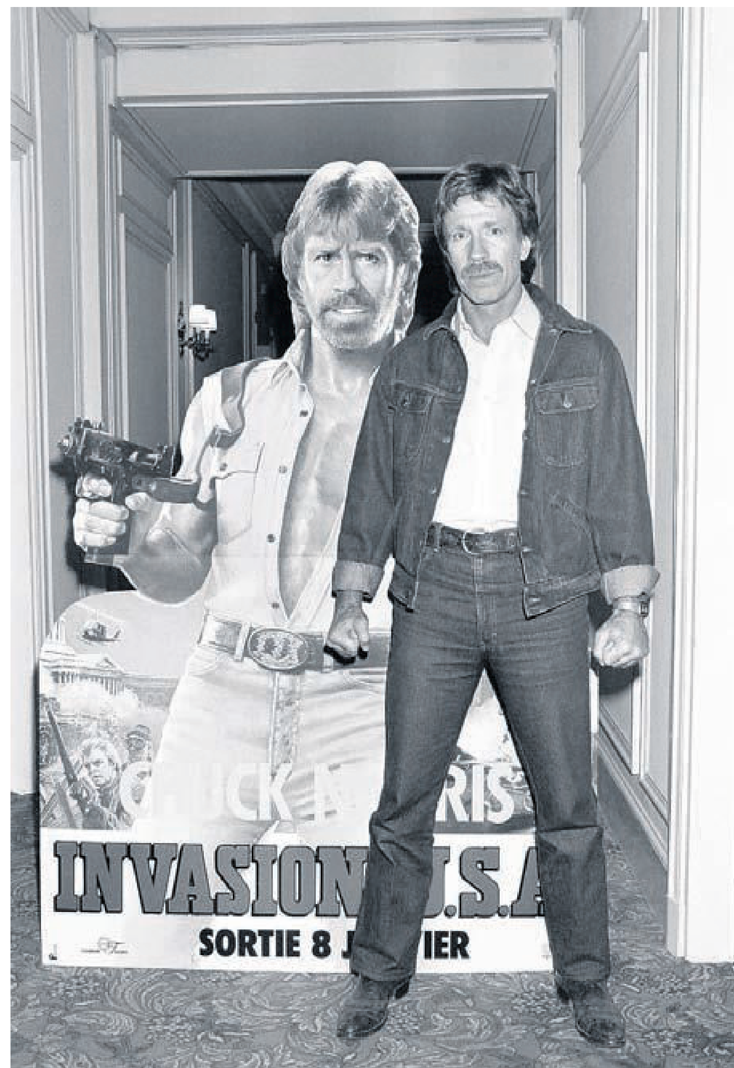
"Mi curason y pensamentonan ta cu su famia. Nunca nos lo lubid'e," strea di pelicula di accion Jean-Claude Van Damme a bisa.

Icono riba pantaya grandi Naci na Ryan, Oklahoma, dia 10 di maart 1940, Carlos Ray 'Chuck' Norris a cuminsa practica arte marcial mientras e tabata sirbiendo den Air Force di Merca na Corea di Sur.

El a sali di Air Force na 1962 y a habri un studio di arte marcial na Los Angeles, unda el a haya su pasion den enseñanza y den dunamento di kick "roundhouse".

Su debut como actor a bin cu un cameo den e pelicula di Dean Martin na 1968, "The Wrecking Crew." Cuater aña despues, su pelea epico cu superstrea di kung-fu Bruce Lee den "The Way of The Dragon" a yuda Norris bira un icono riba pantaya grandi y chikito.

Despues, un serie di rol principal den pelicula di karate a sigui, for di un comando

Mericano den "Good Guys Wear Black" pa e pelicula di horor y accion "Silent Rage."

Norris vs Superman Mientras su carera como actor a crece, el a bira un figura legendario den arte marcial, ganando seis campeonato mundial profesional di karate peso medio entre 1968 y 1974 y logrando fahanan preto den varios disciplina.

Na 1983, Norris a drenta den e rol di un ranger di Texas cu poco palabra cu ta lucha contra traficante di arma den "Lone Wolf McQuade," cual a bira fundeshi pa e serie cult "Walker, Texas Ranger."

E serie a dura ocho temporada y a genera hopi meme di accion, incluyendo un unda Chuck Norris y Superman a bringa, y e perdedor (Superman) a keda obliga pa bisti su jockey riba su trahe.

Exito di e ranger cu ta entrega golpinan fuerte a marca un cambio impresionante den bida di Norris, kende a crece como un mucha timido y no deportista, y cu "tabata soña di ta fuerte… pa duna golpi na su bullynan."

Un Cristian evangelico, el a nace den un famia di tres mucha homber cria principalmente pa nan mama Irlandes despues di su divorcio di nan tata alcoholico.

E tin dos yiu homber cu su prome esposa Dianne Holechek, un matrimonio cu a dura 30 aña, y un yiu homber y un yiu muher cu su segunda esposa Gena O'Kelley.

Norris tambe tin un yiu muher for di un relacion durante su prome matrimonio.

Un Republicano firme, el a urgi su compatriotanan pa vota contra Barack Obama na 2012. Un aña despues, el a mustra su apoyo pa lider Israeli Benjamin Netanyahu den un video.

Diabierna, Netanyahu a yama Norris "un gran amigo di Israel y un amigo personal."

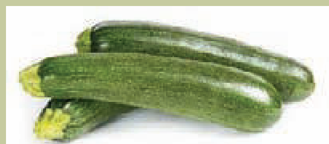
El a agrega: "Chuck a trece arte marcial y calor di su caracter na miyones di hende rond mundo."

Na 2017, Norris a recupera despues di dos paro cardiaco. Dos aña despues, el a keda envolvi den controversia ora el a bira e cara publico di compania di arma Glock, a pesar di un epidemia di violencia cu arma na Merca.

Zucchini yena cu berdura

Ingrediente
4 Zucchini
1 Berehein
1 promenton cora
2 siboyo estilo shallot
1 djente di conoflok
Rosmary (1 cuchara di blachi)
Juice di medio lamunchi
10 cuchara di zeta di oleifi virgen
Salo
Peper
Yerba hole

Preparacion
Laba e zucchininan, corta e puntanan afo y corta cada un den 3 pida di 4 cm haciendo e cortanan diagonal (manera potret).
Traha un buraco den cada pida sin corta e rand. E parti cu a saca afo ta corta den pida pida.
Pone e casca di zuchinni den un conchi cu awa salo y cushina pa 3 minuut.
Cola nan y pone nan boca abao riba un paña.
Laba e berehein y cort'e den bloki di mesun tamaño cu e zuchinni.
Retira e simianan di e promenton y cort'e den bloki.
Pela e djente di conoflok y e shallot y corta nan chikito.
Keinta 2 cuchara di azeta di oleifi den un panchi y cushina e pida blokinan di e berehein y zuchinni, e blokinan corta di promenton y e conoflok y e shallot pa 5 minuut.
Agrega salo y pepper, e blachi di yerba di hole, mescla y kita fo'i candela.
Bati e azeta restante cu e juice di lamunchi.
Presentacion
Pone 3 pida di zucchini riba cada tayo y yen'e cu e berdura cu a hasa den panchi. Agrega e azeta bati cu e juice di lamunchi y decora cu yerba di hole.

Publico entusiasma pa siña di nos antepasadonan a bishita MANA Dia di Himno y Bandera

Museo Arqueologico Nacional Aruba -MANA y Club Kibrahacha ta hopi contento y agradecido na e bishitantenan interesa y entusiasma cu a celebra 50 aña di Himno y Bandera na MANA. Hopi famia a disfruta di un programa amplio y varia den un dushi ambiente.

Mas cu 10 aña pasa Club Kibrahacha a colabora pa prome biaha cu MANA y a aporta cu bunita presentacionnan di musica bibo, canto y baile y asina ta trece mas alegria ainda riba nos dia nacional. E biaha aki publico tambe a haya bunita presentacion di Ryah Sy, un boluntario hoben di MANA cu a gana di dos luga den Festival un Canto pa Nos Himno y Bandera 2026, categoria adulto tipico di antaño, cu su cantica “Si nos actua awor”. Carly Buera, cu a gana di tres luga den Festival un Canto pa Nos Himno y Bandera den categoria di 11 pa 12 aña deleita publico cu su cantica “Oh Dushi Wals”. Y por ultimo publico a gosa di e bunita bos di cantante local Soraine.

Hopi persona a dicidi di opta pa un experiencia cultural unda alabes ta siña di nos antepasadonan. Constantemente tabata tin un fluho di grandi y chikito den salanan di exposicion permanente unda hopi a haci uzo di e oportunidad pa haci pregunta na arkeologo Raymundo Dijkhoff. Alabes hopi a disfruta di e exposicion temporario STICUSA, cortesia di UNOCA, den Hadrey di MANA. Artista cu glas Bernadette van der Klooster a duna su Artist Talk continuamente den su exposicion Site-, Side, Sight-Walks.

Auditorio tabata dos biaha completamente yen cu interesadonan den e presentacion tocante investigacion di DNA antiguo di arkeologo Harold Kelly hunto cu archeo-genetica Kathrin Nägele di ‘Max Planck Institute for Evolucionary Antropolgy’. A graba e presentacion aki pues keda pendiente pasobra lo ‘upload’ esaki den termino corto pa esnan cu no a logra pa ta presente dia 18 di maart.

Hopi mucha a gusta e buki di kleur cu su informacion di arkeologia y DNA splica na un forma simpel, cortesia di Max Planck Institute for Evolucionary Antropology di Alemania. Alabes nan a busca nan “stempel di Indjan” y of facepainting y a haya un regalito gratis. Design Academy tabata presente pa duna informacion di nan studio MBO4, como di curso y tayer cu nan ta ofrece na hoben y di biaha por a participa na un tayer cortico unda ta siña traha cralchi di klei. Mientrastanto artista Andreea Cavidjan- Kock tabata siña grandi y chikito e tecnica di verf cu awa. Aruva Atelier a presenta nan coleccion di T-shirt “Isla”. Snackbox a sold out por completo y hopi a disfruta di un dushi arroz con pollo of sopi di carni.

MANA ta gradici Club Kibrahacha y su miembronan pa nan aporte di añanan caba riba dia di Himno y Bandera, como tambe ta gradici Design Academy, artista Andreea Cavadjan, Aruva Atelier, mr. Aldrick Figaroa, artista cu glas Bernadette van der Klooster, specialista den DNA antiguo Kathrin Nägele y en especial tur nos boluntario hoben y adulto cu a dedica nan tempo liber y energia pa bin yuda haci e celebracion di 50 aña di Himno y Bandera na MANA uno asina exitoso.

The Aruba Ports Authority N.V. is publicly tendering:

Repair & Paint Works Roof Sections Terminal 1.

According to the tender document: OPEX PROJECT APA-PFAU-15-25

Short Project Description

The project consists of the following activities:

- **Restoring the protective layer of the Main Roof through thorough comprehensive surface preparation and the application of a high-performance, salt-resistant silicone roofing system.**
- **Fully replacing the deteriorated roofing systems on Canopies A, B, and C with new structural plywood, waterproofing membranes, and UV-resistant coatings, while ensuring watertightness, thermal performance and long-term durability.**

The tender documents will be available from **March 23, 2026, up to March 26, 2026,** at the main office of the Aruba Ports Authority N.V. or via E-mail against a payment of **Afl. 250.00**.

The request for the tender document must include proof of transfer in the requesting e-mail. Note that the cut-off time for receipt of request and proof of transfer is **March 26, 2026 , at 4:30pm local time.**

Bank Information:

Beneficiary: Aruba Ports Authority N.V.
CMB: 15267105 | **Aruba Bank:** 128710 | **RBC:** 7700000030549428
Description: TOR project nr. APA-PFAU-15-25

For additional details of this tender, visit
https://www.arubaports.com/main/repair-paint-works-roof-sections-terminal-1/
or **scan this QR code.**

Landador Australiano McEvoy ta kibra record mundial di 50m freestyle estableci na 2009

(AFP)—Landador Australiano Cameron McEvoy a kibra record mundial den e prueba masculino di 50 meter freestyle—estableci pa Cesar Cielo 17 aña pasa—durante un competencia na Shenzhen, China, diabierna.

Cu un tempo di 20,88 segundo, McEvoy — campeon Olimpico den e evento na Olimpiada 2024 — a corta tres centisimo di segundo di e record di Cielo, logra den e epoca di trahe poliuretano na december 2009.

"Pabien, Cam! Un natacion rapido manera lamper! Increible!," Cielo a bisa den un publicacion riba red social.

"Mi a mira un frase algun tempo pasa cu ta describi perfectamente loke bo ta haciendo. Bo no ta cambia cosnan por medio di combati e realidad existente. Pa cambia algo, bo mester crea un modelo nobo cu ta haci e modelo existente obsoleto. Pabien!"

McEvoy, di 31 aña, a responde na e mensahe di Cielo, bisando: "Si mi a mira mas leu cu otro, ta pasobra mi ta para riba lomba di gigantenan y abo, mi amigo, ta un gigante den e deporte aki. Hopi respet pa bo 17 aña. Mi lo haci mi best pa sigui bo ehempel!"

McEvoy, tambe dos biaha campeon mundial den e distancia, a gana e careda di China Open riba Mericano Jack Alexy, cu a registra 21,57, mientras su compatriota Australiano Kyle Chalmers a termina na tercer lugar cu 22,01.

McEvoy a drenta e competencia cu su mihor tempo den piscina largo cu 21,06, logra na e campeonato mundial di 2023, cual a pon'e na di cinco lugar riba lista di miho tempo.

LeBron James ta iguala record di NBA pa mas wega den temporada regular

(AFP)—LeBron James a iguala record di NBA pa mas wega den temporada regular hunga cu estilo, registrando un triple-double den victoria di Lakers contra Miami diahuebs.

James a drenta cancha pa su wega number 1.611 di temporada regular, igualando record di miembro di Hall of Fame Robert Parish, ken a manten'e desde 1997.

"Disponibilidad, mi semper kier ta disponible pa mi compañeronan di equipo," James a bisa.

"E ta un carga mental, purbando di hunga hopi y ta riba cancha… mi ta duna hopi alabansa na Dios y mi ta simplemente stima e wega y aprecia e wega."

E hungador di 41 aña a logra su triple-double number 124 di su carera cu 19 punto, 15 rebound y 10 asistencia, yudando Lakers gana Heat 134-126 pa nan di ocho victoria consecutivo.

Hungando un temporada sin precedente number 23 James ya tin un serie di record NBA, incluyendo punto marca, field goals haci y intento di field goal.

Su ultimo logro a bin durante un regreso na Miami, unda el a hunga pa cuatro temporada y a gana e prome dos di su cuatro titulo di NBA.

James a sali for di un actuacion di 30 punto cu un porcentahe impresionante di 13 di 14 tiro den victoria di Lakers contra Houston diaranson.

Despues di un biahe rapido cu a haci Lakers yega Miami 4or di mainta diahuebs, James tabata marca como "dudoso" den reportahenan inicial di lesion prome cu a confirm'e como disponible.

El a ignora cansancio pa hinca su prome siete tiro den cancha — sin faya un te e ultimo kwartaal.

James a bisa cu henter e equipo a sinti e impacto di e biahe anochi.

"Mi kier a bin y mira con mi curpa tabata sinti despues di algun rutina y tratamento cu mi ta haci.

"Mi a dicidi pa purba," James a agrega, kende lo tin su prome oportunidad pa kibra record di Parish diasabra ora Lakers enfrenta Orlando Magic.

Swiatek elimina pa number 50 Linette na Miami Open

(AFP)—Iga Swiatek a keda elimina den e segunda ronda di Miami Open diahuebs ora compatriota Polaco Magda Linette, posiciona na number 50, a lucha back pa gana cu marcador 1-6, 7-5, 6-3 contra e seis biaha campeon di Grand Slam.

Campeon actual di Wimbledon, Swiatek — kende a gana Miami Open na 2022 — a sufri su prome derota den e prome ronda di un torneo desde e WTA Finals 2021.

Esaki ta e decepcion mas recien pa Swiatek, kende a ser elimina den cuartofinalnan na Australian Open y den eventonan WTA 1000 na Doha y Indian Wells.

Aunke e tabata number dos den e torneo elite combina di ATP y WTA riba cancha duro na Miami, Swiatek a baha e siman aki pa tercer lugar mundial ora finalista di Indian Wells, Elena Rybakina, a subi tras di lider mundial Aryna Sabalenka.

Compatriota di Swiatek, Linette, mester lucha a fuerte despues cu Swiatek — kende a gana nan ultimo encuentro 6-1, 6-1 — a pasa rapido door di e prome set den 33 minuut.

Pero el a keda firme, y Swiatek a comete un double-fault pa duna Linette dos oportunidad di break den e di 12 wega di segundo set, unda Linette a forsa un tercer set cu un golpi di retorno ganador.

Swiatek no a entrega facilmente, salbando dos punto di partido riba su propio servicio den e di ocho wega di tercer set y dos mas ora Linette tabata sirbiendo pa gana e partido, prome cu Linette a gara e victoria ora Swiatek a manda un backhand pafo.

"E ta bira fuerte ora e ta atrasa den break point y match point," Linette a bisa.

Linette awor ta avansa pa e tercera ronda unda e lo enfrenta Alexandra Eala di Filipinas, di 20 aña, kende a gana 6-7 (6/8), 6-3, 6-3 contra Laura Siegemund di Alemania.

Esaki tabata e partido mas largo di carera WTA pa Eala, posiciona na number 29, kende a gana contra Swiatek den cuartofinalnan di Miami Open aña pasa — su victoria mas grandi — prome cu perde contra Mericano Jessica Pegula den semifinal.

FIFA ta multa Federacion di Futbol Israeli pa violacion di reglanan anti-discriminacion

(AFP)—FIFA a multa e Federacion di Futbol Israeli (IFA) cu 150.000 franco Suiso ($190.700) diahuebs pa "varios violacion" di su obligacionnan anti-discriminacion.

Un rapport di comite disciplinario di e organismo mundial di futbol a haya cu IFA "no a tuma accion significativo" contra club Beitar Jerusalem pa "comportamento racista persistente y bon documenta."

Na october 2024, Federacion di Futbol Palestino a reporta alegacionnan di discriminacion na FIFA, cual despues a cuminsa un investigacion.

FIFA no a tuma e sancion pidi pa e federacion Palestino, cual a argumenta cu IFA mester ser suspendi.

Pero a haya cu IFA no a "cumpli cu obhetivonan statutario di FIFA," segun decision publica pa su comite disciplinario, cual a lista varios incidente racista den futbol Israeli.

E comite disciplinario a destaca sancionnan "deficiente y insuficiente" contra Beitar pa comportamento racista y discriminatorio.

Fanaticonan di e club "a participa den comportamento racista persistente y documenta," e rapport a bisa.

"Uso di slogan manera 'forever pure', y canto repetitivo di insultonan etnico manera 'terorista' dirigi na hungadornan Arabe no ta incidentenan isola sino ta parti di un patronchi sistematico cu ta viola reglanan basico di comportamento decente y ta pone e deporte den mal luz." FIFA a bisa cu e comite a enfatisa cu Beitar Jerusalem ta "apenas un ehempel chikito di un fracaso general di IFA."

IFA a ricibi un advertencia y a haya orden pa mustra un bandera den su siguiente tres partidonan di competencia FIFA na cas cu ta bisa: "Football Unites the World No to Discrimination."

IFA tambe lo mester inverti un tercer parti di e multa den implementacion di un plan pa "sigura accion contra discriminacion y preveni incidente repetitivo."

E rapport tambe a bisa cu falta di reaccion di IFA na "mensahe politico y militarista" di CEO di liga profesional Israeli y di Maccabi Netanya "ta empeora su violacion."

"IFA no a haci ningun declaracion publico condenando racismo, no a lansa ningun campaña anti-discriminacion, y no a tuma paso pa promove inclusion di hungadornan Arabe of Palestino," e rapport a continua.

"E no a usa su plataforma pa promove paz of pa contraresta politisacion di futbol pa clubnan y oficialnan afilia." IFA a responde riba e castigo diabierna, alegando cu nan a combati racismo pero "mayoria di e medidanan no a ser publica."

"Hopi mas prome cu e multa pa racismo, federacion y clubnan ya tabata trahando, y lo sigui traha cu intensidad creciente contra e problema repugnante aki."

'Ningun accion' riba equiponan Israeli na West Bank

Despues di un investigacion separa, FIFA a bisa cu no por a tuma decision si clubnan Israeli basa den West Bank ocupa por participa den e liga Israeli.

Comite di gobernansa, auditoria y cumplimento di FIFA a basa su decision riba e hecho cu "status legal final di West Bank ainda no ta resolvi y ta hopi compleho bao derecho internacional publico."

Federacion di Futbol Palestino (PFA) a aplaudi e decision di FIFA, bisando cu "e ta un paso den bon direccion."

Sinembargo, el a agrega: "PFA ta observa cu e resultado no ta aborda completamente e alcance y gravedad di e violacionnan presenta den su propuesta original."

Na 2024, expertonan di UN obliga pa Conseho di Derecho Humano pero no papiando oficialmente pa UN a bisa cu por lo menos ocho club di futbol ta hunga den "colonianan Israeli" y a haci yamado na FIFA pa "cumpli cu su responsabilidad pa respeta derecho humano."

"Autonomia y auto-regulacion den deporte no mester perhudica derecho humano fundamental," expertonan a bisa.

Ademas di casi tres miyon Palestinonan, mas cu 500.000 Israeli ta bibando den colonianan y outpost den West Bank, cual ta ilegal bao derecho internacional.

INSTITUTO MEDICO SAN NICOLAS **ImSan**
Where people meet care.

VACATURE MELDING

Instituto Medico San Nicolas (ImSan) heeft als doelstelling het aanbieden en bevorderen van optimale medische zorg van klinische, poliklinische en ambulante aard en de toegankelijkheid daarvan voor alle burgers.

ImSan is op zoek naar een enthousiaste Verpleegkundige op fulltime basis voor haar afdeling dagverblijf/Medical - Surgical Unit.

Verpleegkundige M/V

Doel van de functie:

Het coördineren en zelfstandig realiseren van patiëntgerichte verpleegkundige zorg. Het verpleegkundige zorgproces bieden aan de toegewezen patiënten van opname tot ontslag van de zorgrelatie en of tot overdracht van de zorg. Het assisteren van medisch specialisten bij behandeling en onderzoek van de patiënt.

Functie eisen:

- Opleiding tot verpleegkundige op MBO/HBO niveau (diploma);
- Bij voorkeur minimaal 1 jaar werkervaring op een van de klinische afdelingen van een ziekenhuis;
- Bij voorkeur in het bezit van een geldig BLS/ACLS/PALS certificaat, dan wel bereid deze cursussen te volgen;
- Bereid om voor de dienst belangrijke cursussen te volgen;
- Je kan zelfstandig werken, proactief, je hebt overzicht over jouw werkzaamheden en je kunt omgaan met wisselende werkdruk;
- Stressbestending, tactvol en in staat om snel te handelen in noodgevallen.
- Goede uitdrukkingsvaardigheid in het Nederlands, Engels, Spaans en Papiamento;

Gaarne uw verzoekschrift + C.V. voor 31 maart 2026 te richten mevrouw E. Campbell-Duijm, Pastoor Hendrikstraat 10, San Nicolas, Aruba. E-mail: hr@imsan.aw onder vermelding van "Verpleegkundige".

redefining patient care

BONDIA ARUBA

Den escasez di combustible, mecanico Cubano ta converti auto pa core riba carbon

(CBC) – Juan Carlos Pino, un mecanico Cubano, por a haya un manera pa surpasa e blokeo di petroleo Mericano. Usando e tipo di ingenio cu hopi Cubano a desaroya durante decadas di sancion Mericano, Pino, 56, a modifica su Fiat Polski di 1980 pa core riba carbon (steenkool), un combustible mas barata y mas abundante cu gasolin desde cu Washington a stop suministro di petroleo na e isla Caribense na januari.

Pino a construi e artefacto for di su tayer na Aguacate, un pueblo di 5.000 persona como 70km oost di La Habana cu antes tabata prospero pa un refineria di sucu cu awo ta cera. Den e pueblo, Pino ta un celebridad cu su Polski di dos cilinder ta core door di e cayanan yen di buraco, su tanki distintivo di 60 litro soldeer patras. Habitantenan ta reuni pa saca selfie, algun incredulo, otro puntrando si por traha un pa nan. "Den un crisis manera esaki, ta e miho opcion cu nos tin," segun Pino, kende kier modifica un tractor despues. "Nos mester mobilidad, nos mester por planta cultivo.

Pino a construi su motor completamente di comienso y cu articulo cu el a duna otro proposito. E carbon ta kima dentro di un tanki di propaan converti cu ta cera cu e tapa di un transformer. Un filtro ta traha di un carton di lechi di stainless steel yena di paña bieu.

Escasez pa largo ta constante na Cuba, cu su economia di comando estilo Sovietico. Esey a empeora desde cu Merca a baha presidente Venezolano, Nicolas Maduro, cortando petroleo di Venezuela mientras ta menasa tarifa riba cualkier pais cu suministra combustible pa Cuba.

Blackout di coriente awo ta normal. Gasoline ta raciona estrictamente. Den mercado preto, gasolin ta bende pa $8 pa liter, of $30 pa galon – seis biaha e prijs oficial.

Aki ta unda e inventor ta drenta. Pino antes a crea un mashin, construi for di un motorcycle, pa saca lechi di tres baca simultaneamente. El a bisa cu e tabata contemplando e auto di carbon pa varios aña, inspira prome pa su omo cu a fayece. Pino tambe a duna credito na tecnologia open-source promovi pa Edmundo Ramos, un innovador Argentino tras di DriveOnWaste.com.

Den un entrevista, Ramos a bisa cu otro Cubano a yam'e pa pidi tips, incluyendo uno cu ta suministrando un bario cu un generator di 50 kW. "Un fabricante di ijs a tuma contacto cu mi prome y a bisa cu e no por traha ijs. Despues un guy di ice cream a tuma contacto, djey un doño di tienda," Ramos a bisa.

El a bisa cu casi cualkier motor por keda converti pa core riba carbon door di saca gas cayente en bes di gasoline pa e carburator. Pino a lansa e Polski di carbon dia 4 di maart. Den un test drive inicial, e auto a completa un biahe di 85 kilometer, alcansando un velocidad maximo di 70 km/h.

"Esaki ta increible. El a laga mi babuca," segun Yurisbel Fonseca, 27, kende a para su motorcycle pa mira mas cerca y saca potret. Narvis Cruz, 53, a yam'e e "invencion di aña." Cruz sa algo tocante invencionnan Cubano. E ta core un Pontiac 1953 cu ta core riba un motor Perkins di añanan 1940 cu un transmision di Mercedes, un sistema di steer di e grupo Checo AVIA, y un diferencial traha pa e compania di Alemania Oriental, Ifa.

"Esey ta Cuba," Cruz a bisa. "Un salada traha di tur cos."

Observacion di Dia Internacional di Mondi 2026

Mondi y Economia: E Motor Silencioso di Prosperidad

Dia 21 di maart 2026, Aruba ta uni na e comunidad internacional pa celebra Dia Internacional di Mondi na Ingles yama 'International Forrest Day'. E aña aki, e tema central ta"Mondi y Economia", un topico cu ta resona fuertemente cu nos vision pa un isla mas resiliente y sostenibel.

Hopi biaha nos ta mira nos naturalesa y nos mondinan como un bunita decoracion, pero e realidad ta cu nan ta e fundeshi mes di nos economia. Tin otronan ta wak nos mondi como obstaculo y no ta dun'e su balor. DirectieNatuur en Milieu (DNM) ta encurasha Aruba henter pa contribui na e dia observa aki door di planta un mata mas den bo cura y sigui muha esaki pa mañan e ta duna su fruta y servicionan na e siguiente generacion.

Mondi como Infrastructura Economico

Na Aruba, nos mondi — for di nos cadushinan y watapananan te na nos matanan di mangel — no ta djis mata. Nan tin nan funcion y ta fungi como un infrastructura economico vital. Mas cu mita di e 'GDP' global ta depende di naturalesa, y Aruba no ta un excepcion.

• Proteccion contra desastre natural: Nos vegetacion ta proteha nos costa y suela contra erosion y inundacion, ta yuda spaar gastonan enorme di mantencion di infrastructura despues di yobida fuerte.

• Turismo Sostenibel: E sector di eco-turismo ta keda crece y ta encurasha. E bishitante di awe ta busca e experiencia di nos flora y fauna unico, locual ta genera cupo di trabou y entrada pa hopi famia aki.

• Regulacion di Temperatura: Den un mundo cu ta keinta, e kentamento global, e sombra y e fresco cu nos mondinan ta brinda por yuda baha e gasto di energia (uso di airco) den cercania di areanan cu mata.

Hunto pa un Bio-economia

E tema di 2026 ta boga pa un transicion pa un bio-economia. Esaki ta nifica,uza recursonan natural di un manera sabi y inteligente pa reemplasa materialnan cu ta emiti hopi carbon, manera plastic of concret. Na Aruba, esaki ta habri porta pa innovacion den agricultura den mondi, manera ta e caso di 'agroforestry' y e uzo di productonan natural pa medicina, alimento y decoracion, creando asina un economia circular y local.

Inverti den Naturalesa ta un Negoshi Sabi

E perdida di mondi ta sali caro.

Ora nos perde nos matanan indigena, nos ta perde e capacidad pa filtra awa dushi den nos sub-suelo y nos ta aumenta e riesgo di calor extremo. Inverti den conservacion y den plantamento di mata no ta djis un acto di amor pa naturalesa, sino un decision economico. "Mondinan saludabel ta nifica comunidadnan saludabel y un economia fuerte. Nan ta e columna vertebral pa hopi comunidad rural y un fuente di resiliencia den tempo di crisis economico."

Awe, riba Dia Internacional di Mondi, nos ta recorda cu cada flor di e cadushi y cada rama di e watapana ta contribui na e bienestar di nos isla. Pa nos economia florece den futuro, nos mester percura pa nos mondinan tambe keda florece. Riba e dia aki planta un mata local den bo cura y asina aporta na un pais cu un economia mas fuerte. Feliz dia internacional di nos Mondi 2026!

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today.
Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website
www.arubatoday.com.

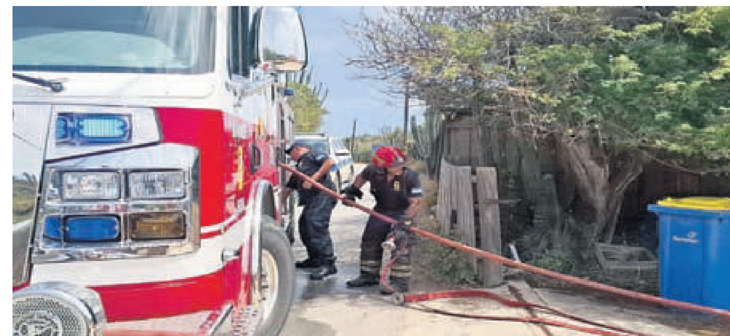
Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Candela basta grandi hopi cerca di un lugar pa cuida cacho na San Fuego

Diahuebs atardi a drenta informe di un candela basta grandi cu tabata manda hopi huma den e vecindario di San Fuego, mesora a dirigi polis como tambe bombero na e sitio.

Na yegada di bombero a nota cu e candela ta basta grandi y tin hopi yerba seco. Ademas e bomberonan a nota cu e candela aki ta pega cu un lugar pa cuido di cacho pero danki Dios e huma no tabata bay den nan direccion. Pero como cu e candela tabata basta grandi a pone 2 slang pa domina y paga e candela mas pronto posibel.

Bomberonan a pidi pa mas awa mirando cu e candela tabata grandi mientras polis a presenta mirando bisiña ta conta cu hopi tempo a avisa e bisinja pa tene cuenta yerbe seco pa corta esakinan, pero no tabata haya oido pa esaki unda te awo ta desconoci origen cu e candela a cuminsa. Ta supone cu e calor lo ta causante di e candela aki. Despues di a bringa hopi cun'e a logra domin'e.

Den oranan di anochi a drenta informe di cu e mesun candela ey a bolbe cende y a bolbe manda bombero na e sitio.

Trahando na un panaderia a perde su dede den un mashin pa traha pan

Diahuebs merdia a drenta informe di un incidente na un panaderia na Palm Beach, mesora a dirigi tanto polis como ambulance na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un trahado femenino cu tabata hincando hariña y pushando esaki den e mashin esaki a gara su dede y rank'e afo mesora su compañero a para e mashin y a yama ambulance.

Na yegada di e ambulance cual tabata hopi cerca a logra atende e dama y a bay cu e pida dede rumbo pa hospital.

Skirbi pa Nilda Koolman

In memoriam Olivio de Cuba

Olivio de Cuba a drenta servicio di Gobierno Insular na aña 1977 como 'bode' na Arubaanse Voorlichtingsdienst (AVD) Su tarea tabata pa parti carta, parti comunicado di prens, bay cumpra material pa trabao uzando auto di trabou. Tur esaki e tabata haci cu hopi dedicacion. Nos no tabata conoce email etc. Pues tur comunicado cu of sin portret tabata keda entrega personalmente na e medionan di comunicacion; radio, corant y television.

Tambe e tabata yuda cu algun trabaou administrativo manera saca copia etc. Pero loke mas mi ta aprecia di dje cu e tabata yuda cu si tin algo cu mester drecha den oficina, e tempo ey den Zuidstraat.

E fotografo di Gobierno e tempo ey tabata Oscar Figueroa. Tabata saca potret preto/blanco y uza tecnologia di 'donkere kamer' pa print potret di tur evento di Gobierno. Tabata e temporada di e lucha pa Status Aparte. Pues trabou tabata tin pa concientisa un y tur di e lucha uzando material por escrito y visual.

Olivio a mustra un interes grandi pa e seccion di fotografia. El a acerca entre otro Chemmy Kock pa yud'e. No solamente el a siña saca potret pero tambe el a sa di hinca su curpa den 'donkere kamer' pa siña laba film y print potret. Tambe el sigui cursonan via corespondencia. Nos a logra traha un doka nobo na Zuidstraat, paso esun prome tabata situa den un edificio unda awe ta VNO.

Olivio a bira conoci como un fotografo carismatico, cu hopi pasenshi pa haya esnan concerni ariba potret.

El a traha masha poco den e era digital despues di 2000.

Cu tempo el a cumpra su propio camera y tabata saca potret di color. E tabata un persona hopi pidi pa saca potret pa personanan particular manera pa ricibimento, boutismo, matrimonio, cumpleaños etc.

El a pasa den e proceso di introduccion di Status Aparte ora a e dos departamentonan di informacion a bira un solo departamento esta Bureau Voorlichting. Nos a muda pa ex-Maria Convent pa join cu Regerings Voorlichtingsdienst cu antes tabata resorta bou di Gobierno di Antiyas Hulandes.

Tabata un temporada di hopi reto; un departamento mas grandi, un solo gobierno bou guia di mr. Henny Eman y su aministronan. Nos tabata e instancia oficial pa saca potret pa Kabinete di Gobernador y Parlamento, pasobra lo tabata mucho costoso pa nan tin nan mes fotografo y ekipo audiovisual. Tabata tin un temporada cu BUVO tabata ubica na Bestuurskantoor y aki atrobe mester a traha un donkere kamer.

Olivio a traha cu diferente constelacion di gobierno y naturalmente cu diferente ministro, parlamentario y gobernador. Y cubri diferente evento grandi manera bishita Real, celebracion Himno y Bandera, conferencianan internacional na Aruba, entiero di dignatario etc.
E temponan ey pa bay saca potret na oficina di gobernador, e fotografo mester presenta netchi bisti, bachi y dashi!

Fuera di tabata un bon trahado, Olivio tabata hopi social cu su coleganan. Cualkier fiesta den su famia, e tabata invita su coleganan. Siendo tata di ocho yiu cu tabata bay scol ainda, Olivio tabata traha duro pa su famia y a logra traha su propio cas. No solamente financieramente, pero cu su tambe cu su dedicacion. Un temporada e tabata tin un trailer pa carnaval y pa campamento y tabata invita su coleganan pa pasa un rato ameno.

Pa mi personalmente Olivio tabata un persona dedica na su trabou, complaciente na tur momento y un persona cu a sa di lanta y guia un famia den tur circumstancia di bida.

Olivio awo lo topa cu otro coleganan manera Tommy, Atan, Toeng, Oscar, Rubia, Tico, Chemmy, Rudy, Benny y otro conocirnan.

Olivio a drenta como bode y a bandona servicio di Gobierno como un fotografo, un muestra con por lucha pa logra metanan den bida.

Olivio danki pa tur loke bo a siña nos esta pa semper ta dispuesto payuda otro y danki pa tur alegria cu nos a comparti na trabou.

BONDIA ARUBA

Experto di UN ta acusa Israel di tortura “sistematico”

(AFP) - Experto di UN a acusa cu Israel ta tortura Palestinonan sistematicamente riba un escala cu ta “sugeri vengansa colectivo y intencion destructive,” den un rapport publica den media diabierna.

Francesca Albanese, UN su rapporteur special riba situacionnan relaciona cu derecho den teritorionan Palestino ocupa desde 1967, a bisa cu desde Hamas su atake dia 7 di october den 2023, cual a causa e guera na Gaza, Palestinonan den custodia ta “suheta na abuso psicologico y fisico excepcionalmente sin piedad.”

AFP a busca comentario di Israel su mision na Geneva, cual anteriormente a acusa Albanese di ta motiva pa un “agenda obsesivo, yen di odio, pa deslegitimisa e estado di Israel.”

Albanese a enfrenta critica fuerte, acusacionnan di antisemitismo y exigencia pa su retiro, for di Israel y algun di su aliadonan, pa motibo di su critica y posicionnan di acusacion di “genocidio.”

Luna pasa, Francia y Alemania a haci yamado pa e renuncia despues di su remarcanan na un forum cu a tuma luga na Doha. Albanese a bisa cu nan a haci esaki basa riba “acusacionnan falso” y un “manipulacion” di loke realmente el a bisa.

Aunke nombra pa UN su conseho pa derechonan humano, rapporteur special ta expertonan independiente y no ta papia den nomber di UN mes.

Un declaracion compañando su rapport nobo a bisa cu mientras Albanaese ta “condena tortura y tur otro forma di maltrato cometi pa tur actor, incluyendo e gruponan arma Palestino,” e rapport aki ta “enfoca riba conducta di Israel.”

Titula, “Torture and genocide,” e rapport ta “examina Israel su uso sistematico di tortura contra Palestinonan for di e teritorio Palestino ocupa desde dia 7 di october 2023.”

El a bisa cu “tortura den detencion ta, usa riba un escala nunca antes mira como vengansa colectio. Golpinan brutal, violencia sexual, violacion, maltrato letal, hambruna y e deprivacion sistematico di condicionnan humano mas basico a laga cicatriz profundo y duradero riba e curpa y mente di miles di Palestino y nan ser keri,” e rapport a bisa.

“Tortura a bira integral na e dominacion di y castigo contra homber, muhe y muchanan ambos via abuso den custodia y via un campaña di desplasamento obliga, asesinatonan masal, deprivacion y destruccion di tur manera di biba pa causa daño y sufrimento colectivo.”

Israel ta parti di e convenio Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment. Albanese a bisa cu el a por escrito, mas di 300 testimonio.

Albanese a bisa cu desde october di 2023, aresto di Palestinonan den e teritorionan ocupa a “escala di manerea dramatico,” cu mas di 18.500 persona aresta, incluyendo por lo menos 1.500 mucha.

E rapport a bisa cu alrededor di 9.000 Palestino te ainda ta bao detencion, mientras cu “mas di 4.000 ta suheta na desaparicion obliga.”

Albanese a bisa cu Israel su sistema di detencion a “descende den un regimen di humiliacoin sistematico y amplio, coercion y teror.” -

El a bisa cu Israel mester “inmediatamente para tur acto di tortura y maltrato di e pueblo Palestino” y a urgi tur pais “haci tur loke ta den nan man pa stop e destruccion di loke ta keda di Palestina” pa motibo cu cada atraso ta “empeora e daño ireversible y ta fomenta un sistema di crueldad.”

Albanese a urgi tambe fiscal di Corte Criminal Internacional pa pidi ordennan di aresto pa Israel su minister di Defensa Israel Katz, minister di Seguridad Nacional Itamar Ben Gvir y minister di Finanzas Bezalel Smotrich.

E ta den schedule pa presenta su rapport na e conseho di derechonan humano di UN dialuna.

Hues Mericano ta declara cu restriccion na acceso di prensa na Pentagono ta contra constitucion

(AFP) - Hues federal di Merca a declara cu e politica di acceso cu restriccion na Pentagono pa prensa, cual a kita acreditacion for di un cantidad di organisacion di media prominente, no ta onstitucional.

Elementonan di e politica ta “ilegal pa motibo cu nan ta den violacion di First y Fifth Amendments di Merca su constitucion,” un hues di Washington a bisa den un demanda cu The New York Times a trece dilanti.

Media Mericano y un cantidad di outlet di noticia internacional incluyendo AFP, AP y Fox News a rechasa firma e politica nobo den mita di october, resultado cu nan credencial na Pentagono a ser kita.

E decision ta bini den medio di bombardeo Mericano-Israeli contra Iran, un campaña cu a cuminsa dia 28 di februari.

Corte a bisa cu mientras seguridad nacional mester di proteccion, ta vital pa publico tin informacion den bista di e guera Mericano cu Iran y su intervencion reciente na Venezuela. “Ta mas importante cu nunca pa e publico tin acceso na informacion di un variedad di perspectiva tocante kico su gobierno ta haciendo - pa asina publico por sostene politicanan di gobierno, si e kier sostene nan; protesta, si e kier protesta,” e decision a bisa.

“Y dicidi basa riba informacion completo, habri, pa ken nan ta bay vota den e proximo eleccion.”

E politica nobo, implementa den october di aña pasa, ta e mas recien den un serie di decision cu ta pone restriccion riba reporteronan su acceso na informacion di Departamento di Defensa, e nacion su dunador di empleo mas grandi, cu un presupuesto di biyones di dollar pa aña.

E departamento a anuncia aña pasa cu 8 organisacion di media, incluyendo The Times, The Washington Post, CNN, NBC y NPR mester sali for di nan espacio di oficina dedica den Pentagono, acusando cu tabatin necesidad pa crea espacio pa otro outletnan predominantemente conservativo.

For di possum scondi entre peluche pa bringamento den Senado Mericano

Aki ta e noticianan mas straño di siman

(AFP)—For di un peluchenan hopi realista te Donald Trump su diplomacia particular… Aki ta bo resumen semanal di noticianan straño for di tur parti di mundo.

Possum scondi entre peluche

Cumpradonan den un tienda di regalo na un aeropuerto na Australia a topa cu un possum salba cu tabata sinta rustig entre peluchenan den un caso adorable di kak'i sconde.

Personal na Aeropuerto di Hobart na Tasmania a bisa cu e animal marsupial desorienta a mescla perfectamente entre peluchenan di kangaroo y beer.

"Nos semper tabata sa cu nos coleccion di peluche tabata hopi realista, pero ta parce cu finalmente nos a ricibi e aprobacion mas halto," manager di tienda Liam Bloomfield a bisa.

#HangInTherePunch

Aunke e possum tabata tutu, ainda e tin un caminda largo pa cana pa competi cu e nivel di ternura di Punch, e macaco mas tristo di mundo.

Bo por corda con e baby macaco a horta curason di hende riba internet ora el a mir'e garando un peluche di macaco despues cu su mama y otro macaconan a rechas'e.

Desde e tempo ey, el a bira un sensacion na Zoologico di Ciudad di Ichikawa cerca di Tokio, cu dies biaha mas bishitante cu lo normal bayendo pa mir'e.

Pero su compañeronan ainda no ta parce interesa pa hunga cune. Den e mundo herarkico di macaco Hapones, ta comun pa "zundra" macaconan nobo, oficial Takashi Yasunaga a bisa.

#HangInTherePunch, manera e hashtag cu el a inspira ta bisa…

"Ken sa mas di sorpresa cu Hapon?"

Otro les den arte di diplomacia di Donald Trump, kende a ricibi prome minister di Hapon Sanae Takaichi na Cas Blanco comparando su atake sorpresa riba Iran cu Pearl Harbour.

Ora un reportero Hapones a puntr'e dicon e no a informa su aliadonan prome cu e atakenan, el a responde: "Ken sa mas di sorpresa cu Hapon?"

Ora wowo di Takaichi a habri grandi, el a bay mas leu ainda: "Dicon bo no a bisa mi di Pearl Harbour?"

Nota historico: E atake di Hapon riba flota Mericano na Hawaii a pone Merca den e Segunda Guera Mundial y finalmente a conduci na derota y caida di Hapon Imperial.

Demasiado cayente pa maneha

Un famia na California ta demandando un resort di ski alegando cu nan chuculati cayente tabata demasiado cayente.

Famia Burns ta bisa cu nan yiu muher di cinco aña a kima su mes ora el a laga e bebida "excesivamente y innecesariamente cayente" cay na resort luhoso Heavenly Mountain.

Nan abogado, Roger Dreyer, a bisa cu aunke hende cu ta ski ta asumi cierto riesgo, nan no ta anticipa cu peligro lo bin di nan bebida.

Aña pasa, Starbucks a haya orden pa paga un cliente $50 miyon pa daño causa pa un copi di te.

Con homber ta haci politica

Donald Trump a menciona un evento di pelea tipo 'ultimate fighting' na Cas Blanco pa su cumpleaños na juni.

Pero e combate cu tur hende na Washington kier mira e siman aki tabata entre Markwayne Mullin — ex-bringador cu Trump a nombra como su hefe nobo di ICE y Seguridad Nacional — y Rand Paul, senador Republicano y presidente di comite cu mester dun'e aprobacion.

E dos homber aki tin historia

E bringador fuerte di artenan marcial mixto a yama Paul algun biaha un "colebra maldito" y a bisa cu e "tabata comprende" dicon un bisiña di e senador a dal e na 2017.

"Bisa mi den mi cara dicon bo ta pensa mi merece esaki," tabata e prome tiro di Paul.

"Riba dje, splica publico Mericano dicon nan mester confia un hende cu problema di rabia pa duna ehempel corecto pa ICE," el a agrega.

Mullin a mantene su calma. No manera tres aña pasa ora el a lanta for di su stoel den un audiencia di Senado y a desafia un lider sindical pa bringa, gritando: "Lanta for di bo chanchan!"

Potret di AFP / UGC / MELISSA ODDIE.

Resultado Sorteo
20 maart 2026

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
4973	2862	4750	5182
2294	0013	SUPER5	3236
0832	7984	-	8785

MERDIA	ANOCHI
CATOCHI	CATOCHI
Sorteo # 4923	Sorteo # 8804
5754	8006
9340	2921
0392	1928
MULTI-X	MULTI-X
X2	FP
BIG 4	BIG 4
Sorteo # 4923	Sorteo # 7848
8301	5172
MULTI-X	MULTI-X
FP	X5
1OFF	1OFF
Sorteo # 2979	Sorteo # 2553
6879	5433
ZODIAC	ZODIAC
Sorteo # 4923	Sorteo # 6607
4916	8959
Cancer	Virgo
LUCKY 3	LUCKY 3
Sorteo # 1797	Sorteo # 1537
535	583
MULTI-X	MULTI-X
X2	FP

LOTTO 5

Sorteo #		Joker	Letter
0	x Jackpot	Proximo Jackpot	
0	x Match 4+	100.000,-	
0	x Match 4		
0	x Afl. 12,00		

LOTTO DI DIA — 02-11-14-28-30

Sorteo # 7129		Proximo Jackpot
0	x Jackpot	52.000,-
4	x Match 4	
198	x Afl 8,00	

MINI MEGA — 02-11-16-22

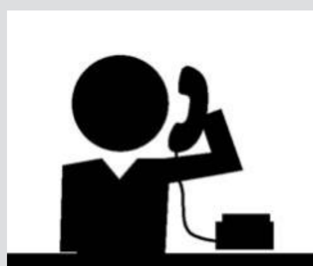
Sorteo # 1854		Mega Ball 06
0	x Jackpot	Proximo Jackpot
0	x match 4	380.000,-
9	x Afl. 500,00	
75	x Afl 50.00	
99	x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS — Afl 580.000,-

KORSOU — Sorteo #

Sorteo #

BONDIA ARUBA

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	**San Nicolas**
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Eagle :	Aloe:
Tel. 587 9011	Tel. 584 4606

EMERGENCIA 911

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Merca por "ataca" Isla Kharg di Iran na cualkier momento, segun Cas Blanco

(AFP)—Merca por "ataca" isla Kharg di Iran na cualkier momento si e kier, Cas Blanco a bisa diabierna, despues di un rapport cu presidente Donald Trump su administracion ta considera plannan pa ocupa of blokia e centro petrolero.

Axios a reporta cu Trump tabata considerando un operacion contra Kharg pa pone presion riba e republica Islamico pa habri e Estrecho di Hormuz, e ruta maritimo crucial cu Teheran a blokia en gran parti.

Merca na mesun momento a desplega mas soldad Marines na Medio Oriente, media Mericano a reporta, posiblemente indicando cu un operacion terestre por bin, tres siman despues di comienso di e campaña di Merca y Israel. "E ehercito di Merca por ataca Isla Kharg na cualkier momento si e presidente duna e orden," sub-vocero principal di prensa di Cas Blanco, Anna Kelly, a skirbi den un declaracion na AFP ora a puntr'e tocante e rapport di Axios.

"Danki na un proceso di planificacion detaya, henter e administracion tabata y ta prepara pa cualkier accion potencial di e regimen terorista di Iran," Kelly a agrega.

"Presidente Trump tabata sa masha bon cu Iran lo purba stroba libertad di nabegacion y e fluho liber di energia, y el a tuma accion caba pa destrui mas cu 40 embarcacion di mina maritimo."

Un blokeo efectivo di Iran a paralisa transporte comercial den e estrecho maritimo crucial, contribuyendo na aumento di prijs di petroleo mundial desde comienso di guera riba 28 di februari.

Trump a bisa cu Merca a "completamente destrui" tur blanconan militar riba Kharg den atakenan diabierna, menasando pa ataca infrastructura di e isla si Iran sigui blokia e Estrecho di Hormuz.

Diahuebs, e lider Mericano a yama Kharg — cu ta maneha casi tur exportacion di crudo di Iran — e "isla chikito di petroleo cu ta eynan, completamente sin proteccion," y a bisa cu atakenan di Merca a "kita tur cos menos e tubonan den tera."

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubla cu un awasero pasahero

Temperatura maximo 32 grado celsius
Temperatura minimo 26 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 33 pa 37 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:50 pm
Subida di solo : 6:43 am

Biento:
Modera for di direccionnan entre oost y zuidoost;
Forsa 3 te 4 (12 te 30 km/ora, 7 te 16 nudo).
Durante di dia posiblemente basta fuerte den rafaga;
Forsa 5 (31 te 39 km/ora, 17 te 21 nudo)

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
E area di presion halto riba Atlantico lo sostene un biento modera te posiblemente basta fuerte den rafaga. Di otro un banda por cu aire relativamente seco lo stroba desaroyo di nubianan cu por produci awasero. Pa e motibo aki tempo generalmente seco lo domina den e periodo di pronostico aki.

Condicionnan maritimo/estado di lama:
Na partinan protegi di costa: Keto cu olanan rond di 1 pia.
Na partinan zuid protegi: trankil, 1 te 2 pia.

Na partinan zuid no protegi: trankil cu olanan alrededor di 2 pia.

Na partinan oost te noordwest di costa: Modera cu olanan alrededor di 2 pa 3, localmente 4 pia.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Johanne Jean Louis – Damus
Cariñosamente conoci como: "Jo"
*19-10-1988
† 10-03-2026

Mayornan :
Juliette Damus y Williams Toussaint †
Tata di criansa :
Chener Sainvil
Casa:
Alex Jean Louis

Yiunan :
Sarreen Damus
Alexander Jean Louis
Aisha Jean Louis

Rumannan :
Alexandra Damus (Boston)
Edson Damus (Aruba)
Nedssa Merise (Florida)

Padrino:
Daniel Saintilair

Cuña :
Marie Carmelle Germine –Jean Louis

Comadre :
Marie Baptistin-Jean

Tia / Tio nan:
Lina Clenante
Marlene Nadilia
Sherley Fritznel

Gladys Ricot †
Liliane Mariella
Magalie

Prima / Primo nan:
Cleanta Frantz
Roselaine Nadine
Simone Reno
Suze Merlyne
Sheila Chanel
Marthe Maudeline
Claudia Ezechiel
Rubens Reginald
Colby Jean Francois
Caleb

Amiganan stima :
Sandra
Dijna
Marline
Magdala
Natalie
Ketty

Ascernet
Refirancia
Chachelle

Tia / Tio nan bandi casa su famia :
Gerline
Elvia
Beelly
Emilie
Magdala
Miryelle
Enel
Madeliene

Prima / primo nan bandi casa su famia :
Leona
Germima
Jean Max
Walter

Demas famianan : Damus, Jean Louis, Brice, Merveille
Demas coleganan di trabou

Cu asina tanto ser keri den nos curason, nos por a lubida un nomber sin intencion. Por fabor acepta nos disculpa sincero y sa cu bo ta wordo recorda.

Condolencia lo tuma lugar diabierna 20-maart-2026 na Aurora Funeral Home di 7or pa 9or pm.

Acto di entiero lo tuma lugar na dia diasabra 21-maart-2026 di 2or pa 4or pm na Iglesia Alianza Evangelica Oranjestad Constantijn Huygenstraat 17 y despues lo sali bai pa santana central na Sabana Basora

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Dios lo habri porta pa bo.
I nos sa ku den tur kos Dios ta traha pa
e bon di esnan ku ta stim'E.
Romano 8:28

Cu inmenso tristesa den mi curazon, pero conforme cu boluntad di Dios,
Mi ta participa fayecimiento di mi Esposo:

Herbert Winfield Croes
Mihor conoci como: "Boei"
*16-10-1956
†06-03-2026

Na nomber di su esposa:
Erna Croes-Boekhoudt

Mayornan:
†Herbert Sydney Croes y †Elena (Ellen) Croes-Raven

Suegro y Suegra:
†Basilio Boekhoudt y †Ana Maria Boekhoudt-Croes

Rumannan:
Helen (Heddy) y Frederic Muskus-Croes

Esther Madeline Croes y yiunan
Dan Milstein
Richard (Darrel) Milstein y Monica Areliano

†Elaine Silvia Croes

Grecelle y Dady Roos-Croes y yiunan
Murielle y Patrick Brown-Roos y yiunan
Thomas y Laura
Amy Roos y yiunan
Nina, Gabriella y David

Su tantanan y omonan:
†Aquiles y Jane Raven-Arends y famia
†Ada y †Edward de Haseth-Raven y famia
†Albert y Evelina Raven-Arends y famia
Judith y Frans de Vries-Raven y famia
†Violet y †Adrianus Polviet-Croes y famia
†Daisy y †Juan Chabaya (Padu) Lampe-Croes y famia

Cuñanan:
Betty y †Alejandro (Janjo) Boekhoudt y yiunan
Raymond y Haidy Boekhoudt-Alfaro Luna y yiunan
Alejandra y Daniela
Mariska y Michael Lin-Boekhoudt y yiunan
Michelle y Jonathan
Alvin y Jessica Boekhoudt-Kelly y yiunan
Dylan y Jeslenne

Irma Boekhoudt

†Chimina y †Jaty Thijzen y yiunan
Dennis y Gina Thijzen-Jansen y yiunan
Genisha y Jasmira
Milton y Amparo Thijzen-Alzate y yiunan
Anton y Jenny

†Aura y †George Nicolaas

Louisa (Lucia) y Ronny Arends y yiu
Ricky y Jennifer Arends-Reyes y yiu
Charlotte

†Elka Boekhoudt

Demas Famia: Croes, Boekhoudt, Raven, Arends, Muskus, Roos, Milstein, Brown, Irausquin, Areliano, Lampe, Polvliet, Thijzen, Nicolaas, de Haseth, de Vries, Trinler, Henriquez, Eman

Na tur su bon amigonan cu ta hopi pa menciona.

Na Trinity Quality Care pa su bon servicio: Kim, Melissa, Marlene, Farshjana, Desi, Inge, Nathalie, Judith, Suze

Acto di entiero lo ta tuma lugar diasabra 21 Maart 2026 den Kerki Protestant na Playa. E restonan mortal di mi querido esposo Herbert Winfield (Boei) Croes lo reposa for di 9.00 am pa 11.30 a.m di mainta y depues pa Santana Protestant den Boerhavenstraat.

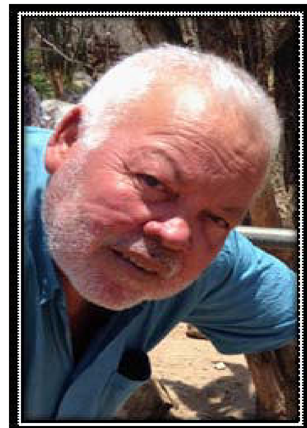
Mi ta lamenta cu despues di entiero mi no por ricibi condolencia na cas.

Si en caso den mi tristeza mi por a lubida algun persona of famia, mi ta pidi mi mas sincero disculpa

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Cu gran tristeza na nos curason, pero conforme cu Dios su boluntad nos ta participa fayecimento di nos esposo, tata, welo, ruman, omo y gran amigo

Sr. Leopoldo Lampe
Cariñosamente yama: "Leo"
*30-11-1957 - †17-03-2026

Na nomber di su:
Casa:
Maria (Melly) Lampe-Tromp

Yiunan:
Leomar (Hairo) y Karin Lampe-van der Weerden
†Gino Lampe

Nieto(a)nan:
Faya Lampe
†Leandro Lampe
Denzel Lampe

Mayornan:
†Maria Boekhoudt
†Nicolaas Lampe
Rumannan:
Angela y Eddy Clement-Lampe y yiunan
†Nico Lampe
†Jossey y †Anna Lampe-Maduro y yiunan
†Matilda (Dela) y Ronny Clement-Lampe y yiunan

Suegronan:
†Stefan y †Catharina Tromp-Simileer

Swa y cuñanan:
†Willem (Weis) Tromp
Beatrix Tromp y yiu na Hulanda
Casiano y Filomena Tromp-Figaroa y yiunan
Juan y Juanita Tromp-Maduro y yiunan
Clea Tromp u †yiu
Thomas y Francisca (Alicia) Tromp-Figaroa y yiunan
Francisca (Chica) Tromp y yiunan
Frido y †Glenda Tromp-Dijkhoff y yiunan
Jossy Tromp y yiunan na Hulanda
Anna Tromp y yiunan
†Walfrida (Frida) y Ely Werleman-Tromp

Tanta y omonan, sobrino y sobrinanan, primo y primanan y tur amistadnan cu ta demasiado pa menciona.

Mihor amigonan: Ely Werleman, Francis Tromp

Compernan: Ronny y Magdalena Maduro y yiunan
Maikel y Genara y yiunan

Demas famia: Lampe, Tromp, van der Weerden, Boekhoudt, Clement, Maduro, Paskel, Kock, Croes, Lacle, Tjen A Kwoei, Kelly, Simileer, Semeleer, Figaroa, Dijkhoff, Werleman, de Cuba, Jarsagaray, Laurence, Roelofs

Nos ta invita tur famia, amigonan, bisiña y conocirnan pa asisti na e acto di entiero cual lo tuma lugar diaranson 25 di maart 2026 di 9:00 pa 11:00 am na misa Santa Anna, despues lo sali pa Santana catolico na Noord,

Nos disculpa si den nos tristeza nos lo por a lubida algun famia.

Ta duel nos cu despues di entiero nos lo no ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

A fayece cristianamente, nos esposa, mama, ruman y tanta:

Maria de Coromoto
Boekhoudt Sanchez
*13-11-1952 - †14-03-2026

Na nomber di su:
Esposo:
Modesto Boekhoudt
Yiunan:
Gini Mackay y Ivan Laclé
Moises Sanchez y Krystle Geerman

Rumanan:
Lourdes Sanchez
Enrique & Luz Sanchez
Clara Sanchez

Sobrinonan:
Gino Cham y famia
Susy Cham y famia
Shaymara Sanchez y famia
Maroushka Sanchez y famia

Su ayudante: Ingrid Pabon

Famia: Boekhoudt, Sanchez, Mackay, Cham, Delgado, Vrolijk, Laclé, Geerman y Wathey.

Acto di entiero lo tuma lugar diamars 24 di maart 2026. Desde 3or di atardi e lo ta na Misa Santa Filomena na Paradera unda lo tin oportunidad pa condoleer entre 3or pa 4or di atardi. E acto di despedida lo tuma lugar 4or di atardi.

Nos ta lamenta cu despues di despedida nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Precious in the sight of the Lord
is the death of his saints.
Psalm 116:15

It is with deep sympathy we announce the passing away of:

Ronald Ernest Alberto
Better known as "Ronnie"
Sunrise 14-08-1948
Sunset 18-03-2026

Left to mourn are his:
Siblings:
Elvia Trinidat and family Curaçao
†Rosa Linda Alberto
Bertha Alberto Curaçao
Cecil and Sildra Alberto-Bradshaw and family Curaçao
Nieces & nephews:
Antonia Alberto The Netherlands
Lionel and Marcela Rumnit
Roxanne Rumnit
Timothy Alberto The Netherlands
Kimberly Maduro-Alberto and family
Great nieces and nephews too numerous to mention.
Shanty Vrolijk
Cousins are too numerous to mention.
Cousin like a brother:
Jones Cannegieter
The Evangelical church of San Nicolas, neighbors, friends Eddy, Jan and others we did not mention.

Ronnie was related to:
Alberto, Jacobs, Hughes, van Heiningen, Cannegieter, Solomon, Sherwood, Peters, Wilson, Brown, James, Bradshaw, Trinidat.

We sincerely apologize if during our grieve we forget to mention any family members.

The condolences and funeral service will take place on Wednesday March 25th 2026 at the Evangelical Church in San Nicolas from 9am to 11am.
He will be buried in the Central Cemetery of Sabana Basora.
We regret that we cannot accept condolences at home before and after the funeral.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Laga tur loke ta spera mi ta bunita
Laga tur locual cu mi encontra na caminda ta bunita
Laga tur locual cu mi laga atras keda bunita y
Laga tur esakinan termina den tur buniteza.
Autor: Cado Wever
Cu inmenso dolor na nos curason pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento di nos mama, wela,bisawela,suegra,ruman, tanta, amiga stima:

vda. Sidonia Maria
Fabus-Boezem
Miho conoci como"
Donna, Sidon, Tanchi Do
n,Chidon,Tilon

*23 augustus 1956
†15 maart 2026

Na nomber di su casa: †Martinus (Martin) Fabus
Mayornan: †Mario y †Reineta Boezem-Kock

Yuinan:
Mariela y Jairo Dijkhoff-Fabus
Marisela "Marsi" y Andy Williams-Fabus
Otniël "Otty" Fabus y Athmay Carty

Nieta(o)nan:
Sue-Ann Bareño y Shaundrick Koolman
Ghislaine Bareño
Jaimir Dijkhoff y Abigail Montenegro
Keith Hooker y Jaceline Thiel
Kaden Hooker
Jurniël Fabus
Kaden Werleman
Kayliën Fabus

Bisanietanan: Sharlaine y Shanea

Rumanan:
†Lina y †Nando Peña- Boezem
Brigida "Mariana" y Enwin Leon-Boezem
Lodevicus"Papi" Boezem
Ingrid "Gi" Martinus-Boezem

Rumanan di criansa: Winston "Win" Martines, rumannan y famia (Boneiro)

Sobrino(a)nan:
Ariani y Eloy Werleman y famia
Alexander "Alex" y Liliana Leon y famia
Kimberly y Andro Offerman y famia
Stacey Boezem
Ingmar y Aylin Martinus y famia
Zahaira Martinus

Tanta y omonan:
Emitelio (Mito) y †Olga Kock-Romero y famia
†Andres (Deshi) y †Rita Kock-Croes y famia
†Ursula Henry-Kock
†Evidencio (Coden) Kock y famia
Leopoldo (Poli) y † Angelica (Lica) Kock-Jansen y famia
Helena Kock y yiunan
Mario (Keki) y Maria Kock y famia
Nicolas (Tichi) Kock y famia
Edmund (Etty) y Rosa Kock-Maduro y famia
Alberto (Betty) Kock y Mary Ann Carlos y famia

Swa y cuñanan:
Liga Martis y famia
vda. Rosa Muzenhoffer y famia
vda.Sonia Jacobs y famia
†Dalinda Jacobs-Fabus y famia
†Rosita Albert-Cijntje y famia
vda. Maria de Cuba y famia
Tony de Cuba y famia
Joy y Angela de Cuba y famia
Lang de Cuba y famia
Ika Croes y famia
†Chico de Cuba y famia

Amiga(o)nan di cas: Greta Nicolaas y famia , Esy y Magaly Erasmus y famia
Y tur su amiganan y amistadesnan stima

Tur prima y primo nan stima na Aruba, Hulanda, Merca, Boneiro, Curacao y Venezuela
Famia di suriname: † Opa Sjak Vaseur y famia Bloemenveld
Grupo di Funari

Su rumanan stima di Testigo di Jehova
Demas famianan:
Fabus, Boezem, Kock, Dijkhoff, Bareño, Williams, Hooker, Larez, Bislip, Colombani-Bislip, Blislick, Peña, Martinus, Leon,de Cuba, Genser, Munzenhoffer, Jacobs, Martis, Bloemenveld, Vaseur, Melaan, Franken, Albert, Cijntje, Koolman, Werleman, Offerman, Croes, Ridderstap, Cheung, Martines y Glasford.
Condolencia di nos mama stima lo tuma lugar na Pray Funeral Home,
dialuna 23 maart 2026 di 7or pa 9or di anochi.
Entiero di nos mama stima lo tuma lugar na Pray Funeral Home,
Diamars 24 maart 2026 di 2or pa 4or di atardi y despues nos mama stima lo sali pa santana di Sabana Basora.
Nos mas sincero disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun persona of famia.
Deseo di nos mama stima ta pa bin bisti na colornan alegre.

Despues di entiero nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Mama Sirio na estado y 5 mucha a muri den candela den container na Turkia

(AFP)—Un muher Sirio na estado y su cinco mucha chikito a muri despues cu un candela a plama pa containernan unda trahadornan agricola tabata biba cerca di e resort di Antalya zuidwest di Turkia, gobernador y reportahenan di media a bisa diabierna.

Agencia di noticia DHA a bisa cu e mama di 27 aña tabata siete luna na estado, mientras su esposo ta luchando pa su bida despues di e candela.

E tragedia a tuma luga mientras cu Turkia a cuminsa celebra e fiesta di tres dia di Bayram, cu ta marca fin di luna di ayuna Musulman Ramadan.

Gobernador di Antalya, Hulusi Sahin, a bisa cu e candela a plama pa varios container unda trahadornan di invernadero tabata biba den distrito di Kepez, den norte di Antalya.

"Tres container a coy candela, y nos a perde un mama y cinco mucha entre cuatro y nuebe aña," el a bisa reporteronan, para dilanti di e resto kima di un container y un auto destrui pa candela.

Cinco otro persona a resulta herida den e candela, un di nan cu heridanan "cu ta su poniendo bida na peligro," el a bisa.

DHA a bisa cu e candela a cuminsa rond 1:30 di madruga den bario di Gaziler, unda lider local Suleyman Kaplan a bisa cu e victimanan tabata di un famia di trahadornan agricola Sirio.

"Un candela a cuminsa mey anochi den un container unda Sirionan tabata keda. Desafortunadamente, cinco mucha y nan mama na estado a muri. Tata di e muchanan tambe a resulta herida y ta den cuido intensivo," el a bisa DHA.

Agencia Anadolu a bisa cu cuatro di esnan herida — incluyendo un mucha di dos aña — tabatin mesun fam cu e victimanan, mientras e quinto persona tabata doño di e negoshi.

Aunke e causa exacto no tabata cla ainda, Sahin a bisa cu ta parce cu un hende tabata haci barbecue riba un burner pafo di e containernan.

"Ta parce cu nan a bay drumi sin paga e candela. Pero pa awor nos no por bisa definitivamente cu esaki tabata e causa," el a agrega.

Investigadornan ta investigando e causa di e candela y a detene tres persona caba, el a bisa.

Kaplan a bisa cu e y otro lidernan di bario a pidi autoridadnan repetidamente pa instala un stacion di bombero den e area.

"Como comunidad, nos a pidi pa un truck di bombero pasobra e stacion ta demasiado leu y ta tuma hopi tempo pa bombero yega," el a bisa.

"Nos mester di un stacion di bombero urgentemente."

AFP photo /DHA (demiroren news agency).

Victimanan di bom IRA ta entrega caso civil contra Gerry Adams

(AFP)—Tres victima di atakenan cu bom di IRA na Inglatera a entrega nan demanda civil pa compensacion contra ex-lider Irlandes Gerry Adams diabierna, ken nan kier tene personalmente responsable pa orkesta e explosionnan.

E tres homber — kende a keda herida den explosionnan di bom di IRA durante añanan 1970 y 1990 — tambe kier a comproba cu Adams tabata un miembro di alto rango di e Irish Republican Army (IRA).

Pero riba e ultimo dia di e huicio di dos siman, nan abogado Anne Studd a bisa Corte Halto na Londres cu e caso lo descontinua.

E tres victima a demanda Adams pa un suma simbolico di un pound sterling como compensacion.

"E partidonan a acorda… cu e demanda lo no continua mas," un declaracion lesa pa hues Jonathan Swift a bisa. E no a duna ningun orden riba gastonan.
Sinembargo, abogadonan di e demandantenan a bisa den un declaracion cu e tres homber a ser forsa pa bandona e caso pa motibo procesal, y a yama e resultado "hopi inhusto."
Adams, ex-presidente di Sinn Fein, e antiguo brasa politico di IRA, no tabata presente na corte diabierna, despues di a asisti mas prome den siman.
Tres persona a muri den e tres explosion — na Londres na 1973 y na Londres y Manchester na 1996 — y decenas mas a keda herida.
E tres demandante a alega cu Adams tabata un figura importante den IRA pa mas cu 25 aña cu "a actua hunto cu otro pa realisa un plan comun pa bombardia e teritorio Britanico."

"E alegacionnan aki no ta berdad. Mi nunca tabata miembro di IRA of su Conseho Militar," Adams a bisa den su declaracion.
"Mi no ta defende tur accion di IRA," Adams a agrega, kende semper a nenga di ta miembro di IRA.
E tambe a nenga "categoricamente" cualkier participacion den e atakenan.
"Mi ta bisa cla, mi no tabatin ningun participacion of conocemento previo" di e explosionnan, el a bisa.

'Final enfatico'
Esaki tabata e prome biaha cu e acusado di 77 aña — kende a keda envolvi den varios caso legal pa su rol den e Troubles — a testigua den un corte Ingles.
Mas cu 3.500 persona a muri durante e Troubles, e conflicto violento di caracter sectario cu a dura tres decada tocante dominio Britanico riba Irlanda di Norte, cual a cuminsa fin di añanan 1960.
E conflicto a termina despues di e Good Friday Agreement na 1998.
Despues di e anuncio di corte, Adams a bisa den un conferencia di prensa cu e "ta contento" cu e decision pa descontinua e demanda, para dilanti di un mural di e manifestante di IRA, Bobby Sands.

Esaki a marca "un final enfatico pa un caso cu nunca mester a ser presenta," el a bisa, agregando cu e tin "solamente simpatia pa e demandantenan."

Pero e demandantenan a bisa via nan abogadonan cu nan tabata obliga pa bandona e caso despues cu hues a sugeri cu e procedemento por bira un abuso di proceso, cu lo por haci nan responsable pa gastonan legal hopi halto.
"Debi na e serie extraordinario di evento aki, y confronta cu riesgo — aunke chikito — di consecuencia financiero grave, e demandantenan no tabatin ningun opcion realista cu acepta e oferta di e acusado," firma legal McCue Jury and Partners a bisa.

"E demandantenan ta considera esaki hopi inhusto."

Demandante Barry Laycock a bisa cu e ta "completamente devasta" pa e descontinuacion di e accion legal.

Adams a bira presidente di Sinn Fein na 1983 y a ser eligi como miembro di parlamento na Irlanda di Norte for di 1983 te 1992 y atrobe for di 1997 te 2011.

Sinembargo, e nunca a ocupa su asiento den Parlamento Britanico, siguiendo un politica di abstencionismo di su partido.

Despues el a sirbi den parlamento Irlandes entre 2011 y 2020.
El a baha como lider di Sinn Fein na 2018. Aunke el a ser deteni dos biaha durante añanan 1970, Adams nunca a ser declara culpable di miembresia di IRA.
Na 2020, Corte Supremo di Reino Uni a anula su condenanan pa intento di huy for di prison.

Aña pasa, el a gana un caso di difamacion na Dublin contra BBC tocante un reportahe cu alegacionnan cu e tabata involucra den e asesinato di un spion Britanico.

Netanyahu ta nenga cu el a ofende Hesus comparando E cu Genghis Khan

(AFP)—Prome minister di Israel, Benjamin Netanyahu, a rechasa acusacionnan diabierna cu el a purba ofende Cristiannan ora el a bisa e dia anterior cu Hesus "no tin bentaha" riba Genghis Khan.

"Mas fake news tocante mi actitud na Cristiannan, kende ta ser protegi y ta florece na Israel. Laga mi bisa cla: mi no a denigra Hesus Cristo den mi conferencia di prensa," Netanyahu a skirbi na Ingles riba X.

El a agrega cu, "al contrario, mi a cita e gran historiador Mericano Will Durant," kende el a bisa tabata un admirador di Hesus Cristo y cu a bisa cu moralidad so no ta suficiente pa sigura sobrevivencia.
"Un civilisacion moralmente superior ainda por cay den man di un enemigo sin piedad si e no tin poder pa defende su mes. No tabatin ningun intencion pa ofende," el a skirbi.

Diahuebs anochi, durante un reunion televisa cu prensa stranhero, Netanyahu a bisa cu "historia ta mustra cu, lamentablemente, Hesus Cristo no tin bentaha riba Genghis Khan," splicando cu si bo ta suficientemente fuerte y poderoso, mal por vence bon.

El a agrega: "Agresion lo vence moderacion. Pues bo no tin opcion."

Den e discurso, Netanyahu a defende e atake combina di Israel y Merca contra Iran, lansa riba 28 di februari, insistiendo cu esaki ta e mihor manera pa protege no solamente Israel sino "henter mundo" contra menasa di e programa nuclear y misil balistico di Iran.

Su palabra a causa critica fuerte riba red social, specialmente for di Cristiannan, kende a expresa indignacion pa comparacion entre Hesus — kende nan ta considera Dios encarna y "Prins di Paz" — y Genghis Khan, fundador di imperio Mongol cu a devasta gran parti di Asia.

Munther Isaac, un pastor Luterano Palestino for di Bethlehem, a bisa riba X cu e declaracion di Netanyahu tabata "ofensivo riba varios nivel."
"E no solamente ta compara Hesus cu Genghis Khan," el a skirbi, "pero tambe ta sugeri cu e manera di Hesus ta ingenuo, mientras un enfoke sin piedad — 'forsa ta haci bon — ta loke finalmente ta permiti bon pa vence mal."

El a agrega: "Netanyahu, y su siguidornan Zionista Cristian, ta haci burla di eticanan di Hesus."

Yihadista Frances condena na cadena perpetua pa crimennan di Estado Islamico contra Yazidinan

(AFP)—Un yihadista Frances a ser condena pa cadena perpetua diabierna pa su participacion den atrocidadnan di grupo Estado Islamico (IS) contra minoria Yazidi na Irak y Siria, e prome caso di su clase na Francia.

Sabri Essid, pensa di a muri na 2018, a ser declara culpable den ausencia pa un corte na Paris di crimennan contra humanidad y complicidad den e crimennan, cometi entre 2014 y 2016 ora yihadistanan tabata ocupa e parti norte di Siria y Irak.

"Sabri Essid a participa den e genocidio cometi pa Estado Islamico," hues presidente Marc Sommerer a bisa den corte.

"Essid a bira parti di un red criminal cu repetidamente tabata cumpra y bende un gran cantidad di victima Yazidi," el a bisa, agregando cu e grupo a "enfoca specificamente" riba e minoria Yazidi pa nan creencia religioso.

E grupo Estado Islamico tabata considera Yazidinan, kende ta papia Kurdo y ta sigui un religion pre-Islamico, como herehenan (heretics).

Esaki tabata e prome caso na Francia, pero corte na Belgica, Alemania y Suecia desde 2021 a condena varios otro miembro di IS pa persecucion di Yazidinan.

Essid, kende a nace na Francia na 1984 y a uni cu IS na Siria na 2014, tabata sospecha morto na 2018, pero sin prueba di su morto el a ser husga y condena den ausencia.

Corte a dicidi cu orden di aresto contra Essid mester keda activo den caso cu e reaparece.

'Politica di exterminacion'

Corte a tende cu el a cumpra varios muher Yazidi na mercado y despues a viola nan y a priva nan di awa y cuminda repetidamente.

Den un video di propaganda di IS publica na 2015, Essid ta ser mira pushando su stiefzoon di 12 aña — kende a bay cune Siria hunto cu otro miembronan di famia — pa tira un rehen Palestino na cabes.

IS a ocupa gran parti di e norte di Siria y Irak na 2014, declarando un supuesto califato ey.

Na augustus di e mesun aña, nan a mata miles di homber Yazidi den e provincia di Sinjar na Irak y a hiba miles di muher y mucha muher pa Siria pa bende nan como esclavonan sexual na mercado.

Investigadornan di UN a determina cu e accionnan tabata constitui genocidio.

Durante e huicio di cinco dia di Essid, dos muher Yazidi cu a ser bendi como esclavo sexual pa IS a conta corte di Paris e horor cu nan a pasa aden durante cautiverio na Siria.
Un di nan a bisa cu el a ser viola casi tur dia pa su prome dos "doñonan" — un homber Saudita casa y despues Essid. El a ser bendi atrobe na seis otro homber prome cu el a logra scapa cu su yiu muher y cana anochi pa yega na un puesto controla pa e forsa Kurdo.

Den su discurso final, fiscal Sophie Havard a bisa corte: "Violencia sexual tabata un paso principal den e politica di (IS) pa destrui Yazidinan."

Na 2021, un corte na Alemania a emiti e prome decision mundial reconociendo crimennan contra comunidad Yazidi como genocidio.

E corte a condena un homber Iraki pa cadena perpetua despues cu el a mara un mucha muher Yazidi di cinco aña pafor den calor di 50 grado Celsius como castigo pa a pishi su corchon, cual a lag'e muri di sed.

Forsa respalda pa Merca finalmente a derota e protoestado di IS na 2019, aunke celnan aisla ainda ta operando den e desierto di Siria.

Havard a bisa cu ta esencial pa establece berdad pa e victimanan, pa humanidad "y pa historia."

"Asesinato no tabata e metodo principal den e genocidio aki," el a bisa. Tabatin varios crimennan conecta, incluyendo "politica di exterminacion y politica di sclavitud, cu finalmente tambe ta conduci na morto," el a agrega.

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 21 MAART 2026 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

CUA kritisch op plan voor maandelijkse strandsluiting: “symbolisch en risicovol”

Pagina 3

Protest van de vakbonden lijkt… ‘Mosterd na de maaltijd’…

Pagina 4

Conflict rond Isla di Oro legt inconsistentie in vergunningbeleid bloot

Pagina 7

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

King Ocean kondigt forse stijging van transportkosten naar de ABC-eilanden aan

Aruba moet zich voorbereiden op inflatiedruk

Aruba, maar ook Curaçao en Bonaire, moeten zich voorbereiden op een aanzienlijke stijging van de brandstofkosten. King Ocean, de enige rederij die cargodiensten levert aan deze eilanden, heeft onlangs een forse verhoging van de transporttarieven aangekondigd.

Met ingang van 12 april zullen de kosten voor het vervoeren van containers bijna verviervoudigen. De prijs voor een container van 20 voet stijgt van 200 Amerikaanse dollar naar 700 dollar. Voor een container van 40 voet gaat het tarief omhoog van 400 naar 1.400 dollar. Alle tarieven, inclusief de kubieke meterprijs, zullen sterk toenemen. De impact op de prijzen zal aanzienlijk zijn.

Ondernemer Stephen Daal reageerde op sociale media en benadrukte dat deze stijging niet betekent dat de vrachtprijzen met 300 procent toenemen, maar dat bijvoorbeeld de Bunker Surcharge voor een container van 40 voet met 250 procent stijgt. “Dit leidt tot een stijging van de vrachtkosten van ongeveer 25,4 procent voor een 40-voets container,” lichtte Daal toe.

De zogenoemde Bunker Surcharge, ook bekend als de Bunker Adjustment Factor (BAF), is een extra toeslag die rederijen mogen rekenen om plotselinge en sterke stijgingen van brandstofprijzen op te vangen. ‘Bunker’ verwijst naar de zware stookolie die door grote schepen wordt gebruikt. Aangezien brandstof een van de grootste operationele kostenposten is voor containerschepen, gebruiken rederijen deze toeslag om kostenstijgingen door te berekenen aan hun klanten in plaats van deze zelf te absorberen.

Deze aangekondigde verhoging komt bovenop eerdere kostenstijgingen van King Ocean, waaronder een algemene prijsverhoging die in januari 2026 van kracht werd, evenals andere bijkomende heffingen, zoals terminalkosten die in 2025 werden ingevoerd. Deze stijgingen troffen in eerste instantie vooral routes tussen de Verenigde Staten, het Caribisch gebied, Midden-Amerika en Zuid-Amerika.

De stijgende brandstofkosten waren te verwachten. Dit past binnen de wereldwijde ontwikkelingen, waarbij de prijzen sterk zijn gestegen als gevolg van het conflict in het Midden-Oosten. Ook de impact van aanvallen op Venezuela kan niet worden uitgesloten en draagt bij aan een verhoogd risico voor maritiem transport in de Caribische regio.

Naast stijgende olieprijzen nemen ook de verzekeringskosten toe. Analyses tonen aan dat maritieme verzekeringspremies fors zijn gestegen, met name voor schepen die door de Straat van Hormuz varen, een cruciale route voor energievoorziening. Deze ontwikkelingen zullen leiden tot aanzienlijke inflatiedruk.

“In sommige gevallen zien we stijgingen van meer dan duizend procent. Oorlogsrisicoverzekeringen bieden essentiële bescherming voor scheepseigenaren die te maken hebben met mogelijke schade door conflicten of terrorisme. Normaal gesproken worden deze verzekeringen op jaarbasis afgesloten, maar in risicogebieden kunnen ze ook per reis gelden.

Bovendien hebben verzekeringsmaatschappijen aangekondigd niet langer automatisch schepen te verzekeren die door risicogebieden varen, mede omdat het verzekeren van ladingen met een waarde van miljarden extreem kostbaar is geworden. Een modern containerschip met een capaciteit van acht- tot tienduizend containers kost al snel zo’n 100 miljoen euro, terwijl de lading aan boord vaak nog meer waard is. Samen kan dit oplopen tot

meer dan één miljard euro.

Ongeveer 90 procent van alle goederen wereldwijd wordt over zee vervoerd. De overige 10 procent gaat via vrachtvliegtuigen.”

De markt voor scheepsverzekeringen wordt grotendeels bepaald in Londen, bij Lloyd’s, waar al aanzienlijke premieverhogingen zijn geregistreerd, vooral voor schepen die door conflictgebieden varen. De impact hiervan is wereldwijd merkbaar.

Daarnaast zijn logistieke aanpassingen noodzakelijk om de risico’s te beperken. Zo bevinden zich ongeveer honderd Nederlandse schepen in het Midden-Oosten die op zoek moeten naar extra verzekering en alternatieve routes. Ook moeten alternatieve havens worden gezocht om containers te lossen, wat extra kosten met zich meebrengt en een bredere impact heeft op de wereldeconomie.

Volgens econoom Rendell de Kort is het niet uitgesloten dat verzekeringsmaatschappijen de risico’s en premies ook doorberekenen naar andere routes. Bovendien heeft de ABC-route zelf risico’s gekend, onder andere toen de Verenigde Staten Caracas aanvielen en de spanningen met Nicolás Maduro opliepen.

Feit blijft dat, of het nu gaat om brandstof- of verzekeringskosten, de inflatiedruk aanzienlijk zal toenemen. “Een stijging van 25 procent (zoals berekend door Stephen Daal) is significant,” aldus De Kort.

Daal riep de regering in zijn reactie op om de impact te beperken door invoerrechten en BBO aan de grens te verlagen, en door het heffen van deze belastingen op basis van de zogenoemde CIF-waarde (Cost, Insurance and Freight) te schrappen.

“Waarom moet een importeur belasting betalen over zowel verzekering als vracht? Dat is feitelijk een vorm van officiële diefstal die teruggaat tot de tijd dat de Benelux-landen economisch samenwerkten,” stelde Daal. Omdat deze regeling destijds ook voor de Nederlandse Antillen gold, heeft Aruba dit systeem overgenomen.

Volgens De Kort is een dergelijke correctie het overwegen waard. Ook kan worden gekeken naar de manier waarop belastingen worden berekend bij prijsstijgingen, zodat de schok minder hard aankomt.

“Dit is een belangrijk onderwerp binnen de discussie over fiscale hervorming. Het gaat om structurele veranderingen met blijvende gevolgen. Maar die discussie moet worden losgekoppeld van wat er nu direct moet gebeuren,” benadrukte De Kort.

Hij stelde dat er nu eerst een antwoord moet komen op de huidige crisis, en dat tegelijkertijd moet worden nagedacht over de lange termijn. “De schok is extern en tijdelijk. De overheid heeft bovendien beperkte fiscale ruimte. Het is niet verstandig om een tijdelijke schok met structurele maatregelen op te lossen. Dat kan leiden tot een gat in de begroting, waardoor er later minder ruimte is om nieuwe schokken op te vangen.”

King Ocean heeft momenteel een monopoliepositie op de route tussen de Verenigde Staten en de ABC-eilanden. De Aruba Fair Trade Authority (AFTA) heeft deze positie geanalyseerd en onderzoekt de mogelijkheid om meer concurrentie toe te laten op deze route, in het belang van de consument.

CUA kritisch op plan voor maandelijkse strandsluiting: "symbolisch en risicovol"

Onlangs heeft de Comerciantenan Uni Aruba (CUA) een persconferentie gehouden waarbij Frans Ponson, voorzitter van CUA, reageerde op de recente aankondiging van de minister van Toerisme, Transport en Arbeid, Wendrick Cicilia (AVP), om voor te stellen de stranden van Aruba eenmaal per maand te sluiten met als doel het mariene systeem rust te geven.

De aankondiging heeft grote bezorgdheid veroorzaakt binnen de commerciële gemeenschap en Ponson bracht verschillende kritische punten naar voren met betrekking tot de redenering achter het voorstel en de mogelijke gevolgen voor de economie, het bestuur en de internationale reputatie van het land.

Ponson benadrukte in zijn verklaring dat centraal in de discussie het feit staat dat de minister zelf heeft erkend dat stranden en het mariene systeem de belangrijkste economische hulpbron van Aruba zijn. Dit is niets nieuws, maar krijgt extra gewicht doordat dit expliciet wordt gesteld in de context van de mogelijke sluiting van de stranden eenmaal per maand.

Wanneer de regering aangeeft dat het mariene systeem het meest waardevolle bezit van het land is, bevestigt zij wat zowel de publieke als de private sector al lange tijd weten. Toerisme, dat grotendeels gebaseerd is op de aantrekkelijkheid van de stranden, is de belangrijkste pijler van de economie.

Ponson onderstreepte dat CUA het ermee eens is dat bescherming van het mariene systeem essentieel is. Hij benadrukte dat er geen onenigheid bestaat over het belang van natuurbehoud. Het beschermen van stranden, koraalriffen en kustbiodiversiteit is cruciaal, niet alleen voor het milieu, maar ook voor de langetermijnduurzaamheid van het toerisme.

De bezorgdheid van CUA komt echter voort uit een tegenstrijdigheid, omdat dezelfde regering die nu het mariene systeem rust wil geven, jarenlang vergunningen heeft verstrekt voor uitgebreide hotelbouw op diezelfde stranden. Dit roept vragen op over consistentie en langetermijnplanning.

Ponson merkte op dat verschillende regeringen al decennialang spreken over de noodzaak om de economie van Aruba te diversifiëren. Ondanks herhaalde verklaringen blijft toerisme domineren en is er geen echte diversificatie bereikt. De huidige situatie maakt dit des te duidelijker. Aangezien toerisme zo diep verankerd is als de belangrijkste economische motor, moet elke beslissing die de toegang tot stranden beïnvloedt zorgvuldig worden geëvalueerd met oog voor de mogelijke economische impact.

Het voorstel om stranden te sluiten, hoewel tijdelijk, wordt door CUA gezien als mogelijk eerder symbolisch dan effectief. Ponson stelt de vraag of een dergelijke maatregel daadwerkelijk milieuwinst zal opleveren, vooral gezien internationale studies die aantonen dat één dag geen effectief resultaat oplevert. CUA vreest dat symbolische acties, zelfs met goede bedoelingen, onevenredig negatieve gevolgen kunnen hebben voor bedrijven, werknemers en de toeristische sector in het algemeen.

Een belangrijk punt dat Ponson naar voren bracht, is de noodzaak om toerisme te beheren in plaats van drastische maatregelen toe te passen. Hij legde uit dat Aruba een constante groei in het aantal bezoekers heeft gezien. Ooit was het doel om één miljoen toeristen per jaar te bereiken. Inmiddels nadert het eiland twee miljoen bezoekers per jaar, en projecties wijzen erop dat dit verder kan stijgen zonder controle. Hij voegde daaraan toe dat er wekelijks duizenden toeristen op het eiland zijn, wat druk legt op infrastructuur en natuurlijke hulpbronnen.

Vanuit dit perspectief stelt CUA een meer verantwoorde aanpak voor: het stellen van een duidelijke limiet aan de groei van het toerisme. Dit kan onder meer inhouden dat er grenzen worden gesteld aan het aantal bezoekers, cruisepassagiers of vluchten die Aruba binnenkomen. Ponson benadrukte dat dergelijke maatregelen coördinatie vereisen tussen belangrijke actoren zoals de Aruba Tourism Authority, de Aruba Ports Authority en de luchthaven. Een gezamenlijke en datagedreven strategie kan helpen een balans te vinden tussen economische voordelen en ecologische duurzaamheid.

De mogelijke impact van een strandsluiting op het imago van Aruba als luxebestemming is eveneens een grote zorg. CUA gaf aan dat de regering Aruba wil positioneren als een vijfsterrenbestemming, gericht op toeristen die bereid zijn hoge prijzen te betalen voor hotels en ervaringen. Dit type bezoeker verwacht vrije toegang tot de stranden die Aruba definiëren. Als een toerist duizenden dollars betaalt om hier te verblijven en vervolgens geen gebruik kan maken van de stranden, kan dit de tevredenheid en reputatie van de bestemming ernstig schaden.

Daarnaast, zo voegde Ponson toe, zijn er bredere implicaties voor hoe Aruba internationaal wordt gezien. Een plotselinge of slecht gecommuniceerde sluiting kan verwarring veroorzaken bij potentiële bezoekers en industriepartners. Er kunnen twijfels ontstaan over de betrouwbaarheid van Aruba als bestemming, vooral als dergelijke maatregelen als onvoorspelbaar of zonder duidelijke juridische basis worden gezien. Dit kan op lange termijn gevolgen hebben voor de toeristische vraag.

Naast de economische aspecten stelt CUA ook vragen over de legaliteit en het bestuur. Een van de belangrijkste vragen is of een minister de bevoegdheid heeft om eenzijdig openbare ruimtes zoals stranden te sluiten. Ponson herinnerde eraan dat in het verleden sluitingen van openbare plaatsen, en zelfs van het eiland, werden ingevoerd onder noodwetgeving tijdens uitzonderlijke situaties zoals de COVID-19-pandemie. In die gevallen bestond er een duidelijke juridische basis.

Nu, zo benadrukte Ponson, zonder dat er een noodtoestand is afgekondigd, wordt de juridische basis voor een dergelijke beslissing in twijfel getrokken. Hij legde uit dat als een minister openbare ruimtes kan sluiten zonder een duidelijk wettelijk kader, dit een gevaarlijk precedent kan scheppen. De mogelijkheid dat soortgelijke beslissingen in de toekomst zonder voldoende controle worden genomen, baart CUA grote zorgen.

Ponson gaf aan dat dit onderwerp raakt aan bredere principes van bestuur. Het toestaan dat individuele ministers eenzijdig beslissingen nemen die het hele land beïnvloeden, kan leiden tot inconsistentie en onzekerheid. Hij gaf als voorbeeld dat als een minister de stranden kan sluiten, een andere minister zou kunnen besluiten om vluchten te beperken of andere restricties op te leggen zonder nationale coördinatie. Een dergelijk gebrek aan samenhang kan het vertrouwen in overheidsbeslissingen ondermijnen.

De impact op bedrijven, met name die afhankelijk zijn van zee en stranden, is een ander kritiek punt. Bedrijven in maritieme activiteiten, watersport, tours en hotels kunnen zwaar worden getroffen. Het kettingeffect zal voelbaar zijn in de gehele economie.

CUA benadrukt het belang van dialoog en samenwerking. Beslissingen van deze omvang moeten relevante stakeholders betrekken en gebaseerd zijn op grondige analyses. Het betrekken van experts, milieuonderzoekers en de private sector kan helpen om ervoor te zorgen dat beleid effectief en uitvoerbaar is. Een gezamenlijke aanpak zal meer draagvlak creëren en ongewenste gevolgen verminderen.

Ponson gaf aan dat er ook twijfels bestaan over de effectiviteit van de voorgestelde maatregel. Onderzoek heeft niet duidelijk aangetoond dat het sluiten van stranden één dag per maand significante voordelen oplevert in een context zoals die van Aruba. Zonder solide bewijs kan een dergelijke maatregel als disproportioneel worden gezien. Beleid moet worden gestuurd door data en langetermijnplanning, niet door symbolische acties.

Tot slot laat deze discussie zien dat er behoefte is aan een bredere en strategische visie op het beheer van toerisme en natuurlijke hulpbronnen van Aruba. Ponson benadrukte dat het beschermen van het mariene systeem essentieel is, maar moet gebeuren op een manier die in harmonie is met de economische realiteit en het juridische kader van het land. Dit vereist serieuze planning, samenwerking en een inzet voor evidence-based besluitvorming.

Het standpunt van CUA weerspiegelt een bredere zorg over de richting van beleid en bestuur in Aruba. Zij roepen op tot verantwoordelijk leiderschap dat duurzaamheid in balans brengt met economische stabiliteit. In plaats van afzonderlijke acties is er behoefte aan een langetermijnvisie die de uitdagingen van het eiland aanpakt.

Terwijl Aruba de uitdagingen van toeristische groei en milieubescherming blijft aangaan, zullen de beslissingen die deze week worden genomen impact hebben op de toekomst. Het vinden van de juiste balans tussen deze twee prioriteiten is essentieel om te waarborgen dat Aruba een sterke bestemming blijft en een duurzaam thuis voor toekomstige generaties.

ARUBAVANDAAG

Vakbondsprotest tijdens koninklijk bezoek vestigt aandacht op HOFA

Het officiële bezoek van koning Willem-Alexander aan Aruba werd gekenmerkt door feestelijkheden en ceremonie, maar kreeg ook een kritische noot door een vakbondsprotest. Tijdens delen van het bezoek grepen tientallen demonstranten de gelegenheid aan om aandacht te vragen voor hun zorgen over de zogeheten HOFA-wet en bredere hervormingen binnen het Koninkrijk.

Terwijl grote groepen mensen zich verzamelden om de koning welkom te heten met muziek, culturele optredens en festiviteiten, stonden vertegenwoordigers van vakbonden langs de route met borden en banners. Hun boodschap was duidelijk: zij willen de ogen niet sluiten voor de gevolgen van de huidige beleidsmaatregelen. Volgens de demonstranten legt de wetgeving een toenemende druk op werknemers en de publieke sector.

De actie bleef beperkt in omvang, maar was doelgericht. De vakbonden benadrukten dat hun protest niet persoonlijk tegen de koning was gericht, maar tegen de regeringen binnen het Koninkrijk die verantwoordelijk zijn voor de invoering van HOFA. Door juist tijdens een hoogprofielbezoek te demonstreren, wilden zij hun boodschap een breder publiek geven.

De demonstratie verliep rustig en zonder incidenten. De politie was aanwezig om de orde te handhaven en zorgde ervoor dat de protestgroep gescheiden bleef van de officiële programmaonderdelen. Het koninklijk programma kon daardoor zonder onderbrekingen doorgaan.

Ondanks het protest bleef de algemene sfeer rond het bezoek overwegend feestelijk. De meerderheid van het publiek richtte zich op het verwelkomen van de koning, wat wijst op een positieve ontvangst. Tegelijkertijd onderstreepte de aanwezigheid van demonstranten dat er onderliggende spanningen bestaan rond hervormingen en bestuurlijke verhoudingen binnen het Koninkrijk.

Volgens waarnemers zijn protesten tijdens koninklijke bezoeken niet ongebruikelijk, omdat dergelijke momenten extra zichtbaarheid bieden. In dit geval gebruikten de vakbonden het bezoek strategisch om hun zorgen over de sociale en economische gevolgen van HOFA onder de aandacht te brengen.

De discussie rond de wet leeft al langer. Tijdens een recente persconferentie riepen vakbonden op om het debat opnieuw te intensiveren, juist in een periode waarin Aruba belangrijke mijlpalen viert, zoals 40 jaar Status Aparte en 50 jaar volkslied en vlag. Volgens hen raken de voorgestelde maatregelen aan fundamentele vragen over zelfbeschikking.

De recente goedkeuring van een conceptversie van de consensusrijkswet HOFA door de Rijksministerraad heeft deze zorgen verder aangewakkerd. Omdat een rijkswet grotendeels via het Nederlandse parlement wordt behandeld, vrezen de vakbonden dat de invloed van het Arubaanse parlement beperkt blijft.

Met hun protest en oproepen tot debat maken de vakbonden duidelijk dat de discussie over HOFA nog lang niet is afgerond.

Protest van de vakbonden lijkt… *'Mosterd na de maaltijd'…*

De vergadering van de Staten om de bezorgdheid van de vakbonden over de aanstaande rijkswet financieel toezicht aan te horen lijkt de uitdrukking 'mosterd na de maaltijd' op het lijf geschreven te hebben. Dat leek ook de intentie van de Statenvoorzitter want het verzoek van de vakbonden is in oktober vorig jaar gedaan...

Deugdelijk bestuur als algemeen concept betreft niet uitsluitend de uitvoerende macht maar zeker ook het parlement. Maar de vergadering was niet alleen mosterd na de maaltijd vanwege het gekozen tijdstip om aan het verzoek te voldoen. Inmiddels is de zaak in de Koninkrijksministerraad behandeld en is onderweg naar de Raad van State en het Nederlands parlement. Het verzoek is ook schromelijk te laat omdat hetgeen de vakbonden naar voren hebben gebracht geen zwaarwegende reden is om het proces te vertragen en ook heeft men geen argumenten naar voren gebracht om de lokale wet te amenderen die met de rijkswet moet worden ingevoerd. De bezorgdheid van de vakbonden betreft meer het gevoel, dat best gemeend kan zijn maar niet is gebaseerd op feiten, dat de rijkswet onze autonomie zou aantasten. Nogmaals, die autonomie werd in 2014 en 2015 al beperkt, door o.m. de lokale wet financieel toezicht, die het toezicht niet in handen stelde van ons parlement maar in die van de Koninkrijksregering; een feit dat de oppositie tegen een rijkswet altijd probeert te ontlopen.

Het is een feit dat er een kader voor het toezicht aanwezig is dat zowel vooraf als achteraf de behandeling en goedkeuring toetst van elke wet die de begroting van het land Aruba betreft. Het huidige voorstel van twee gelijktijdig in te voeren wetten is een 'hybride' model dat eigenlijk een kunstmatige en weinig zinvolle constructie behelst, waarin de lokale wet niet veel bijdraagt aan de rijkswet waarin alle zware punten zijn ondergebracht. Degenen in de oppositie die het Bestuurlijk Akkoord nu bekritiseren vanwege deze opzet, moeten wel beseffen dat het hun eigen toenmalige regering was die met dit voorstel op de proppen kwam. In feite is het hybride model bedoeld als een soort verzachting van de rijkswet, maar dat maakt die niet minder definiërend en definitief. Hetgeen de tegenstanders van de rijkswet steeds 'vergeten' naar voren te brengen is dat de lokale wet al jarenlang op dezelfde wijze als de nieuwe rijkswet de financiële autonomie van Aruba beperkt: met eerbiediging van het recht om lokaal de begroting vast te stellen, binnen de kaders aangegeven door de Koninkrijksregering; dat is de realiteit waar niemand omheen kan en dat al meer dan tien jaar lang!

Maar het is anderzijds ook belangrijk stil te staan bij de overwegingen die Nederland heeft bij het vasthouden aan een rijkswet. Dat is in de eerste plaats de wens vanuit algemeen bestuurlijk belang om de gebieden in het Caribisch gebied binnen een bestuurlijk en wetgevend kader te houden dat zo uniform mogelijk is. Het moment dat duidelijk is afgeweken van dit – onuitgesproken – beleid was in 2015, toen de Nederlandse delegatie, tijdens de vergadering waarin werd besloten over te gaan tot het instellen van toezicht, akkoord is gegaan met het voorstel van Arubaanse zijde om het toezichtkader in een lokale wet onder te brengen. Hetgeen nu plaatsvindt kan gezien worden als een soort correctie in de richting van de genoemde uniformiteit, maar met een argument dat diezelfde huidige oppositie Nederland op een presenteerblaadje heeft aangereikt: het plan om een overval te plegen op het toezicht van het Koninkrijk in de lokale wet via een wetswijziging. Die wijziging werd goedgekeurd maar is nooit in werking getreden omdat Nederland gebruik maakte van een ander machtsmiddel om dat tegen te houden. Sinds die tijd is in Nederland het besluit gevallen dat men niet meer dit soort spelletjes zou toestaan en is men begonnen met de invoering van een rijkswet als vast besluit te hanteren.

Dit alles betreft allemaal feiten, maar ontslaat ons niet van de verplichting deze vraag te beantwoorden: is de lokale wet dan niet voldoende om het toezicht voort te zetten? Naar ons inzicht was/is dat mogelijk, indien we gevrijwaard blijven van strapatsen zoals de genoemde 'overval' op de inhoud van de wetgeving, zoals dat in de Staten in 2019 heeft plaatsgehad. Hoe dan ook heeft de Koninkrijksregering nog steeds de mogelijkheid om dergelijke lokale wetgeving, die men niet ondersteunt, te blokkeren, maar men geeft de voorkeur aan een vorm waarbij men niet hoeft over te gaan op de extreme beslissing om de Gouverneur de wet niet te laten ondertekenen, met alles wat zich daarna nog moet afspelen. De rijkswet maakt het toezichtproces zo goed als 'Aruba-proof': het Arubaans parlement kan niet meer aan het toezichtkader komen. Men kan Nederland hierom bekritiseren, ook omdat men toch altijd de mogelijkheid heeft om in te grijpen, zoals eerder uitgelegd. Maar het is ook te begrijpen dat men niet zoveel zin heeft in dit soort gedoe, dat wederzijds irritatie en tijdverlies veroorzaakt. Er is nog een argument dat helemaal in het begin besproken had moeten worden, namelijk dat het financieel toezicht eigenlijk een aangelegenheid van het Koninkrijk is; het is niet voor niets dat het financieel toezicht voor de andere eilanden van meet af aan in een rijkswet is geregeld.

Een irritante gewoonte die ook in de vergadering met de vakbonden doordrong: het oneigenlijk gebruik van de term 'consensus'. De goedkeuring van een consensus-rijkswet vereist geen algemene consensus in het parlement van een autonoom land binnen het Koninkrijk. Het is de regering van een dergelijk land, die op basis van de meerderheid in het parlement die het voorstel ondersteunt, akkoord gaat met de tekst van het wetsvoorstel. Het waren uitgerekend de vertragingstactieken van de vorige regering die hebben geleid tot de huidige situatie.

Nadenken over heden, verleden en toekomst... *Is veel meer dan een nationale feestdag...*

De Dag van het Volkslied en de Vlag (Dia di Himno y Bandera) is een moment om alle waardevolle zaken te vieren die we in dit land hebben bereikt. In die zin is het ook in de eerste plaats een dag van blijdschap, maar toch ook een dag om na te denken over wat dit eigenlijk inhoudt. Die viering is na die ene dag achter de rug, maar het nadenken over de betekenis hoeft niet beperkt te blijven tot die dag; het moet eigenlijk het hele jaar door gebeuren. En als we dat doen dan is het niet alleen een kwestie van onze geschiedenis en het heden de revue te laten passeren om ongeveer uit te komen op wat de toekomst wellicht voor ons zou kunnen betekenen. We moeten enig idee hebben van wat we zoeken en gebruiken ons verleden daarbij als referentiekader, met zekere kennis van wat belangrijk is.

Neem bijvoorbeeld de personen die de Verklaring van 18 maart hebben ondertekend, die het begin markeerde van de beweging naar meer autonomie. Dachten zij uitsluitend in termen van ons eiland bevrijden van de knellende band met het koloniaal bestuur, dat op Curaçao was geconcentreerd? Of gingen hun gedachten over vrijheid en autonomie veel verder? Wellicht hadden zij nog meer wensen die niet in vervulling gingen door de wijzigingen die in het bestuur werden doorgevoerd in 1954 en later in 1986; stonden zij op de bres voor meer dan dat eigenbestuur? We doelen hier niet op de wens tot onafhankelijkheid, want die heeft nooit een stevige basis onder de bevolking kunnen verkrijgen. Wellicht waren velen van hen teleurgesteld over het feit dat de verwezenlijking van de autonomie hand in hand ging met de politieke patronage, die daarvoor ook al bestond, maar die in het nieuwe tijdperk, met de vertegenwoordiging van het volk via verkiezingen in de eigen wetgevende en uitvoerende bevoegdheden, als een donkere wolk boven het bereikte zelfbestuur kwam te hangen. Degenen onder ons die de leeftijd hebben om zich te kunnen herinneren hoe het in de jaren vijftig aan toeging, weten dat de verkiezingscampagne en de bijbehorende beloften die al of niet ingelost konden worden, toen al begonnen uit te monden in ongewenste ontwikkelingen, tot de arrestatie en veroordeling van politici toe.

Goed beschouwd is het daarna niet beter geworden en kwamen er ook geen maatregelen om de corruptie in het overheidsapparaat een halt toe te roepen. Dat verklaart misschien hoe we uiteindelijk beland zijn in het meest recente decennium, waarin een complete serie strafzaken tegen bewindslieden elkaar opvolgden, iets wat de voorgaande decennia op kinderspel deed lijken.

De kernvraag is nu of we iets geleerd hebben van deze gebeurtenissen, dat we als volk ons meer bewust zijn geworden van het feit dat we een deel van het probleem waren maar ook een deel van de oplossing zouden kunnen zijn? Wat willen we hiermee zeggen? Dat het systeem van politieke bevoordeling dat welke gemeenschap ook vergiftigt als er geen tegenactie komt vanuit de bevolking zelf, nog steeds aanwezig is en voor een deel nog steeds gebaseerd is op ons, die dat tolereren.
Natuurlijk komt nu de vraag wat een simpele burger kan doen tegen de politieke macht die aan het bewind is. Zij kunnen in een groot aantal zaken beslissen wie wat krijgt, in zaken die van belang kunnen zijn voor jouw persoonlijke ontwikkeling en voorspoed. Het gaat om zaken zoals werkgelegenheid, grond om een huis te bouwen of vergunningen voor o.m. verblijf voor buitenlandse werknemers. Als het voor ons als burger nog steeds de kortste weg is om een vertrouwelijk onderhoud te krijgen met de minister die erover moet beslissen en wij dat zelf ook wensen, dan zal die bewindspersoon met het grootste genoegen die weg blijven bewandelen, als de makkelijkste manier om zaken te regelen voor diegenen die blijk komen geven van hun sympathie en electorale steun, met het gevolg dat zo niets zal veranderen.

En dat betekent ook dat anderen, die niet diezelfde weg wensen te bewandelen, uitgesloten worden van toegang tot middelen die in principe tot ieders beschikking zouden moeten staan, zonder onderscheid van kleur, van huid noch politiek... Conclusie: we vieren telkens weer, als ware broers en zusters, trouw onze nationale feestdagen, wetende dat de volgende dag we verder leven met diezelfde scheidslijnen die door de politiek worden getrokken, tussen degenen die mogen genieten van 'privileges' in zaken die in feite geen privileges mogen zijn, maar toegankelijk zouden moeten zijn voor eenieder die voldoet aan de objectieve criteria die er zouden moeten zijn? Natuurlijk kunnen we ook hier weer horen dat "zaken nu eenmaal zo gaan, wees nou eens reëel!'

Het is waar dat zaken zo gaan, zo gaat dat sinds de dag dat we lokale politieke macht kennen, maar dat is niet waar het hier om gaat. Men vergeet vaak dat hetgeen wordt uitgedeeld onder de eigen aanhang als gunst, in feite geen eigendom is van de politicus of bewindspersoon, die op verkeerde wijze kan beslissen en daarbij de indruk kan wekken dat hij geheel naar eigen wens en inzicht kan handelen, de regels onderweg aanpassend aan zijn wensen. Maar hij/zij heeft – tijdelijk – de verantwoordelijkheid gekregen die publieke eigendommen, die van ons allemaal zijn, op correcte wijze te beheren en daarbij op gelijke basis toegang toe te staan aan eenieder die dit nodig heeft en voldoet aan de objectieve criteria die daarvoor publiekelijk verifieerbaar moeten zijn. Wat we hier in een paar zinnen hebben gesteld is wat het begrip 'deugdelijk bestuur' in een democratisch systeem in feite inhoudt.

Maar, als laatste vraag: doen we genoeg moeite om een systeem te handhaven van gelijke behandeling, van gelijke kansen voor eenieder en daardoor werkelijk inhoud geven aan de vaderlandsliefde die we bij gelegenheid graag uiten? Niet in elk opzicht in ieder geval, want het feit dat in de afgelopen tien jaar zoveel bewindspersonen op verkeerde wijze kennis hebben moeten maken met de rechtspraak, is toe te schrijven aan het optreden vanuit het Koninkrijk. Men heeft ingezien dat wij nog steeds teveel gewend zijn om binnen het systeem van politieke patronage te blijven steken. Daardoor is er in de afgelopen veertig jaar te weinig ten goede veranderd. Soms moeten we strijd voeren voor iets dat niet het eigen, persoonlijke belang betreft; dat is dan de juiste wijze om de liefde voor je gemeenschap te uiten.

Nieuwe fase in samenwerking VS en Nederland tegen drugssmokkel in Caribisch gebied

De samenwerking tussen de Verenigde Staten en Nederland in de strijd tegen drugssmokkel in het Caribisch gebied bevindt zich in een nieuwe fase. Dat stelde luitenant-kolonel Frank Ramakers, plaatsvervangend commandant van de Nederlandse Zeemacht in het Caribisch Gebied (CZMCarib), tijdens een presentatie over defensie en veiligheid op Aruba.

Volgens Ramakers is het noodzakelijk om tot nieuwe afspraken te komen over de voortzetting van de samenwerking, met name op het gebied van operaties in territoriale wateren en de bredere Caribische regio. De bestaande samenwerking, die al meer dan dertig jaar loopt, vindt plaats onder coördinatie van de Joint Interagency Taskforce South in Key West. Daarbij worden verdachte vaartuigen onderschept, bemanningen aangehouden en drugs in beslag genomen, waarna deze worden overgedragen aan Amerikaanse autoriteiten.

In de eerste helft van 2025 leidde deze samenwerking tot de inbeslagname van 18.000 kilo drugs. Toch is de dynamiek in de regio veranderd door de Amerikaanse operatie 'Southern Spear'. Deze operatie bracht een aanzienlijke toename van Amerikaanse militaire aanwezigheid met zich mee, met op piekmomenten tussen de 10.000 en 15.000 militairen, ondersteund door een grote vloot en een vliegdekschip.

De operatie had ook gevolgen voor de Nederlandse inzet. Door de toegenomen spanningen, onder meer met Venezuela, kreeg het marineschip Friesland een meer defensieve rol gericht op de bescherming van de ABC-eilanden. Hierdoor werd de actieve inzet tegen drugssmokkel tijdelijk verminderd.

Opvallend is dat de smokkelroutes zich hebben aangepast, maar dat de omvang van de drugshandel niet is afgenomen. De trafiek richting de Verenigde Staten en Europa blijft aanhouden. Tegelijkertijd probeert Nederland de inzet tegen smokkel binnen de eigen territoriale wateren voort te zetten.

De gewijzigde Amerikaanse aanpak roept echter ook juridische en beleidsmatige vragen op. Zo wijkt de Amerikaanse benadering, waarbij in sommige gevallen dodelijk geweld tegen smokkelaars wordt ingezet, af van de Nederlandse rechtsopvatting. "We bevinden ons in een nieuwe realiteit. Nu moeten we bepalen hoe die eruitziet," aldus Ramakers.

Ondanks de spanningen benadrukt Defensie dat de veiligheidssituatie rond de ABC-eilanden momenteel

stabiel is. Tijdens recente Amerikaanse operaties werd geen directe dreiging vastgesteld voor de Caribische delen van het Koninkrijk. Wel blijft men alert op mogelijke veranderingen.

Sinds augustus 2025 zijn patrouilles rond de eilanden uitgebreid en wordt rekening gehouden met scenario's zoals vluchtelingenstromen of het sluiten van het luchtruim. Hoewel de situatie in Venezuela weinig structurele verandering lijkt te tonen, blijft Defensie voorbereid op verschillende crisisscenario's.
De verhoogde Amerikaanse aanwezigheid in de regio blijft voorlopig een bepalende factor voor de veiligheid en samenwerking in het Caribisch gebied.

ARUBAVANDAAG

Een mondiale crisis onderweg... *En wat te doen...?*

Het staat vrijwel vast dat de crisis in het Midden-Oosten geen korte termijnkwestie zal zijn. Het gaat niet alleen om de gevolgen voor de prijzen voor benzine en diesel maar meer om de lange termijneffecten op de wereldeconomie. Een eerste signaal dat lokaal zichtbaar is blijkt de prijsverhoging voor transportcontainers te zijn, die onmiddellijk gevolgen heeft voor alle import in Aruba. Er is nog meer op komst, zoals de prijsstijging voor de inkoop van de geïmporteerde producten zelf. Dit duidt allemaal op een jaar dat heel anders kan verlopen dan het begonnen is.

Ondanks de verklaring van de Amerikaanse regering dat de militaire macht van Iran volledig vernietigd is geeft het simpele feit dat de Straat van Hormuz uitsluitend te gebruiken is door degenen die daarvoor toestemming krijgen van de Iraanse militairen, aan dat dit niet zo is. Die indruk wordt versterkt door verklaringen van president Trump zelf, die een beroep heeft gedaan op de bondgenoten, binnen en buiten de NAVO, om te helpen met het garanderen van een veilige doorvaart door de Straat van Hormuz. Het antwoord dat hij kreeg was duidelijk tegengesteld aan wat hij had verwacht en zelfs had geëist. Zijn uitspraak dat een negatief antwoord van de NAVO-bondgenoten slecht nieuws zou betekenen voor de voortzetting van het bondgenootschap zelf zal alleen nog maar de conclusie bevestigen waartoe die bondgenote al waren gekomen, namelijk dat zij voortaan hun eigen weg zullen moeten zoeken, zowel in economisch als militair opzicht. Bovendien heeft Trump van meerdere kanten hetzelfde antwoord gekregen, namelijk dat het Noord-Atlantisch bondgenootschap er is voor de gezamenlijke verdediging. Wat de Verenigde Staten en Israël nu zijn begonnen heeft niets uit te staan met de verdediging tegen een aanval van buitenaf. Zodoende bestaat er geen enkele verplichting op basis van het pact om met de VS samen te werken in een oorlog die dat land zelf is begonnen.

Betekent dit dan dat de militaire opties voor de VS en Israël hiermee zijn uitgeput” Nee, maar een veilige doorgang door de Hormuz-zee-engte zal het bezetten van op z’n minst de Iraanse kust ter hoogte van Hormuz moeten inhouden. Dit betekent dan de inzet van duizenden, zo niet tienduizenden militairen op Iraans grondgebied, hetgeen succesvol zou kunnen zijn, maar niet zonder groot verlies aan mensenlevens aan beide kanten. Het beroep op de bevriende landen lijkt meer een poging om te voorkomen dat men een massale inval in Iran zou moeten kiezen die uit zou lopen op een langdurige bezetting.

Maar dat is op dit moment niet het enige probleem. Het gevaar betreft niet alleen de blokkade van de normale afvoer van aardolie en gas vanuit de landen die voor hun export aangewezen zijn op havens aan de Perzische Golf, maar de beschadiging en zelfs vernietiging van de productie en verwerking in die landen zelf. Het betreft onder meer Irak, Koeweit, de Verenigde Arabische Emiraten, Saoedi-Arabië, Qatar, en Oman. Iran heeft kennelijk nog steeds de mogelijkheid om de buurlanden aan te vallen, terwijl de militaire bases van de VS in die landen van weinig nut zijn gebleken om die landen te beschermen tegen de Iraanse agressie, als represaille voor hun steun aan de Amerikaanse militaire macht.
Conclusie: de wederzijdse vernietiging van olie- en gasinfrastructuur in de regio is het grootste probleem, omdat dit langdurige gevolgen zal hebben voor de wereldeconomie, als straks blijkt dat 20% van de wereldproductie niet eens meer aanwezig is om geëxporteerd te worden. Daar komt bij dat alternatieve productie nooit van de ene dag op de andere voorhanden zal zijn; dat kost tijd (jaren) en grote investeringen. Een voorbeeld hiervan is de situatie in Venezuela, waar het jaren kan gaan duren voordat men terug is op het productieniveau van twintig jaar geleden.

En in Aruba, wat moeten wij doen? Het minste wat moet gebeuren is het openlijk bespreken van de meest waarschijnlijke problemen waarmee we te maken zullen krijgen of die nu al aanwezig zijn, zoals de genoemde prijsstijging in het containertransport. Hebben we al iets kunnen vernemen van enige beweging bij onze regering of parlement, waaruit men zou kunnen opmaken dat zij zich bewust zijn van de problemen die ons wachten? Is men al begonnen met nadenken over maatregelen om de kosten van levensonderhoud draaglijker te maken? Bijvoorbeeld door de wijziging van de grondslag van de invoerrechten, van de ‘CIF-waarde’ (Cost, Insurance, Freight) naar ‘Free on Board’ (FOB), waardoor de prijsstijgingen deels kunnen worden gecompenseerd? We hebben nota genomen van het commentaar op het monopolie van het zeetransportbedrijf dat de ABC-eilanden bedient, maar is men vergeten dat in Aruba zelf een monopolie bestaat dat de havenfaciliteiten in handen heeft? Het gaat niet uitsluitend om de containerprijzen voor het vervoer naar Aruba, maar ook om de nu nog steeds weinig transparante prijzen voor de afhandeling van de containers in Aruba zelf.

Hebben we enig zicht op wat daar met prijzen gebeurt? We hebben inderdaad nu meer wetgeving en toezicht op de mededinging in onze economie, hetgeen toe te juichen is, maar brengt dat dan ook een acceptabeler prijsniveau met zich mee? Tot nu toe wijzen de onderzoeken, verricht door de nieuwe mededingingsautoriteit AFTA (Aruba Free Trade Authority), uit dat hier niet veel perspectief te ontdekken valt, dat de mededinging niet goed functioneert maar dat hiertegen weinig te beginnen valt. Men is zelfs tot de conclusie gekomen dat de ‘Canasta Basico’-regeling (regeling van een bescheiden pakket eerste levensmiddelen) de vrije mededinging zou verstoren, een absurde uitspraak die enige tijd geleden al tot kritiek van onze kant heeft geleid. Het is maar goed dat de minister belast met economische zaken duidelijk een andere weg heeft gekozen en een strenger optreden heeft aangekondigd tegen de ondernemingen die zich niet aan de prijzen voor het basispakket houden. Een duidelijk teken dat hij het advies van de autoriteit – terecht – naast zich neer heeft gelegd. Behalve hetgeen de overheid zou kunnen doen is het ook de vraag wat de handel zelf zou kunnen doen om commerciële alternatieven te zoeken, in plaats van de traditionele bevoorrading vanuit de VS te handhaven. Daar komen we nog op terug.

Botsing tussen Financiën en Rekenkamer over jaarrekening 2020

De discussie tussen het ministerie van Financiën en de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) over de jaarrekening 2020 legt fundamentele verschillen bloot in de interpretatie van financieel beheer en wetgeving. Dat blijkt uit de formele reactie van het ministerie op de concept-audit van de Rekenkamer, die deel uitmaakt van de afrondende fase van het controleproces.

Een belangrijk twistpunt betreft de herstructurering van de begroting in 2020. Volgens de ARA heeft de keuze om inkomsten en uitgaven op een hoger aggregatieniveau te presenteren de transparantie verminderd en het voor het parlement moeilijker gemaakt om beleidsdoelen direct te koppelen aan budgettaire middelen. Het ministerie verwerpt die kritiek en stelt dat de beleidsmatige samenhang behouden is gebleven, zij het dat deze nu vooral zichtbaar is in toelichtende documenten in plaats van in de formele begrotingskaders.

Volgens Financiën is de hervorming juist bedoeld om op termijn een betere afstemming tussen beleid en middelen te realiseren, terwijl ook praktische voordelen zijn behaald, zoals een lagere administratieve last en een tijdigere oplevering van de begroting.

Ook over de rechtmatigheid van bepaalde leningen en obligatie-uitgiften lopen de meningen uiteen. De ARA signaleert onregelmatigheden en stelt dat niet alle transacties volledig voldoen aan de Comptabiliteitsverordening. Het ministerie erkent deels de bevindingen, maar betwist dat meerdere schulduitgiften als onrechtmatig kunnen worden bestempeld. Volgens het ministerie vallen deze onder het publiekrecht en niet onder de private rechtstoepassing waar de Rekenkamer zich op baseert.

Deze juridische discussie raakt aan een breder vraagstuk: hoe bestaande financiële wetgeving moet worden toegepast op moderne financieringsinstrumenten die elementen van zowel publiek als privaat recht bevatten.
Daarnaast uitte de Rekenkamer kritiek op de kwaliteit van de financiële verslaglegging. Hoewel vooruitgang is geboekt, blijft het niveau volgens de ARA onder de gewenste norm. Het ministerie stelt daar tegenover dat duidelijke beoordelingscriteria ontbreken en pleit voor gezamenlijke afspraken over kwaliteitsstandaarden.

Opvallend is dat de Rekenkamer benadrukt dat een positieve accountantsverklaring slechts betrekking had op een specifiek onderdeel van de financiële rapportage en niet op de jaarrekening als geheel. Structurele tekortkomingen in interne controle en administratie maken een volledige audit nog altijd moeilijk.

De ARA erkent dat veel financiële beslissingen in 2020 onder uitzonderlijke omstandigheden, zoals de COVID-19-pandemie, zijn genomen. Toch stelt zij dat bepaalde tekortkomingen al vóór de crisis zichtbaar waren.

De uitwisseling onderstreept dat Aruba nog midden in een proces van hervorming van het financieel beheer zit. Hoewel beide partijen het belang van verbetering erkennen, blijven er duidelijke verschillen bestaan over de interpretatie van regels en de richting van verdere modernisering.

Conflict rond Isla di Oro legt inconsistentie in vergunningbeleid bloot

De juridische strijd rond Isla di Oro loopt al geruime tijd. Momenteel wachten de partijen op een uitspraak in de zaak die J.O.B. Holding N.V. heeft aangespannen tegen de regering van Aruba, nadat haar een aanlegvergunning werd geweigerd om schoonmaakwerkzaamheden uit te voeren op haar eigendom, Isla di Oro. Tijdens een interview bracht J.O.B. haar kant naar voren en lichtte zij toe hoe het proces tot het huidige punt is gekomen.

J.O.B. Holding is momenteel betrokken bij een aanhoudend geschil over activiteiten op Isla di Oro, een klein eiland dat drie jaar geleden werd aangekocht. De situatie heeft de aandacht gevestigd op bredere vragen rond milieubeheer, vergunningstrajecten en de balans tussen particuliere eigendomsrechten en prioriteiten op het gebied van natuurbehoud op Aruba.

Vanaf het begin heeft J.O.B. benadrukt dat milieubescherming een van haar centrale pijlers is, naast cultureel engagement en duurzame groei. Volgens het bedrijf hebben deze principes zowel de initiële ontwikkeling als de voortdurende activiteiten op haar eigendommen gestuurd. Tegelijkertijd heeft deze milieupositionering het bedrijf ook in het centrum geplaatst van geschillen met niet-gouvernementele organisaties en overheidsinstanties.

Het conflict escaleerde en intensiveerde met ontwikkelingen rond Isla di Oro, een eigendom dat drie jaar geleden werd verworven. Volgens eigenaar Osyth Henriquez werd het eiland aangekocht met als enige doel het herstellen van bestaande structuren die in de loop der jaren waren verslechterd, en niet om nieuwe bouwprojecten of commerciële uitbreidingen te starten.

Pogingen om schoonmaakwerkzaamheden op Isla di Oro te starten, begonnen via overleg met verschillende overheidsinstanties, waaronder het Departamento di Naturalesa y Medio Ambiente (DNM), het Departamento di Infrastructura y Planificacion (DIP) en het Departamento di Obra Publico (DOW), evenals de Aruba Conservation Foundation. Niet alle stakeholders werden uitgenodigd voor de eerste bijeenkomsten, maar volgens Henriquez nam DNM deel en gaf op dat moment aan dat schoonmaakactiviteiten konden doorgaan zonder dat een aanlegvergunning nodig was, aangezien het werk werd gecategoriseerd als onderhoud en niet als ontwikkeling.

De geplande activiteiten omvatten het verwijderen van afval en verouderd materiaal van het terrein. Henriquez legde uit dat het eiland tot in de jaren negentig en begin jaren 2000 in gebruik was geweest, waardoor structuren en metalen materialen waren achtergebleven die sindsdien waren aangetast. Dit leidde tot zorgen over veiligheids- en milieurisico's, waaronder de mogelijkheid dat materialen in de omliggende wateren terecht zouden komen of een gevaar zouden vormen voor bezoekers.

Henriquez gaf verder aan dat, om de schoonmaak uit te voeren, een bobcatmachine op het eiland werd geplaatst om te helpen bij de werkzaamheden. De verklaarde intentie van het bedrijf was beperkt tot het herstellen en schoonmaken van het gebied.

Ondanks de eerdere aanwijzingen van DNM dat geen aanlegvergunning nodig was voor schoonmaakwerkzaamheden, stelden de autoriteiten later dat een aanlegvergunning toch vereist was. Henriquez merkte op dat dit volgens hen niet logisch was, waarna zij een team van advocaten in Nederland hebben laten nagaan of een vergunning inderdaad noodzakelijk was.

J.O.B. diende vervolgens een aanvraag in voor een aanlegvergunning, maar deze werd afgewezen. Volgens J.O.B. was de afwijzing gebaseerd op advies van de Aruba Conservation Foundation, een partij die ook betrokken is bij de lopende juridische procedures in deze zaak.

Tijdens het vergunningstraject werd bovendien een aanvullende eis geïntroduceerd: een milieueffectrapportage (MER). Dergelijke rapporten omvatten doorgaans uitgebreide studies over langere perioden om de milieueffecten van grootschalige projecten te beoordelen. Deze eis riep vragen op, gezien de relatief kleine omvang van de voorgestelde werkzaamheden op Isla di Oro, die ongeveer 110 vierkante meter beslaan.

Tijdens latere bijeenkomsten met vertegenwoordigers van DNM, DIP en J.O.B. – waarbij de Aruba Conservation Foundation niet aanwezig was – werd erkend dat de omvang van het project mogelijk geen volledige MER rechtvaardigde. In plaats daarvan werd overeengekomen dat J.O.B. een algemeen rapport zou indienen waarin de activiteiten werden beschreven, inclusief details over bestaande structuren, geplande restauratiewerkzaamheden en de algemene impact. Dit rapport werd opgesteld en ingediend bij DIP, zoals gevraagd.

Desondanks bleef er onenigheid bestaan over de vraag of de ingediende documentatie voldoende was. De Aruba Conservation Foundation bleef bij het standpunt dat het ingediende rapport geen MER was en dat een MER vereist was, terwijl J.O.B. benadrukte dat het document expliciet niet bedoeld was als MER en gebaseerd was op eerdere afspraken met de betrokken overheidsdiensten.

De situatie benadrukt verschillen in interpretatie tussen de betrokken partijen, met name met betrekking tot regelgeving en milieutoezicht. Ook werden vergelijkingen gemaakt met andere ontwikkelingsprojecten, waarbij soortgelijke rapportagevereisten volgens J.O.B. anders werden toegepast.

Een ander aspect van het geschil betreft uiteenlopende visies op de ecologische kenmerken van Isla di Oro. Autoriteiten wijzen op de aanwezigheid van mangroven, zeegras en koraalriffen rond het eiland en benadrukken hun ecologische belang. Deze habitats spelen een rol in de levenscyclus van mariene soorten en fungeren als kraamgebieden.

J.O.B. erkent het bestaan van deze ecosystemen, maar stelt dat vergelijkbare omstandigheden ook voorkomen bij andere riffen rond Aruba, waar ontwikkeling wel heeft plaatsgevonden zonder hetzelfde niveau van restricties of toezicht.

Zorgen over de consistentie in de toepassing van regelgeving zijn een terugkerend thema in de zaak. Volgens J.O.B. hebben veranderende eisen en uiteenlopende interpretaties van autoriteiten geleid tot onzekerheid en obstakels voor het project. Dit omvat onder meer de introductie van nieuwe voorwaarden nadat eerder al richtlijnen waren gegeven.

J.O.B. wees ook op de staat van Isla di Oro zelf als factor die de urgentie van de schoonmaak onderstreept. De bestaande structuren verkeren volgens hen in verval, met materialen die afbreken en mogelijk in het omliggende mariene milieu terechtkomen. Daarnaast wordt het eiland bezocht door mensen, onder meer per kajak, wat veiligheidszorgen oproept vanwege instabiele structuren.

De pogingen van J.O.B. om schoonmaakwerkzaamheden uit te voeren werden beperkt, waarbij de toegang tot het eiland werd ingeperkt. Volgens verklaringen in de juridische procedures zou een van de redenen hiervoor zijn dat bepaalde autoriteiten controle over het eiland willen behouden.

Het conflict heeft ook aandacht gevestigd op eerdere ontwikkelingsplannen van andere bedrijven voor Isla di Oro. Documentatie van deze voorstellen suggereert dat het toen ging om projecten met bouwactiviteiten die zich uitstrekten in zee, inclusief accommodatiestructuren. Volgens de beschikbare stukken kregen deze plannen een andere mate van medewerking van autoriteiten dan het huidige voorstel, dat beperkt is tot herstel en onderhoud van bestaande structuren.

De zaak blijft zich ontwikkelen binnen het juridische systeem, met een uitspraak gepland op 8 april. De situatie weerspiegelt bredere uitdagingen in het afstemmen van particuliere initiatieven op milieubeleid, vooral in een kleine eilandcontext waar landgebruik, natuurbehoud en toeristische ontwikkeling elkaar kruisen.

De uitkomst van het geschil kan gevolgen hebben voor hoe vergelijkbare projecten in de toekomst worden beoordeeld en behandeld, met name op het gebied van duidelijkheid en consistentie in regelgeving.

ARUBAVANDAAG

Nederland: Caribische eilanden "zorgvuldig geïnformeerd" na Amerikaanse operatie in Venezuela

(CuraçaoChronicle) – De Nederlandse regering stelt dat de autoriteiten in Curaçao en de andere Caribische delen van het Koninkrijk "zorgvuldig" en consistent zijn geïnformeerd over de veiligheidssituatie in de regio na de Amerikaanse militaire operatie in Venezuela eerder dit jaar.

In een brief aan de Tweede Kamer reageerde minister van Buitenlandse Zaken Tom Berendsen op kritiek vanuit de eilanden, waar zorgen waren geuit over een gebrek aan tijdige informatie in de directe nasleep van de interventie.

De operatie, die plaatsvond op 3 januari 2026, hield in dat Amerikaanse troepen Venezuela binnentrokken en president Nicolás Maduro gevangen namen, een gebeurtenis die tot aanzienlijke geopolitieke spanningen in de regio leidde.
Volgens Berendsen was de communicatie met de Caribische delen van het Koninkrijk al in de maanden voorafgaand aan de escalatie geïntensiveerd. Hij verklaarde dat zowel hijzelf als zijn voorganger de lokale autoriteiten regelmatig hebben bijgepraat over de ontwikkelingen.

"Er vindt op verschillende niveaus voortdurend overleg plaats met partners binnen het Koninkrijk," schreef de minister. "Als reactie op de oplopende spanningen in de regio sinds afgelopen zomer is het contact met de Caribische delen van het Koninkrijk geïntensiveerd."

De minister wees daarnaast op de voortdurende coördinatie via de speciaal gezant voor Aruba, Curaçao en Sint Maarten. Via dit kanaal werden de lokale regeringen – waaronder die van Bonaire, Sint Eustatius en Saba – op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen.

Ook het ministerie van Defensie onderhoudt nauw contact met regionale autoriteiten via de Commandant der Zeemacht in het Caribisch Gebied, waarbij de militaire en veiligheidssituatie wordt gemonitord. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties speelt eveneens een rol via Nederlandse vertegenwoordigingen en de bestuurlijke structuren binnen het Koninkrijk.

Ondanks deze toelichting erkende de minister dat de situatie tot bezorgdheid heeft geleid op de eilanden.

Hij noemde die zorgen "begrijpelijk" en benadrukte dat de Nederlandse regering het essentieel vindt dat Caribische autoriteiten tijdig en adequaat worden geïnformeerd, met inachtneming van de vertrouwelijkheid van gevoelige informatie.

De uitwisseling onderstreept de aanhoudende spanningen binnen het Koninkrijk over communicatie en afstemming in tijden van geopolitieke crisis, met name omdat Curaçao en de omliggende eilanden strategisch dicht bij Venezuela liggen en direct worden geraakt door ontwikkelingen in de regio.

Regering voert ingrijpende hervorming toelatingsbeleid Curaçao in vóór invoering op 1 april

(CuraçaoChronicle) – Met de invoeringsdatum van 1 april 2026 in zicht heeft de regering van Curaçao nadere details bekendgemaakt over ingrijpende wijzigingen in het toelatingsbeleid. Daarbij wordt bevestigd dat wordt overgestapt naar verblijfsvergunningen voor langere duur, gecombineerd met strengere aanvraagvereisten.

De hervorming, onder leiding van minister van Justitie Shalten Hato, vervangt het systeem dat in 2019 werd ingevoerd, waarbij de meeste verblijfsvergunningen voor één jaar werden afgegeven. Volgens de autoriteiten leidde dat model tot onnodige administratieve lasten, frequente verlengingen en inefficiënties in de afhandeling van aanvragen.

Meerjarige vergunningen vervangen jaarlijkse verlengingen
Centraal in de hervorming staat de invoering van verblijfsvergunningen met een geldigheid tot drie jaar. Onder het nieuwe systeem kunnen de meeste aanvragers – ongeacht het doel van hun verblijf – een meerjarige vergunning aanvragen.

Dit betekent een duidelijke breuk met het vorige systeem, waarbij veel migranten jaarlijks hun vergunning moesten verlengen. Hoewel sommige categorieën werknemers al beperkte toegang hadden tot vergunningen voor langere duur, waren deze vaak gekoppeld aan de looptijd van arbeidscontracten. Die beperking wordt nu grotendeels losgelaten.

De regering stelt dat de nieuwe aanpak zorgt voor meer rechtszekerheid voor inwoners en tegelijkertijd de werklast vermindert voor zowel aanvragers als immigratieautoriteiten. Daar staat tegenover dat de kosten aan de voorkant hoger worden, aangezien aanvragers de leges en administratieve kosten voor de volledige duur van de vergunning vooraf moeten betalen.

Strengere regels voor onvolledige aanvragen
Naast meer flexibiliteit worden de procedurele eisen aangescherpt. Onder het nieuwe beleid worden onvolledige aanvragen niet langer in behandeling genomen.
Aanvragers zijn voortaan verplicht om alle benodigde documenten bij indiening aan te leveren. De eerdere mogelijkheid om ontbrekende documenten binnen een termijn van zes weken aan te vullen, komt te vervallen.

Volgens het ministerie van Justitie vormden onvolledige aanvragen een belangrijke oorzaak van vertragingen. Door strengere eisen te stellen, verwachten de autoriteiten snellere doorlooptijden en efficiëntere besluitvorming.

Gezinsvergunningen gekoppeld aan hoofdaanvrager
De hervorming brengt ook veranderingen met zich mee voor gezinshereniging en gezinsvorming. Verblijfsvergunningen voor gezinsleden worden voortaan direct gekoppeld aan de geldigheidsduur van de vergunning van de hoofdaanvrager.

Dit betekent dat afhankelijke gezinsleden niet langer een verblijfsvergunning kunnen krijgen die langer geldig is dan die van de hoofdvergunninghouder.

Voor personen die al beschikken over meerjarige vergunningen heeft de regering aangegeven dat hun status behouden blijft, mits zij tijdig een verlengingsaanvraag indienen. Deze bescherming vervalt echter wanneer aanvragen buiten de toegestane termijn worden ingediend.

Duidelijker pad naar permanent verblijf
Het vernieuwde beleid verduidelijkt ook de voorwaarden om in aanmerking te komen voor een permanente verblijfsstatus. In het algemeen geldt dat hiervoor tien jaar onafgebroken legaal verblijf vereist is, evenals specifieke trajecten zoals het pensionadoprogramma of substantiële financiële investeringen van meer dan 1,5 miljoen gulden.

Balans tussen flexibiliteit en controle
De regering omschrijft de hervorming als een evenwichtige benadering die vereenvoudiging combineert met strengere controle. Enerzijds moeten meerjarige vergunningen de bureaucratie verminderen en meer stabiliteit bieden voor zowel migranten als werkgevers. Anderzijds zijn strengere aanvraagvereisten bedoeld om het toezicht te versterken en de integriteit van het systeem te verbeteren.

Met de invoeringsdatum in aantocht zullen de wijzigingen naar verwachting een aanzienlijke impact hebben op zowel huidige als toekomstige inwoners, evenals op bedrijven die afhankelijk zijn van buitenlandse arbeidskrachten. De komende maanden zullen cruciaal zijn om te bepalen in hoeverre het nieuwe systeem bestaande knelpunten binnen het migratiebeleid van Curaçao weet aan te pakken.